

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
MAY 21

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
AT METUCHEN, NJ
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

Published 48 times per year except the first week of May, the last week in June, the second week in September, the last week in December

Published weekly by: Latvian Newspaper "Laiks", Inc., 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840

POSTMASTER: Send address change to: "Laiks", 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840

Phone: 732-549-0445; Fax: 732-549-0466; E-mail: LaiksDSR@aol.com

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXII Nr. 20 (5528)

2011. gada 21. maijs – 27. maijs

SVINAM ĢIMENES DIENU

Pavasara sarīkojums

Kalamazū latviešu ev. lut. draudzē

Siltā un saulainā 8. maija rītā Kalamazū latviešu ev. lut. draudzes dievnāmā pulcējās daudzi dievlūdžēji, lai svinētu Ģimenes dienu un piedalītos pavasara sarīkojumā. Dievkalpojumu vadīja mācītāja Biruta Puiķe, svētiku noskaņu kāpināja lūgtais viesis Armands Birkens, iejūtīgi nodziedot Arnolda Lūša dziesmu „Pa to ceļu”.

Pavasara sarīkojumu dāmu komitejas priekšnieces Maldas Pūteles vadībā rīkoja draudzē pēdējos gados iesvētīto jauniešu grupiņa: Lara, Andra un Kristīne Krautmanes, Ēriks Krautmanis, Kristīne Aplgrīna, Lija un Ēriks Krievi, Anna un Aldans Brauni (*Brown*), Janka

un Niks Keizeri, Emīlija Antona un Larisa Melbārde.

Programmā iemīļotā ansambļa „Čikāgas pieciši” dalībnieks Armands Birkens ar lielu sirsnību nodziedāja vairākas Mātes dienai veltītas dziesmas, vispirms pavasarīgo „Pienenītes”, kam teksta autore ir mūsu draudzes locekle dzejniece Ilze Liepiņa-Šimane.

Jaunieši laipni rūpējās par viesiem, cienājot ar pašgatavotām pusdienām skaisti izrotātajās draudzes sabiedriskajās telpās. Jaunieši piedalījās programmā „Pateicība”, kurā pateicās ģimenēm, draudzei un latviešu sabiedrībai par iespēju augt, mācīties un veidoties latviskā,

kristīgā vidē.

Jaunieši sagādāja arī dažādus priekšmetus izlozei, kurā labprāt piedalījās visi sarīkojuma apmeklētāji. Vairāki laimēja pavasara puķu grozus, vīna pudeles, filmas, Gaņezera administrācijas dāvatās sarīkojumu ieejas biļetes, pat gleznu!

Šogad ievēlētais draudzes priekšnieks Uģis Grinbergs gādāja, lai visi justos omulīgi, justu viesmīlīgo, draudzīgo gaisotni. Viņam palīdzēja Malda Pūtele un mācītāja Biruta Puiķe.

Sarīkojuma ienākumu atlikumu izlietos draudzes nama virtuves pārbūvei.

Biruta Abula

Aicinājums ieteikt kandidātus ALAs Atzinības rakstiem

Godātie organizāciju vadītāji un ALAs individuālie biedri! Atkal pienācis laiks izraudzīt kandidātus Amerikas latviešu apvienības atzinības rakstiem.

Atzinības raksti ir ALAs pateicība un pagodinājums par izcili, ilggadēju sabiedrisko un radošu kultūras darbu Amerikas latviešu sabiedrībā. ALAs Atzinības rakstu var saņemt tikai reizi mūžā.

ALAs Atzinības rakstus tradicionāli pasniedz Latvijas valsts dibināšanas atceres sarīkojumā novembrī, saņemēja vārdu iepriekš neizpaužot. Noteikumi par Atzinības rakstu piešķiršanu atrodami ALAs mājaslapā www.alausa.org

Kandidātus var ieteikt ne tikai organizācijas, bet katrs ALAs

biedrs. ALAs mājaslapā Kultūras nozares latviešu valodas daļā alfabētiskā secībā ievietoti ALAs Atzinības rakstu saņēmēju vārdi.

Kandidātu aprakstus lūdz nosūtīt pa parasto pastu vai e-pastu ALAs birojam vai Kultūras nozares vadītājam Ivetai Vesmanei Felzenbergai līdz š. g. 25. augustam. Lūgums pievienot arī Latvijas valsts neatkarības atceres svinību atbilstīgā rīkotāja vārdu un adresi.

Ivetas Vesmanes Felzenbergas adrese: 31318, 36 th Ave SW, Federal Way, WA 98023; e-pasts: ivetavf@yahoo.com; tālr.: 253- 517-3864.

ALAs Kultūras nozares vadītāja
Iveta Vesmane Felzenberga

ASV vēstniecībai Latvijā jauna adrese

ASV vēstniecība Latvijā pārcelsies uz jauno vēstniecības ēku Remtes ielā 1. Jaunā ēka atrodas iepretim iepirkšanās centram *Spices*, pie Kalnciema ielas starp pilsētas centru un Rīgas starptautisko lidostu.

Vēstniecība no 23. maija pārtrauks darbu tās pašreizējā atrašanās vietā un jaunajā ēkā atsāks 31. maijā. Šajā laikā nebūs iespējami konsularie pakalpojumi, arī vīzu izsniegšana. Vēstniecības dežūrtālrunis šajā laikā ārkārtas gadījumos: 2920-5708.

Ceļošanas dokumentu saņemšanai pieteikumi jāiesniedz iepriekš. Personām, kurām būs nepieciešami vēstniecības pakalpojumi pārceļšanās laikā, var

doties uz ASV vēstniecību kaimiņvalstīs Viļņā vai Tallinā.

Vēstniecības jaunajā ēkā galvenais tālruna numurs būs: 6710-7000, sazināties ar vēstniecību pa šo tālruni varēs no 31. maija. Vēstniecības mājaslapa būs līdzšinējā: <http://riga.usembassy.gov>

Elektroniski iespējams sazināties: us.embassy.riga@gmail.com vai AskConsular@riga.lv

Vēstniecības pasta adrese:
Amerikas Savienoto Valstu vēstniecība

1 Remtes iela
Rīga, LV-1510
Latvija

ASV vēstniecība Rīgā,
Preses un kultūras nodaļa

Foto: Biruta Puiķe

Kalamazū latviešu ev. lut. draudzes jaunieši, no kreisās: Aldans Brauns (*Brown*), Lija Krieva, Anna Brauna, Laura Krautmane, Ēriks Krautmanis, Emīlija Antona, Andra Krautmane, Kristīne Krautmane

Piedalīsimies!

Centrālā vēlēšanu komisija (CVK) izsludinājusi parakstu vākšanu likumprojekta „Grozījumi Latvijas Republikas Satversmē» ierosināšanai”. Parakstu vākšana notiek no šā gada 11. maija līdz 9. jūnijam.

Parakstu vākšanai nodotais likumprojekts paredz grozīt Satversmes 112. pantu, papildinot to ar nosacījumu, ka „valsts nodrošina iespēju bez maksas iegūt pamatizglītību un vidējo izglītību valsts valodā”, kā arī ierosina pārējas noteikumu, nosakot, ka „ar 2012. gada 1. septembri visās valsts un pašvaldību izglītības iestādēs,

sākot ar pirmo klasi, mācības notiek valsts valodā”.

Parakstīties par Satversmes grozījumu ierosināšanu varēs 622 parakstu vākšanas vietās Latvijā un 45 parakstu vākšanas vietās ārzemēs.

Noskaidrot parakstu vākšanas vietu adreses un darba laiku vēlētāji var savā pašvaldībā, CVK tīmekļa mājaslapā www.cvk.lv vai pa tālruni 67049999.

Pedalīties parakstu vākšanā drikst visi balsstiesīgie Latvijas pilsoņi no 18 gadu vecuma. Lai piedalītos parakstu vākšanā, vēlētājam nepieciešama Latvijas pavalstnieka pase, kurā izdaris

atzīmi par dalību parakstu vākšanā.

Laikā līdz 9. jūnijam notiks parakstu vākšana likumprojekta „Grozījumi Latvijas Republikas Satversmē” ierosināšanai, no 18. maija līdz 16. jūnijam - parakstu vākšana tautas nobalsošanas ierosināšanai par apturētajiem likumiem „Grozījumi likumā „Par valsts pabalstu izmaksu laika periodā no 2009. gada līdz 2012. gadam””, „Grozījums likumā „Par maternitātes un slimības apdrošināšanu”” un „Grozījumi likumā „Par apdrošināšanu bezdarba gadījumam””.

Parakstīties par „Grozījumiem...” var arī pašā Rīgas centrā – Rīgas Valsts 1. ģimnazijā Raiņa bulvārī

Latvian newspaper

LAIKSFrequency: WKLY EXC 1ST WK - MAY; LAST WK - JUN;
2nd WK - SEPT; LAST WK - DEC**Latviešu nedēļas laikraksts**Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Redakcija Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV-1010, Latvija.
Tālr. +371 67326761, fax +371 67326784,
e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.usKantoris ASV: 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840, USA
Tālr. 732-549-0445, fax. 732-549-0466, e-pasts - LaiksDSR@aol.comAbonēšanas maksa ASV dolāros: 1 gadam US \$ 130.00;
6 mēn. US \$ 75.00; 3 mēn. US \$ 42.00.Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītus materiālus izmantot arī saīsinātus.
Laikrakstā iespējams, ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos
rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli par pašu jautājumu
var arī nesaskanēt.

Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklamdevējs.

Redaktore: Ligita KovtunaTālr.: +371 67326761, +371 29439423, fakss: + 371 67326784,
e-pasts: ligita@laiks.us
Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, LV-1010**Redaktore ASV:** Astra MooraTālr./fakss: 818-980-4748, e-pasts: laiks@juno.com,
astere2000@aol.com (fotografijām)

6157 Carpenter Ave. North Hollywood CA 91606 USA

Kanadas ziņas: Mārtiņš Štauers: tālr.: 514-639-8722,
e-pasts: stauvers@yahoo.ca, 104-3000 Notre Dame Street,
Lachine, QC, H8S 2H1Rūdolfs Norītis: tālr.: 416-425-4613, fakss: 416-425-4615,
5 Shady Golfway, Unit 1416 Don Mills, ON M3C 3A5**Reklāma laikrakstā Laiks un mājaslapā www.laiks.us**
ASV - Tālr. 732-549-0445, fax. 732-549-0466,
e-pasts - LaiksDSR@aol.comRīgā - Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV-1010, Latvija.
Tālr. +371 67326761, fax +371 67326784,
e-pasts - redakcija@laiks.us**ABONĒJIET LAIKRAKSTU**"LAIKA" abonements ASV maksā: 3 mēnešiem US \$42,-
6 mēnešiem US \$75,-
1 gadam US \$130,-
Gaisa pasts 1 gadam ASV US \$215,-
Ārpus ASV "LAIKS" tiek piesūtīts tikai pa gaisa pastu
Kanādā 1 gadam US \$225,-
pusgadam US \$120,-
Latvijā 1 gadam US \$220,-
pusgadam US \$115,-
Citūr pasaulē 1 gadam US \$280,-
pusgadam US \$150,-Abonenti bez maksas saņems sešus "Jauno Laiks" pielikumus
un gada beigās nākamā gada kalendāru.**"Jauno Laiks"** 6 numurus var pasūtīt atsevišķi.
Maksa US \$20,-Abonēšanas maksu var atsūtīt ar čeku vai naudas pārvedumu
(rakstot čeku uz "Laiks - Latvian Newspaper Inc." vārda).
Lūdzam noteikti norādīt, no kuŗa laika vēlas laikrakstu abonēt.

Laikraksts Laiks 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840, USA

Lūdzu piesūtīt man laikrakstu "LAIKS" no _____

līdz _____ uz _____ mēnešiem uz sekojošo adresi:

(Mr./Mrs./Ms.) _____

Tālrunis _____

E-pasts _____

Pievienoju čeku, Money Order par US \$ _____

abonementa uzsākšanai/pagarināšanai (nevēlamo svītrot)
Ja adrese mainīta, lūdzam uzdot arī agrāko adresi.**LŪDZAM IEGAUMĒT** - abonementu uzsākšanas,
pagarināšanas un adrešu maiņas veic 3-4 nedēļu laikā.**LAIKU** varat pasūtīt arī Rīgas redakcijā
Lietojiet www.laiks.us**LASĪTĀJU BALSIS****Labdien!**

Esmu Anita Lauva, Rīgas Franču liceja skolotāja, starptautisko sakaru vadītāja, darbojos arī absolventu salidojuma Rīcības komitejas sastāvā. Sirsnīgi aicinu bijušos Rīgas Franču liceja audzēkņus, kas dzīvo Amerikā, atsaukties, lai priedoties līdz ar mums skolas 90. dzimšanas dienā 2011. gada 17. septembrī!

Patiesā cieņā Anita Lauva
a-lauva@latnet.lv**Paldies, ka ievērojāt manu grāmatu!**

Latvijā ir negaidīti plaša interese par manu grāmatu „Latvieši ir visur” ar visām no tā izrietošām sekām.

Jāatzīst, ka rakstot esmu domājis arī par amerikāņu lasītājiem, un tāpēc ir diezgan daudz viņiem mērķētu vēstījumu. Tai skaitā nodaļas, kuŗās diezgan plaši aprakstīts „eiropieša skatījums uz Ameriku”. Šobrīd strādājam pie tulkojuma tieši US ENG. Ja grāmatai izdotos kaut nedaudz iešūpoties ASV tirgū, tad tieši tas noteikti radītu zināmu interesi pieaugumu par Latviju. Tieši tādēļ tajā ir iekļauti daudzi amerikāņiem pazīstami kultūrķodi, personāži – *Michail Barishnikof*, *Levi Strauss*, Ed. Viesturs utt.

Visiem stāsta personāžiem ir reāli prototipi. Arī lielajam Ņujorkas māksliniekam un MIT profesoriem. „Patrons” jeb Berlīnes mūŗa avantūrists, kuŗš sēdējis Austrumvācijas cietumā netālu no Putina KGB ofisa, ir reāls cilvēks.

Manuprāt vislabākā ziņa ir tā, ka „Latvieši ir visur” ir pirmā grāmata, kas iekļuvusi *Apple iBookStore*. Nesagaidu lielu komerciālu labumu, bet savā ziņā tas ir svarīgs pagrieziena punkts latviešu literatūras izplatībā un pieejamībā. Domāju, ka latviešiem ir ļoti neatlaidīgi un sparīgi jāizmanto šī iespēja *Steve Jobs* globāli ietekmīgajā imperijā.**Otto Ozols****Pateicība**

Latvijas skolām mācību gads jau iet uz beigām, un ar prieku varu ziņot, ka šis atkal ir bijis ražens palīdzības gads. Ar visu ziedotāju labo sirdi mēs šogad varējām nosūtīt skolām 10 956 dolārus un sniegt palīdzību 9 skolām, lai ar brīvpusdienām atbalstītu trūcīgos bērnus.

Spriežot pēc daudzām pateicības vēstulēm no skolām, bērnu vecākiem, pagastu sociālās aprūpes nodaļām, kā arī no pašiem bērniem, šī palīdzība tiek ļoti augsti novērtēta. Paldies visiem ziedotājiem! Diemžēl – kaut gan bērnu skaits skolās ir samazinājies, lūgumi no skolām par brīvpusdienām ir pieauguši. Arī pusdienu cena ir cēlusies, un vairāki pagasti skolu pusdienas vispār neatbalsta. Apziņos, ka visus trūcīgos bērnus mēs nevaram atbalstīt, bet zinu, ka katrs bērns, kuŗš ir paēdis, ir mums pateicīgs. Vēlreiz paldies visiem ziedotājiem!

Daumants Vilks**Kas notiek ar Anglijas latviešu otro paaudzi?**

Mūsu vecākā paaudze, kas šeit iebrauca pēc kara no Vācijas un savu maizi pelnīja, kā nu katrs varēja, bija galvenokārt vieninieki. Jāuzsver, ka ģimenes bija mazākā skaitā. Tagad, kad liela daļa no pēckara iebraucējiem aiziet mūŗībā, mēs skatāmies, kas nāk viņu vietā. Mūsu uzmanību saista paaudze, kas ir dzimusi, uzaugusi, izglītojusies un sākusi darboties savā izvēlētajā darbalaukā Anglijā.

Atskatoties redzam – mūsu stāvoklis nav nemaz tik bēdīgs. Mums ir izauguši varenī, spējīgi cilvēki, kas savā profesijā veic teicamu, apsveicamu darbu. Lai tik pieminam dažus (mums viņu ir daudz), piemēram, **Jāni Kažociņu**, kas Latvijā strādā par Satversmes aizsardzības biroja prokurātoru; otrs – **Imants Lieģis** strādājis par diplomātu, pār-

stāvot mūsu intereses dažādās zemēs, bijis Latvijas aizsardzības ministrs, tagad ir ievēlēts Saeimā.

Arī sievietes nav zemē metas (atkal jāuzsver, ka viņu mums ir daudz un kāda pat ļoti augstā amatā), piemēram, **Lilija Zobens** Londonā, mūsu lakstīgala, dzied un māca mūŗiku cietim, strādā ar jaunatni. Kopš Liliju ievēlējām par Latviešu nacionālās padomes Lielbritānijā priekšsēdi, viņas darbalauks ir nozīmīgi paplašinājies. Viņai īpaši rūp mūsu „jaunlatvieši”, kas iebraukuši šeit, meklējot labākus dzīves apstākļus, nekā pašreiz ir Latvijā, un ir ļoti ieinteresēti, kā viņus iesaistīt mūsu sabiedriskajā dzīvē. Lielas problēmas rodas ar šo cilvēku neparastām darba stundām, kā arī viņu biežā adrešu maiņa.Anglijā dzimusi mūsu mācītāja **Ilze Kuplēna-Juarte (Ewart)**, pēc Ministeres ģimnazijas slēgšanas tika uzaicināta strādāt vienā no divām lielākām latviešu draudzēm Toronto, Kanādā. Un kā tad viņai tur iet? Lasām *Latvijā Amerikā* par viņas ieviešanu Latvijas ev. lut. baznīcas ārpus Latvijas prāvestes amatā šā gada janvārī, – apsveicami, ka arī sievietes mācītājas var darīt vērtīgu darbu mūsu tautai par labu.

Tagad šo cilvēku galvenais pienākums ir sagatavot paaudzi, kas nāks pēc viņiem. Un kā mēs varētu šīn situācijā viņiem palīdzēt? Domāju – atbalstīt, veicināt, skubināt. Tad mēs būtu savu pienākumu izpildījuši.

Pensionāre no Anglijas**Paldies par atbalstu!**Pirms pāris gadiem *Laikā* bija publicēts lūgums palīdzēt Latvijas puisītim Denisam, kuŗam nepieciešama acu operācija. Mediķu vainas dēļ Deniss bija spiests augt, neredzot pasauli visā tās krāsainībā... Šobrīd puisēnam ir 7 gadi, viņš mācās speciālajā skolā Rīgā. Bet, lai pilnībā atgūtu redzi (un ārsti Pēterburgā, kur veiktas iepriekšējās operācijas, apgalvo, ka tas ir iespējams!), Denisam jānododas uz kārtējo operāciju. Maksa par operāciju – 9000 eiro.

Lai nopelnītu naudu šai operācijai, Denisa vecmāmiņa Sarmīte bija devusies strādāt uz Ameriku. Tur čaklo un sirsnīgo kundzi uzrunājusi Kalamazū Daugavas vanadžu kopas priekšniece Zeltīte Bērziņa un nodevusi šīs kopas ziedojumu 500 dolāru apmērā.

Denisa ģimene izsaka vissirsnīgāko paldies par šo atbalstu! Lai visiem labajiem cilvēkiem veicas un piepildās viņu ieceres!

Ja vēl kāds atsaucis cilvēks vai organizācija ir ar mieru palīdzēt Denisam atgūt redzi, lūdzam sazināties ar *Laika* redakciju!**Red.****Riga Ven Travel Inc.****Pavadīsim atvaļinājumu kopā ar bērniem BEECHES kūrortā, vai bez bērniem pie SANDALS.**

Viena cena (All inclusive)!

Zvaniet – INESEI ZAKIS

32 South Penataquit Ave., Bay Shore, NY 11706-8815

Tālr.: 631-665-4455; 1-800-291-8311

Fax: 631-665-6164

E-pasts: RigaVen@aol.com

TIEK DZIEDĀTS KĀ NO JAUNA JAU TIK ILGI

„Dziediet tam Kungam, teiciet Viņa vārdu, sludiniet dienu no dienas viņa pestīšanu!” Ar šiem 96. psalma vārdiem, skatot Helmera Pavasara mūzikai korim, stīgu instrumentiem un ērģelēm, sākās Latviešu baptistu koŗu 62. dziesmu dienas koncerts 1. maijā Toronto, Sv. Andreja baznīcas telpās ilggadējā diriģenta Arvīda Purva vadībā, apliecinot ticības degsmi. Ievadvārds teica Klīvlāndes baptistu draudzes mācītājs Dr. Pauls Barbins. Viņš arī izlūdzās Dieva svētību līdzšinējai un turpmākai uzticīgai kalpošanai.

Bija skaista pavasara diena un, steigoties uz šo koncertu, atcerējot kādu no pirmajām baptistu dziesmu dienām, kas notika *Walmer Road* baznīcā. Toreiz bija jauna ērģelniece, un man vienmēr bija liels prieks, ka Arvīds Purvs aicināja piedalīties un varēju spēlēt lielās *Casavant* ērģeles. Kopkori dziedāja visu paaudžu pārstāvji. Koncertu uzmanīgi noklausījās jaunas ģimenes ar maziem bērniņiem. Bērni un jaunieši agri iesaistās baznīcas dzīvē, tādējādi jūtas piederīgi, viņus vieno mūzika un ticība.

Šogad kopkori bija dziedātāji no Bostonas, Bukskauntijas, Čikagas, Filadelfijas, Klīvlāndes un Toronto latviešu baptistu draudzēm, kā arī no citām Toronto draudzēm un atsevišķām vietām. Koncertā piedalījās stīgu ansamblis – vijolnieki Lija Augstroze, Bozena Šuberta (*Szubert*), Sara Boijere (*Boyer*), Augustīns Taigs (*Tighe*), Kirils Taigs (*Tighe*), altists Artūrs Jansons un čellists Juriš Kēniņš.

Latviešu baptistu koŗu 62. dziesmu dienu vadītājs bija Sv. Andreja draudzes ilggadējais ērģelnieks Dāvis Šmits. Viņš un galvenā administratore Vaira Gertnere veica atbildīgu, brīžam

ne visai pateicīgu darbu. Varēja tikai aprīņot viņu abu organizatoriskās un mūzikālās spējas, kas atbalso iepriekšējo, daudzos gados spodrināto.

Divas draudzes dziesmas – „Augšup lai viņo” (Viktors Baštiks) un „Nāc, Visuvarenais” (Oļģerts Cakars) deva iespēju draudzei piedalīties un apliecināt savu ticību – visa lielā baznīca skanēja kā liels koris.

Dāvids Šmits ir pazīstams improvizators. Improvizēšana ir māksla, kas liecina par ērģelnieka spējam un iejūtīgu. D. Šmits to īpaši apliecināja draudzes dziesmā „Nāc, Visuvarenais”. Mūsu ērģelnieki priecātos, ja viņiem būtu viņa koŗu priekšspēļu un starpspēļu notis.

Prāveste Ilze Kuplēna-Evarte nodeva sirsniņus sveicienus no Sv. Andreja ev. lut. draudzes locekļiem. Amerikas latviešu baptistu apvienības priekšsēdis Dr. Uldis Ukstiņš uzrunā uzsvēra latviešu draudžu kopību un sadraudzību. Dziesma vienojusi baptistu draudzes gan šeit, gan dzimtenē visus grūtos okupācijas un trimdas gadus. Pēc koncerta bijušais baptistu biskaps Jānis Šmits teica iedvesmīgu galda lūgšanu.

Džovanni Batistas Pergolezi „Magnificat” teksta pamatā ir Marijas teiktās vai dziedātais no Lūkas ev. 1:46-55: „Mana dvēse slavē to Kungu, Un mans gars gaviļē par Dievu manu Pestītāju...” Viņas gaviļu dziesma par Dieva nolikumu un viņas izredzētību skan visā pasaulē paaudžu paaudzēs līdz pat šai dienai. Un no jauna šajā mūzikā.

Koris, stīgu orķestris un ērģelnieks „Magnificat” atskaņoja diriģenta Arvīda Purva vadībā. Skanējis ir pazīstams. Atceros, Sv. Jāņa draudzes ansamblis „Magnificat” dziedāja Brigitas

Alkas vadībā. Spēlējama ērģeles, izjutu mūzikas straujo, pārliecināto pulsu. Tāpat arī šoreiz. Vienmēr esmu novērtējusi Arvīda Purva spējas panākt skaidru dziedātāju dikciju. Piemēram, fraze „Lielas lietas tas Kungs ir darījis pie manis” apliecina Marijas patieso dievbijību, gaidot Pestītāja dzimšanu. „Kā tas bija iesākuma ir un būs” tika dziedāts noteiktā ritmā, ar pārliecību, ka Dievs uz visiem laikiem ir valdnieks pār visu pasauli.

Georga Frīdriha Hendeļa ērģelkoncerts Nr. 4 komponēts klasiska koncerta stilā: *Allegro, Adagio, Allegro*. Stīgu orķestris skanēja gaiši un izteiksmīgi.

Liels prieks bija par diriģenti Guntu Plostnieci. Viņas mūžs vēltīts mūzikai. Šī apdāvinātā diriģente, dziedone, pianiste un mūzikoloģe mūzikas pasaulei gan šeit, gan Latvijā devusi daudz. Ar baudi klausāmie viņas interpretāciju, vērojam izteiksmīgo diriģēšanu. Šoreiz viņa mūs iepriecināja Māra Kristapsona „Mēs slavējam Tevi, Dievs” pirmatskaņojumā. Trompētisti – Benjamiņš Alģe un Reinis Kalniņš, solo dziedāja Maija Alksnīte, Agnese Dzērve un Velta Nama, viņu skaistās balsis bija labi saliedētas. Skaidri varēja just, ka ieguldīts nopietns darbs, lai atskaņotu šo darbu. Māris Kristapsons izceļas ar savu neparasto un oriģinālo harmonijas progresiju. Klausītājs gaida rezolūciju, bet Māris Kristapsons pārsteidz ar ko pavisam negaidītu. Sarunā ar diriģenti uzzināju, ka komponista stiprā puse ir kontrapunkts, to pierādā šī kompozīcija. Sv. Gregora lūgšanas teksta saturs tika spēcīgi izcelts, piemēram koŗa dziedātais „Debess un zeme teic Tavu varenību...” Jūtām Dieva visuvarenību tekstā „Tevi teic visi kristīgie caur visu pasauli”.

li”. Arvīds Purvs diriģēja Viļa Krūma dziesmu „Jūra un sirds” (Melānija Fetlere). Iesakumā varējām sadzirdēt vētras un viņu brāzmas. Labi izcēlās kontrasts starp viņu šņukstiem, kas apklusā baltajās smiltīs. Vārdos „sāpēm un ciešanām” nojausamas cilvēku dziļākās eksistences jūtas.

Iecienītais diriģents un komponists Arvīds Purvs savas abas sūtības apliecināja dziesmas „Dienas ar Dievu” pirmatskaņojumā (Oļģerta Cakara teksts). „Lai Dievam slavu dziedam, Viņš mūsu Pestītājs, lai pateicības ziedu sirds nest Tam neapstāj!” Lai tas tā turpinātos, „Kaut būs grūtums, sāpīgums!”

Ērika Ešenvalda dziesma „Pie Tava krusta” (Veronika Lācekle) korim, solistam un klavierēm ir pazīstama un iemīlota, īpaši jauks ir liriskais solo dziedājums, ko šoreiz izteiksmīgi un iejūtīgi veica Jūlija Plostniece. Diriģēja Gunta Plostniece, pavadījumu spēlēja Dāvids Šmits. Gribējās dziedāt līdz ar kori „Aleluja, aleluja, aleluja” un melodijas saglabāt atmiņā ilgi jo ilgi. Īpašu pateicību pelnījis jaunais, dziļi ticīgais un talantīgais komponists.

Alana Hovhanesa „Sv. Gregora lūgšanu” trompēti un ērģelēm atskaņoja Benjamiņš Alģe un ērģelnieks Dāvids Šmits. A. Hovhanesa mūzika ievēd klausītāju citā dimensijā, it kā mistiskā pasaulē. Īpaši jāizceļ varenās kreščendo daļas, kā arī garās kantilēnas.

Sekoja trīs kamerkoŗa dziesmas: Žaka Berthiera „Laudate Dominum”, „Nem, Kungs, manu dzīvi, Tu” (tulks. J. Arājs) un Mortena Lauridsena „O Magnum Mysterium”.

Diriģentes Dagnija Bērziņa un Vaira Gertnere ir izteiksmīgas mākslinieces. Ļoti iepriecināja

saliedētās jaunāko dziedātāju balsis. Viņām ir tradīcija jau gadiem ilgi tiekoties dziedāt Dievam par godam. Klavierpavadījumu uzmanīgi spēlēja pianiste Sarma Alģe.

Diriģentes Dagnijas Bērziņas skaidrie un tieši žesti mudināja kamerkori slavēt Dievu atkal un atkal (slavējiet Dievu, slavējiet Dievu visas tautas, Aleluja!).

Ralfs Augstroze droši un pārliecināti diriģēja klasiski romantiskos darbus – Cēzara Franka „150. Dāvida dziesmu” korim un ērģelēm un Fēliksa Mendelszona „It kā briedis brēc” no kantātes „42. psalms” korim, ērģelēm un stīgu orķestrim. Franču 20. gadsimta komponists Cēzars Franks bija pazīstams ērģelnieks un ērģelmūzikas komponists. Viņa trīs sonātas ērģelnieki iecienījuši. Viņa slavas dziesma Dievam skanēja visā baznīcā un pat ielās. F. Mendelszona dziesmai „It kā briedis brēc” ir skaisti vārdi, stīgu orķestris spēlēja pavadījumu ar pieklāvīgu maigumu.

Koncerts beidzās ar Viktora Baštika „Slava godības Kēniņam” (Liesma) diriģentes Guntas Plostnieces vadībā. Viktors Baštiks ir viens no izcilākajiem latviešu garīgās mūzikas komponistiem. Viņa dziesmas un kantātes ir skanējušas, kur vien latvieši pulcējas un paceļ balsis slavas dziesmā gan Dzesmu svētkos, gan dziesmu dienās, gan dievkalpojumos. Arī šoreiz viņa skaņdarbu varēja būt vairāk.

„Slava lai Dievam varenam, Godības Kēniņam, kas mūžam bija, ir un būs, kas uztur, vada mūs Slava!” Klausoties garīgās dziesmas ar ticību sirdi baudījām šo brīnišķīgo vēsti.

Paldies visiem – lai Dievs dod, ka skanētu kā no jauna vēl ilgi!

Anita Gaide

Sapnis ir piepildījies

Raidera (*Rider*) universitātes Vestminsteres mūzikas kolledža, Prinstonā, Ņūdžersijas pavalstī, divus gadus studēja Kristīne Januša. Mātes dienas priekšvakarā, 7. maijā Bristoles kapellā (*Bristol Chapel*) notika Kristīnes klavierkoncerts. Jaunā pianiste koncerta pirmajā daļā spēlēja sešus Johannesa Brāmsa skaņdarbus klavierēm, Op. 118. Pirmais skaņdarbs *Intermezzo* La minorā – vētrais un kaislīgs; nākamais La mažorā – ļoti liriskis, intīms un atgādināja šūpladziesmu. *Ballade* Sol minorā no sākuma līdz beigām jāspēlē ļoti straujā tempā un šķita, ka pianiste nepaspēja pat ievilkt elpu. Ceturtais skaņdarbs, *Intermezzo* Fa minorā, bija grūtāks nekā iepriekšējie, un Kristīne to nospēlēja lieliski, atklājot bagātīgo, harmonisko krāsainību. Kā dziesma bez vārdiem skanēja J. Brāmsa *Romanze*, un koncerta pirmās daļas beigās iepriecināja patiešām skaistais *Intermezzo* Mi bemola minorā, kas imitē orķestri. J. Brāms dzimis 7. maijā, un Kristīnes izvēlētie skaņdarbi bija brīnišķīga dāvana komponista 178. dzimšanas atceres dienā.

Koncerta otrajā daļā K. Januša spēlēja Ludviga van Bēthovena

1804. gadā komponēto sonātu Nr. 22, Op. 54. Sonātai ir divas daļas: *In Tempo d'un Menuetto* ar izteiktu rondo raksturu un *Allegretto (moto perpetuo)*. Spēlējot Kloda Debiši prelūdiju Nr. 11 *La Danse de Puck*, ko komponistu sacerēt iedvesmojusi Šekspīra komēdija „Sapnis vasaras naktī”, Kristīne pārliecināti atklāja mūzikas maģisko fantāziju. Koncerta beigās skanēja četri amerikāņu komponista Ārona Koplānda blūzi klavierēm.

Koncertprogrammu Kristīne izvēlējusies pati, bet padomdevēja bijusi viņas skolotāja Ena B. Bartona, kam jaunā pianiste ir ļoti pateicīga par pacietību, iejūtību, savu profesionālo izaugsmi un iedvesmu turpināt mūzikālo izglītību. Kristīne siltus vārdus vēltīja arī visiem klavierklases fakultātes profesoriem, no kuriem daudz mācījusies, kā arī saviem studiju biedriem un visiem, kuŗi palīdzēja, lai koncerts noritētu veiksmīgi.

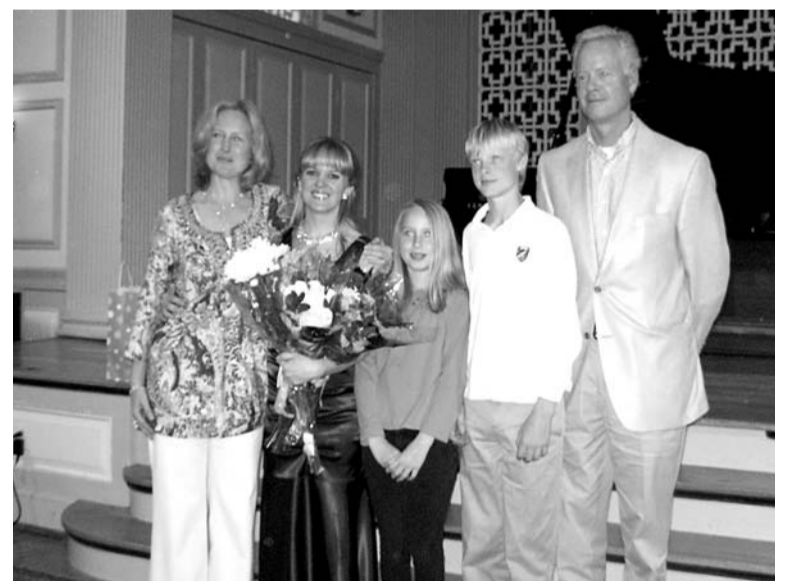
Kristīne ir bezgala pateicīga Vaizeru (*Wiser*) ģimenei, kas viņu atbalstīja gan morāli gan materiāli, lai studēšana Vestminsteres mūzikas kolledžā būtu iespējama. Tas Kristīnei licies kā sapnis, kas nu ir piepildījies.

Jauniete ASV nokļuva pirms četriem gadiem ar starptautiskās programmas *aupair* starpniecību, jo vēlējusies uzlabot angļu valodas zināšanas, toreiz nedomājot par studēšanu.

„Tā ir ista Dieva dāvana, ka savas dzīves krustcelēs satiku Katrīnu Adamsu un Forvudu Klodu Vaizeru, ka viņi atvēra man savu sirdi un savas mājas durvis, neļāva svešā pilsētā justies kā svešiniecei,” atzina Kristīne.

Koncertā bija ieradusies visi viesu ģimenes locekļi un pat viņu tuvākie radnieki. Jaunā pianiste saņēma pilnu klēpi rožu, daudzi viņai apliecināja mīlestību un vēlējās kopā nofotografēties. Kristīne bija patīkami pārsteigta, sastopot arī dažus latviešus, kuŗi sūmināja un samīloja savu tautieti. Kristīnes lielās brūnās acis laimē mirdzēja.

Kristīnei Janušai svinīgā ceremonijā 14. maijā piešķīra maģistra gradu mūzikā (*Master of Music in Piano Pedagogy and Performance*). Latvijas meitene ir pierādījusi, ka ar neatlaidību un centību var panākt daudz. Bez šaubām, liela nozīme ir sastapto cilvēku labestībai un dāsnībam. Katrīne un Forvuds Klods pamanīja un novērtēja Kristīnes

Pēc koncerta Bristoles kapellā, no kreisās: Katrīne Adamsa, Kristīne Januša, deviņus gadus vecā Herieta, 13 gadus vecais Vuds, ģimenes galva Forvuds Klods Vaizers (*Forwood Cloud Wiser*)

centību un mērķtiecību, tāpēc nolēma viņai fināli palīdzēt. Vēlme studēt kļuva par īstenību.

Kristīne Januša dzimusi Bēnes pagastā, Zemgalē. Viņa ar sirsniņu atceras savu pirmo klavierkoncertu Aucēs mūzikas skolā Mariku Cielavu un savas pirmās klavieres „Rīga”, kuŗas tagad spēlē krustmeita Arta.

Kristīne, mācoties maģistratūrā Vestminsteres mūzikas kolledžā, saņēma stipendiju. Studiju laikā viņa konservatorijas studentiem mācīja spēlēt klavieres.

Kristīne nolēmusi turpināt mūzikas studijas, pilnveidot klavieres spēles meistarību, koncertēt un apmācīt jaunus pianistus.

Meita saka paldies saviem mīļajiem vecākiem, kuŗi saprot viņas izvēli un kuŗu tuvumu, rūpes un raizes jūt, kaut arī viņus šķīr liels attālums. Kristīne, vecāki, māsa un krustmeita ilgojas cits pēc cita, bet, izmantojot *Skype*, var sarunāties un saredzēties katru dienu, un attālums sarūk.

Laima Dzene

Žurnālistam svarīgi vienmēr būt notikumu degpunktā

Ne pārāk bieži ieskatos *Facebook*, bet reizēs, kad to daru, vispirms izlasu, kas prātā Sandiego televīzijas žurnālistam un producentam Ivaram Bezdechī. Šķiet, viņu interesē pilnīgi viss, kas notiek pasaulē, vienalga, kādā nozarē. Abi esam vienprātīgi, ka par Krievijas prezidentu vajadzētu ievēlēt izcilo šahistu Gariju Kasparovu, jo viņš noteikti zinātu īstos gājienu arī politikā. Ivars *Facebook* vai e-pasta vēstulē allaž „piebiksta”, ko ieteicams izlasīt, apskatīt, un par to esmu viņam pateicīga, jo citādi daudz ko palaistu garām neievērotu. Nesen tieši no Ivara uzzināju, ka Latvijai drīz būs pirmais satelīts. Vai tiešām līdz šim nebija? Ivars ir noraizējies par pārmaiņām ASV veselības apdrošināšanas sistēmā, sekmības pazemināšanos skolās, blakšu savairošanos, viņu izbrīna dīvainie, daži gluži intīma rakstura jautājumi, uz kādiem tagad jāatbilst, lai saņemtu ASV pasi. Savās reportāžās viņš runājis par steidzīgi nepieciešamiem uzlabojumiem pilsētā, robežpārkāpējiem, nelegāliem iecelotājiem, ūdens taupīšanu, gaisa piesārņošanu – visu, kas nodarbina pētnieciskās žurnālistikas profesionāļus.

Ivars arī pajokot prot tā, ka reizēm jāpalausa galva, vai teiktāis bijis joks vai nopietnība. Vērojot televīzijā „gadsimta notikumu” – prinča Viljama un Katrīnas Midltones laulības, Ivars pamanījis sīkumus, ko rūdītie televīzijas dūži nepiemēnēja. Nudien, uz notikumu degpunktā derētu sūtīt jaunāka gadagājuma žurnālistus, kuņģi vēl nav iestīguši profesionālā rutīnā.

Ivars pats par sevi raksta, ka ir ārštata žurnālists, brīvdomātājs, grafiskais dizainers, filmētājs, mūziķis, kam televīzijās ziņas patīk pūst trompeti (gan tiešā, gan pārnēstā nozīmē) un piebilst, ka nav ne republikānis, ne demokrāts, neatbalsta nevienu politisko partiju vai dogmu, savos poli-

Ivars Bezdechis

tiskos uzskatos ir pilnīgi neatkarīgs, protams, vienmēr gatavs pieņemt jaunas idejas.

Ivars dzīvo un strādā Sandiego, vienā no skaistākajām pilsētām ASV vai pat pasaulē, un ar vārdu Pauls Kruze radio un televīzijai gatavo reportāžas un garākas raidījumu programmas. Pērn 19. oktobrī Sandiego preses kluba 37. gadskārtējā sarīkojumā, kurā piešķir godalgas izciliem žurnālistiem – *Annual Excellence in Journalism Awards* – viņš ieguva pirmo un otro vietu par raidījumiem *Chicano Park* un *Mariachi Kids*, kuņģos atspoguļoti notikumi Sandiego pilsētas meksikāņu saimē. Raidījumu vērtētāji bija citas pavalsts preses kluba pārstāvji, tātad pilnīgi neitrālas personas.

Ivars Dienvidkalifornijā dzīvo jau labu laiku, lai gan viņu pa savējo uzskata arī Oregonas Portlandes latvieši. Ivars audzis jauktā ģimenē, māte bija rīdziniece, tēvs – Beļģijas rumānis. Mājās sarunu valoda bijusi angļu, ar māti Ivars, protams, saru-

nājās latviešu valodā un vairākus gadus mācījās latviešu skolā Portlandē, kopā ar tagad pazīstamo komponisti Lolitu Ritmani.

Mūzikas mīlestība Ivaram ielikta jau šūpulī. Viņa māte Astrīda Gaigala studēja Detmoldas mūzikas akadēmijā Vācijā, vēlāk Halifaksā, Kanadā, kur viņas skolotājs bija Adrians Bezdechis. Abi apprecējās, pārcēlās uz Portlandi Oregonā un aktīvi iesaistījās latviešu sabiedrībā. Viņi bieži spēlēja klavierpavadījumu solistiem, ansambļiem un korim latviešu namā un baznīcā, rīkoja atsevišķus koncertus Portlandē un citur, kā arī apmācīja bērnus klavier spēlē.

Ivars jau no piecu gadu vecuma zinājis, ka vēlas strādāt televīzijā, jo tēva vaļasprieks bijusi filmēšana.

Portlandes universitātē Ivars ieguva bakalaura gradu komunikācijā un tirgzinībās, zināšanas papildinātas dažādos profesionālos žurnālistikas kursus. Pēc tēva nāves viņš kopā ar māti pārcēlās uz Dienvidkaliforniju. Māte Iva-

ram bija vistuvākais cilvēks, ne tikai audzinātāja un skolotāja, bet arī sirsnīgs draugs. Astrīda Bezdechis aizgāja viņšaulē 2006. gadā, un Ivars ir bezgala pateicīgs, ka māte iemācīja viņam latviešu valodu. Viņš maz ko zina par tēva ģimeni, vienīgi, ka vectēva brālis Rumānijas pilsētā Kluzā-Napokā dibinājis universitāti. Mātes dzimta Latvijā bijusi pazīstama: Astrīdas Bezdechis tēvs Rūdolfs Gaigals bija Rīgas apgabaltiesas loceklis, studējis tieslietas Tērbatas universitātē, vectēvs – mācītājs Valkā un Valgā, labi pratis arī igauņu valodu.

Agrāk Ivars spēlēja vairākos orķestros, un mūzikas viņam ļoti pietrūkstot. No Sandiego uz Losandželosu un atpakaļ ceļā jāpavada četras stundas, tāpēc viņam nav iespējams dziedāt Losandželosas latviešu vīru vai jauktajā korī, lai kā vēlētos mūzicēt un piedalīties koncertos kopā ar latviešiem, regulāri apmeklēt latviešu sarīkojumus.

Tikko Latvija atguva neatkarību, Ivars kopā ar māti devās uz Latviju, ciemojās arī Valkā, un Ivars teic, ka viņa sirds kopš tā laika tiecas uz Latviju. Toreiz vienīgi nepaticis, ka viņi Valkas viesnīcā tincināti, kāpēc atbraukuši, ko darīs, ar ko satiksies, kur dosies. Ivaram priekšā vēl skumjš ceļojums – māte vēlējās, lai viņas pelnus izkaisa Baltijas jūrā.

Tikai žurnālisti paši zina, cik ilgs laiks nepieciešams, lai sagatavotu labu reportāžu, interviju vai ziņu raidījumu un kāda atbildība jāuzņemas. Ivars arī apmāca studentus Sandiego pilsētas kolledžā (*San Diego City College*). Viņš pamatoti lepojas, ka Sandiego pilsētas kolledžas starptautiskos grāmatu svētkos bijis televīzijas programmas producentu un intervēju Kalifornijas universitātes Sandiego (*University of California San Diego*) profesori, 2010. gada Pulicera balvas ieguvēju, dzej-

nieci Rā Armantroutu. Cieša sadarbība viņam ir arī ar dokumentārfilmu producenti, režisori un žurnālistikas profesori Lauru Kastanedu (*Castañeda*). Viņa divreiz apbalvota ar Nacionālās televīzijas mākslas un zinātņu akadēmijas (*National Academy of Television Arts and Sciences*) *Emmy* godalgu.

Vairākas Ivara Bezdechis (Paula Kruzes) reportāžas var noklausīties mājaslapā: www.paulkruzolive.com

Uz jautājumu, kas satrauc visvairāk, Ivars nekavējoties atbildēja, ka, viņaprāt, Amerikas iedzīvotāji arvien vairāk tiek apspiesti un bez protesta zaudē savas līdzšinējās tiesības. ASV vienmēr bijusi brīva valsts, ko citur pasaulē apbrīnoja, taču tagad daudz kas terorisma draudu dēļ mainījies. Sprotams, ir jāievēro piesardzība, lai izvairītos no jauniem teroristu uzbrukumiem, taču reizēm šķiet, ka ierēdņi pārņēmuši bij. PSRS drošības komitejas darbinieku metodes.

Ivars aktīvi seko notikumiem Latvijā, lasa laikrakstus, klausās televīzijas un raido raidījumus. Viņš cer, ka varbūt kādreiz rastos izdevība sadarboties ar Latvijas televīzijas žurnālistiem. Ivars bijis tiesnesis Sandiego filmu festivālā, viņš ir biedrs Profesionālo žurnālistu apvienībā (*Society of Professional Journalists*), Vides aizsardzības žurnālistu apvienībā (*Society of Environmental Journalists*) un Nacionālās televīzijas un zinātnes akadēmijas Klusā okeana dienvidrietumu nodaļā (*National Academy of Television Arts and Sciences, Pacific Southwest Chapter*).

Ivara Bezdechis profesionālisms, vairāku valodu zināšanas, aktīvā, dedzīgā attieksme, bez aizspriedumainība, vērtīgums, zinātkāre, prasme sadarboties ir labs priekšnoteikums turpmākai ilgai un sekmīgai televīzijas žurnālista karjērai.

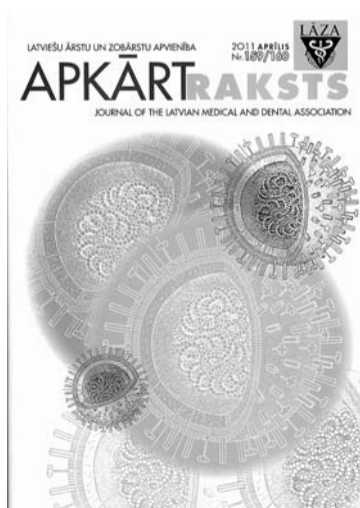
Am

LĀZAs Apkārtraksts Nr. 159./160.

Iznācis gadskārtējais Latviešu ārstu un zobārstu apvienības (LĀZA) Apkārtraksts, šoreiz dubultnumurs – 159./160. Iespiesto vārdu vēl grūti aizstāt, lai gan pēdējos gados informāciju viegli iegūt, lietojot tīmekli, *Skype* u. c.

Apkārtraksts izsūtīts pirms Lieldienām visiem LĀZAs biedriem. Žurnālu saņem arī ārsti Latvijā, jo tajā atspoguļota ne tikai latviešu ārstu darbība ārzemēs, bet arī aktuālas problēmas veselības aprūpē Latvijā. Apkārtraksta redaktore ir Dr. med. Maija Pozemkovska, metiens 400 eksemplāru. Ar laikraksta *Laiks* un grafiskā dizaina uzņēmuma *Stencil* atbalstu apkārtraksts iespiests Latvijā uz kritpapīra, tam ir 48 lappuses, 49 attēli un laikmetīgs krāsains attēls uz vāka – gripas virusi, kuņģi ir visur.

Piedāvājam šo žurnālu arī tiem ārzemju latviešu ārstiem un zobārstiem, kuņģi nav LĀZAs sarakstā. Apkārtrakstu iespējams pasūtīt, rakstot Dr. Jānim J.

Dimantam, Jr.: 2330 *Innsbruck Parkway, Minneapolis, MN 554210-2068 USA*; e-pasts: dimants@hotmail.com

Apkārtraksta ievadrakstā LĀZAs valdes priekšsēdis Dr. Jānis J. Dimants, Jr. uzsvē, ka veselībai un izglītībai Latvijā jāklūst par prioritāti. Demogra-

fiskais stāvoklis Latvijā ir draudīgs, tāpēc visiem jāapzinās un jāsaprot, ka galvenais ir, lai Latvijā dzimtu vairāk bērnu.

Apkārtrakstā ievietots Dr. Zaiņas Alksnes raksts „Par vakcināšanu un vakcinēšanu”; M. Pozemkovskas – „Zidaiņu mirstība Latvijā”; Dr. Pēteris Alberta un Dr. Ainas Siksnas – „LĀZAs Zviedrijas kopas sanāksme”; Dr. Kaspara Tūtera – „Pasaulē zidaiņu un bērnu garīgās veselības asociācijas kongress”; Dr. Viktora Strauba – „Mani pacienti”; Dr. Vairas Pelēces – „Vai var dzīvot bez mikroskopa?”; Prof. Arņa Viksnas – „Vismantu Briņķis un mezglu raksti”; Dr. Sandras Sebres – „Džons Boulbijs un piesaistes teorija”; Dr. Guntara Katlpa un Dr. Uģa Gruntmaņa – „Aknu transplantācija Latvijā – vai ir pamats attīstīt šādas operācijas Latvijā”; Dr. Ievas Libietes – „Viesojoties Gintermuižas psihiatrijas vēstures mūzejā”; Dr. Ritas Grāveres – „Tieslietu medikim

Jānim Koceram – 110”. Dr. Ērika Niedriša ziņojumu „Stipendijas medicīnas studentiem – Prof. Ilmara Lazovska medicīnas fonds” papildina trīs stipendiātu un labvēļu fotografijas, M. Pozemkovskas aprakstam „Jānim Šulcam – 125” par vienīgo LĀZAs godabiedru pievienoti trīs fotoattēli. Ir informācija par Zariņu ceļojumu stipendijām un Ojāra Veides stipendiju fondu. Apkārtrakstā izlasāma žurnālistes Māras Libekas intervija ar Dr. J. J. Dimantu „Veselības ministram jābūt kā tiģerim”, kas bija ievietota laikrakstā „Latvijas Avīze”, kā arī par LĀZAs jau vairākus gadus decembrī rīkotajām apaļā galda diskusijām laikraksta *Laiks* redakcijā Rīgā, kurās pārrunā veselības aktualitātes Latvijā.

Prof. A. Viksna apraksta desmit „Pirmās latviešu medicīnas zinātnieces, M. Pozemkovska ziņo, ka „Edvīns Krečko atklāj praksi Rīgā” pediatrijā. Dr. E. Krečko savā laikā darbojās LĀZAs valdē.

Par visiem 19 rakstiem ir īss žurnālista Kārļa Streipa kopsavilkums angļu valodā.

LĀZA apsveic jubilārus un apbalvojumu saņēmējus: Prof. K. Zariņu, Dr. Z. A. Fillipu, Dr. M. Ābeli, Dr. K. Zvejnieku, Prof. J. Kļaviņu, Dr. V. Pelēki, Dr. V. Nagobadu un Dr. Ē. Niedriti.

Nodaļā *In Memoriam* pieminēti Dieva mierā aizgājušie kolēģi.

Latvijā nesen iznākušas divu medicīnu grāmatas: Prof. A. Viksnas „Latvijas ķirurģijas profesori” un Dr. Kārļa Zvejnieka „Zelta cauna”. Pēdējo var iegādāties, sazinoties ar *Laika* redakciju Rīgā: Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV - 1010, Latvija, e-pasta adrese: redakcija@laiks.us vai ar Dr. K. Zvejnieku: 321 9th Avenue NE, # 207, Aberdeen, SD, USA, e-pasts: zvejnieks@abe.midco.net

Apkārtrakstā ir LĀZAs biedru e-pasta adreses, kā arī LĀZAs valdes locekļu saraksts.

Četri 10. Saeimas deputāti ir ārsti: Dr. Ingrida Circene, Dr. Gundars Daudze, Dr. Vitalijs Orlovs un Dr. Jānis Strazdiņš.

Pateicamies kolēģiem par rakstiem, ierosinājumiem un ieteikumiem, kā arī visiem, kuņģi atbalsta mūsu kopējo darbu.

Dr. Jānis J. Dimants, Jr.

LAIKA LASĀMVIELA

Indra Gubiņa

Tagad es ceļošu Stāsts

Tā, un tagad es ceļošu. Ne jau tūlīt, ne šodien vai tuvākajās nedēļās, bet – es ceļošu. Beidzot esmu tik tālu, ka varu lemt par savām dienām un gaitām pati. Varbūt tāpēc, ka stāvu pie loga, tiešām liekas, ka aiz mugras – tieši aiz muguras ir darba gadi, izaudzinātie divi bērni, vecās mājas pārdošana un jaunās pirkšana, visas tās klapatas un steidzīgās grūtās dienas. Un grūtas tās patiešām bija. Kad nomira vīrs, abi bērni vēl bija skološanās vecumā, abiem vajadzības, abi audzināmi, mīlami. Un jāpelna iztika, jāuztur māja – tā ērtā, lielā, kurā mēs veidojām dzīvi – savu ģimeni – un kuŗa paņēma mūsu jaunības spēkus, bet deva drošības sajūtu.

Tas viss man ir aiz muguras. Neierastais klusums ir tik liels, ka liekas – tas sīc. Es atskatos. Aiz manis tagad ir glīti iekārtota mājīga istaba. Pie sienas no vecās mājas līdz paņemtā tā viena glezna, par kuŗu ar vīru gandrīz sastrīdējās. Lainopirktu vajadzēja naudu, un toreiz tās bija tik gauzām maz. Vai tiešām glezna likās lieka izšķērdība? Tiesa, bez gleznas būtu varēts vieglāk iztikt nekā bez gultas, galda vai krēsla. No vienas, praktiskās puses tā jau varēja domāt, bet no otras – kaut kur taču acis jāpiesien! Un sirds arī. Man liekas, vēlāk vīrs to saprata. Un man patika, ka, izejot savās dzīvēs, mūsu bērni arī domāja par gleznām, ne tikai par krēsliem vai traukiem.

Es apgriezās un atspiezos pret palodzi, ar tiksmi ļaudama, lai acis apskrien pagaidām vēl īsti neiedzīvoto telpu. Ir labi, viss savā vietā. Kā drošinot, kā mēģinot pati sevi pārliecināt, pusbalsī nosaku: jā, un tagad es ceļošu! Esmu gandrīz jau veselu gadu pensijā, bet nekāda vecā vai nespēcīgā nejutos. Vēl vakar visu dienu kopā ar meitu kārtojām skapišus un plauktus, pat grāmatas salikām autoru alfabētiskā kārtībā, lai vieglāk atrast kādu tajā brīdī gribētu, lai viņa autora darbi būtu vienkopus. Lielo atlantu gan atstāju uz galda, lai varu mierīgā garā papētīt, izdomāt, kur es gribētu doties. Tur, kartēs visa pasaule pavērusies! Tikai jāizvēlas – kur. Protams, ar šo domu es pati sevi mānu, jo zinu, ka tik vienkārši jau tomēr tas nav. Vienai nez vai tāda ceļošana pa tālākām vietām būtu tikama un vai es saļēgtu, kur, kā, ko darīt. Zinu, ir organizētas tūres ģīdu vadībā. Neesmu taču nekur tālāk kā tepat pa Kanadu bijusi, bet nekad neesmu braukusi viena. Sarunāt kādu ceļa biedru nemaz tik viegli nebūs. Katram ir savu plāni, vai – liktenis viņu plānus nosaka. Es varētu ceļot kopā ar ilgo gadu draudzeni Īrmu, ar kuŗu kādreiz, gan pirms daudziem gadiem, kad bērni vēl bija bērni, vasarās pavadījām kopā atvaļinājuma laiku. Ar Īrmu mēs praktiski kopā uzaugām, kopā skolās gājām un vēlāk viena otru mācījām, kā bērnus audzināt, kā

vīrus pieskatīt un kā ar viņiem sadzīvot. Tas gan Īrmai lāgā neizdevās, jo vienmēr radās nepatīkšanas gan ar vīru, gan vēlāk ar dēlu, kuŗu pēc mana ieskata viņi nevajadzīgi lutināja. Pieaudzis darbos neturējās. Ja nebija naudas, Īrma iedeava. Es gan reiz viņai mēģināju iestāstīt, ka došana ne vienmēr ir palīdzība. Bet – viņas dēls, viņas nauda un viņas raizes! Tagad domājot par Īrmu, atskārstu, ka nez vai ilgstošāki kopā esot, draudzība neizjuku, kā par draugu vai tikai paziņu kopā ceļošanu aprakstījis Anšlavs Eglītis savos stāstos. Iedomājos arī, ka labprātāk ceļotu kopā ar kādu draugu, ne draudzeni, bet, diemžēl, man tāda nav.

Pagriezās atkal pret logu un skatos ārā, skatos pāri pagalmam, pāri ceļam, kur uzkalniņš noved pie upītes. Līdz tai vēl neesmu aizgājusi. Esmu jau tikai pirmo nedēļu šīs mājas īpašniece, kaut bērni un arī draugi domāja, ka manā vecumā pirkt māju gan nevajagot, prātīgāk būtu bijis turpat pilsētā pārcelties uz dzīvokli. Protams, vecā, gadu desmitos iedzīvotā vietā man vienai kļuvusi par lielu un ar pensiju vien būšot pagrūti uzturēt.

Dzīvokli? Nē! Man vajag māju, mieru, dārzu, klusumu un putnu dziesmas! Ja liktenis būs vēlīgs, varu vēl vairākus gadu desmitus dzīvot. Cik visa šī pirkšana un pārdošana manā vecumā prātīga vai neprātīga, nav svarīgi. Tagad man ir šī māja, kas nebūs – mūsu māja – bet tikai mana, tagad, kad arī meita beidzot aizprecināta un savā dzīvē. Jā, tagad varēšu ceļot, darīt ko vēlos, vai nedarīt nekā. Tiešām?

Man patik skats no loga pāri viņpusceļa laukam, kur vēl nav kādas priekšpilsētas sadalītie apbūves gabali vai jau iezīmētas ielas. Tās droši vien te kādreiz būs, jo pilsētas plešas tik ātri un plaši, ka pēc kāda gadu desmita kārtīgus laukus ieraudzīt varēs tikai simtiem kilometru attālumā. Pagaidām šaurais lauku ceļš, kas ar likumu aizved līdz nākamam, pa kuŗu tikt uz lielajiem ātrceļiem, man liekas pietiekami droša saite ar pilsētas labumiem. Meita gan raizējās, ko es viena iesāksot tik vientuļā vietā, kur iepirkšoties, cik bieži mēs varēšot satīkties? Šī māja tik vientuļā vietā, atstatu no citām nemaz nav. Tuvākās pāris mājas var redzēt, sevišķi labi vakaros, kad apgaismotie logi rāda, ka arī tur dzīvo cilvēki. Kādi? To es vēl nezinu, bet gan iepazišos. Pilsētā jau arī bija visur jābrauc, pie tam pa pārpildītām ielām, kur tramvaji, autobusi, vieglās automašīnas, riteņbraucēji un kājnieki juku jukām. Pilsētā kaimiņi viens otru pat pēc izskata nepazīst, kaut gadiem ilgi dzīvo blakām. Braukt pa šiem mazajiem lauku ceļiem noteikti ir drošāk nekā pa pilnajām pilsētas ielām. Iepirkšanās centrs nemaz tik tālu nav.

Arī dēlu nācās pārliecināt, ka te es viena varēšu iztikt pavisam

labi, kaut gan viņš, dzīvodams tieši pilsētas dzīvākajā rajonā, nevarēja saprast, kā vispār kāds varētu gribēt mitināties tik tālu projām no visa tā raibuma, skaļuma un dzīvības. Viņam un viņa sievai tur centrā ir darbs, bērni paaugušies un uz skolām brauc paši, viņiem tur labi, bet man – nē, nē! Te nav kājnieku, tramvaju, autobusu vai riteņbraucēju. Toties no upmalas puses vienu vakaru redzēju nākam lapsu ar milzīgu kuplu asti. Ar interesi skatījos, kā viņa uzmanīgi noslidēja gar garāžas malu un pazuda tālāk lejā.

Ir labi. Nē, būs labi. Un it kā vajadzētu kaut ko vai kādam vēl apliecināt, vai pārliecināt, klusībā pie sevis nosaku: mana māja – tajā pašā mirkli izjūdzama, cik patikami to izrunāt, kaut vai tikai domās.

Kad izeju ārā aiz garāžas no šī

atpakaļ pilsētā. Nebija jau arī kam pavaicāt, visapkārt pļavas un lauki. Tomēr uzkalniņā aiz pāris lieliem kokiem ieraudzīju šo vientuļo māju. Ja būtu vēl turpinājusi braukt un likumot, gan jau pareizo ceļu būtu atradusi, bet redzot, ka benzīna rādītājs jau skāra sarkano svītriņu, nobijos. Ko nu? Kur te kāda pildītava? Maldoties pa svešo apkārtni, ceļu vērojot nevienu netiku redzējuši.

Pamanīju pie šīs mājas kādu vīru un tūlīt iegriezu savu automašīnu viņa pagalmā pajautāt – kur esmu, kur pareizais ceļš un kur tuvākā benzīna pildītava. Viņš bija laipns, parunājāmies, un es pat izkāpu, kā teikt – izstaipīt kājas. Kalsns, mazliet salicis, ar vēl kupliem sirmiem matiem viņš izstaroja mieru, ko izjutu noskatoties, kā lēniem soļiem viņš iegāja istabā sadabūt apkārtnes karti. Tad rādīja man, kur esmu aplami nobraukusi un cik tālu vēl jābrauc līdz lielajam ceļam. Šī te apkārtnē gan skaitoties pie pilsētas, bet te

atvestu, bet griboties kārtīgu rudzu maizi. Tādu varot iegādāties tikai pilsētā, vācu ceptuvē. Viņš esot somu izcelsmes, pie rudzu maizes audzis un radis. Gan māte, gan vēlāk sieva pašas esot cepušas. Bet kopš viņas vairs nav, reizi mēnesi braucot uz pilsētu pakaļ maizei, tad turot to saldētavā.

Man šis vīrs patika. Šķita kaut kas tuvs, pazīstams viņa mierīgumā un laipnībā, patika tīrais kārtīgais apģērbs un apkoptā mājas priekša. Patika arī lielie koki, kas esot liepas. Paši stādījuši. Brīdī viņš skatījās kokos un lēni māja ar galvu. Tad tā kā sapurinājās, pievērsās atkal man un runāja par liepziedu tēju, par smaržu, par bitēm un medu. Es klusēdama vēros liepās, un tad bez kādas domāšanas pavisam pēkšņi un skaidri zināju, ka te ir kaut kas man nozīmīgs un ka mana maldīšanās nav vienkārša sagādīšanās. Liktenis? Kāpēc gan ne! Ar visu būtību izjutu, ka šai vietai ir spēcīga ietekme uz mani, un mani palīka nojauta: es te vēlreiz būšu.

Tā kā es vecā vīra pieminēto vācu maizes ceptuvi pilsētā arī zināju, pēc parunāšanās vēl gan par maizēm, gan par dzīvi pilsētā un to, ka man dienas tagad brīvas, vairs darbā nav jāiet, jutu, ka man veca vīra kaut kādā veidā žēl un soloijos viņam rīt maizi atvest, gan piemetinot – ja nepalikšu tagad pusceļā. Nē, nē ko tad es tādu gabalu atkal te braukšot! Stāstīdams par maizes trūkumu, viņš taču neesot domājis, lai kāds pūlētos to viņam piegādāt. Man tagad laika diezgan un braukt pa klusiem maiziem ceļiem tiešām patīk, tāds izbrauciens man ir kā atpūta no pilsētas burzmas. Pati arī tajā veikalā maizi pārku, varu mierīgi rīt šeit atbraukt atkal, ja tikai ceļu atradīšu. Redzu gan, ka viņš manu solījumu par pilnu neņem, bet sāk stāstīt, kur tuvākā bezīna pildītava. Kad iedarbināju mašīnas motoru, viņš tādā kā tēvišķā rūpībā paliecās logā, un skatījās uz benzīna rādītāju.

Nē, nē – tā gan nevarot doties ceļā. Viņam garāžā esot vairākas kannas ar benzīnu, ieliesot, lai tiešām nepaliek kaut kur pusceļā. Bez kādas steigas vecais vīrs mierīgi devās uz savu garāžu, un drīz vien – klunkš klunkš – no kannas benzīns ietecēja manā automašīnā. Maksu viņš neņēma, bet vēlreiz pārstāstīja kur braukt, kur grieisties, un tad mēs atvadījāmies – tā sirsniģi kā seni paziņas vai draugi.

Tā tas sākās. Ar benzīnu un maizi.

Mājās tiku un otrā rītā aizbraucu uz vācu veikalu un tad ar pāris maizes kukuļiem atpakaļ pie vecā somu vīra. Mazdrusiņ atkal pamaldījos, līdz ieraudzīju uzkalni ar vientuļo māju. Viņš bija tiešām pārsteigts, jo neesot gan nopietni ņēmis manu solījumu maizi atvest. Tagad bijām izlīdzinājušies: viņš man deva benzīnu, es viņam maizi.

Viegli liņāja, un viņš aicināja mani istabā, uzvārišot kafiju, kādu brīdī mēs taču varam pacie-

moties. Jā, kāpēc gan ne!

Indra Gubiņa

Dziesma debesīs kāpj

Dziesma kāpj,

Ne griesti to aiztur,

ne stikla logi.

No zāles, no pašām saknēm tā sadreb,

pārviļņo krūmiem, ieķeras bērzos

un kāpj,

tieši pret debesīm zilām

augšup kāpj.

Ne pašu balsis vien,

bet arī tās – zem velēnām slēptās,

saviņas, atbalso, skan.

No citiem laikiem un dvēselēm citām,

caur mūsu elpu, caur siržu pukstiem

brīvo un apspiesto vārdā

par savu tautu, par savu zemi

dziesma debesīs kāpj.

(Gotlande, 1979)

nelielā uzkalniņa tālumā var samanīt pilsētu, parasti pelēcīgs gaisa piesārņojums kā mākonis guļ tai pāri. Naktīs pilsēta liekas pienākam tuvāk, tomēr uguņu mirdzēšana neizdzēs zvaigžņu gaismu. Debesis te pavežas visā plašumā, ne tā kā pie vecās mājas, kur pāris augstceltnes un koki tās skatam aizsedza. Saulrietu tik vien manīju kā caur divu lielu māju spraugu. Es jau saprotu, ka šeit būs jādzīvo citādāk, bet es pati gribēju pārmaiņas, tagad, kad manā dzīvē ir sācies jauns posms. Kāds tas būs, rādīs nākotne. Mana nākotne – manā jaunajā mājā! Patiesībā, tā ir diezgan veca, bet – man jauna.

Es pat lāgā neatceros, kāpēc toreiz šajā ceļā iekūlos, kad, vairoties no nedēļas nogales satiksmes blīvuma, meklēju mazākus ceļus līdz pilsētai. Laikam nogriezos kaut kur nepareizā virzienā, tad likumoju līdz tiku uz šo kluso sānceļu, kam pat nebija nosaukuma. Nezināju vairs, kas šī par vietu, uz kuru pusi man jābrauc, lai nonāktu

pilsēta neesot. Dažreiz tas patīkot, dažreiz – sagādājot neērtības. Tā kā tagad. Veikali tālu, un pats vairs neko neaudzējot, kādas saknes vai augļus nopērkot no kaimiņiem, bet arī turp viņam kājām par grūtu aiziet. Tagad viņa vecā automašīna sanīkojusies, nu jau otru dienu esot labotavā. Trūkstot kaut kādas daļas, kuŗas uzreiz nevar dabūt. Jā, jā, viņš pasmējās, mašīna sagrabējusi un piemērojoties viņa gadiem. Tomēr vēl abi kustoties.

Es ciešāk nopētīju runātāju un nodomāju, tik vecs nemaz neizskatās, tikai kustības tādas lēnas. Kad viņš runāja par savu veco auto, mirkli pašai likās, ka gandrīz nekaunīgi spīd manas diezgan jaunās automašīnas chromi un sāni. Vecais vīrs vēl pasmējās: kaimiņš jau aizvedīšot autiņam pakaļ, kad tas būs gatavs, bet, lūk – tik vienkārša lieta kā maize, aprūkusies. Varot jau izvārit putru, bet prasās pēc maizes. Gan ne tādas, kādu te tuvākajā iepirkšanās vietā varot dabūt un, ja paprasītu, kaimiņš

Radoša degsme un varēšana

Kopš aprīļa vidus Ģ. Eliasa Jelgavas Vēstures un mākslas muzejā skatāma Jelgavas Mākslinieku biedrības Pavasara izstāde „Mākslas dienas 2011”.

Ar lielu un iespaidīgu darbu skati pagājušā gada decembrī biedrība svinēja 40 gadu jubileju, tāpēc bija bažas, vai pēc tik īsa laika spriža ikgadējais pavasara iznāciens publikas priekšā būs pietiekami veiksmīgs. Uztraukumam nav bijis pamata.

Kā parasti, plašāko ekspozīcijas daļu aizņem glezniecība. Arī kā ierasts, līdzās eļļas glezniecībai šis pilsētas mākslinieku vidū joprojām svarīgu vietu ieņem pastelis un akvarelis.

Ar šķietami vienkāršiem sīžeti, bet tonāli smalkiem darbiem uzstājas Indulis Landaus un Edvīns Kalnenieks, atklādami vienkāršas ainavas poētismu. Jāizceļ arī Ritmas Zikmanes-Lagzdiņas gleznojumi ar eļļas kritiņiem uz paraupja auduma, kas lieliski atbilst lauku motīvam un krāsu pielietojumam. Tonāli arvien jūtīgākas kļūst Uldža Zutera ainavas. Liekas, iestājies iekšējs miers un harmonija. Mākslinieka dēla Kalvja darbi bieži ir pilni mistikas, kā tas ir šoreiz, un izsmalcinātas tonālās saskaņas. Ivaram Klaperim ziedi un augi ir iemesls, lai pievērstu uzmanību ritmam un krāszieda saskaņošanai. Guntis Švitiņš mēģina acīm netveramajam rast vizuālus tēlus, par palīgiem pieaicinot krāsu un ritmus. Arī Ilona Driliņa un Valerijans Dardžāns katrs sev raksturīgā izteiksmē personiskos garīgos un emocionālos pārdzīvojumus un iespaidus cenšas izteikt tikai ar krāsām, to ritmiskajiem kārtojumiem un līnijām, brīžiem pietuvojoties abstrakcionismam. Lindas Freibergas glezniecība ir trausla, varbūt pat emocionāli pārjūtīga.

Īpaši jāatzīmē trīs mākslinieki – Gunārs Ezernieks, Mārcis Stumbris un Uldis Roga. Viņi bez izstādē piedalās ne tikai ar ainavām un klusajām dabām, bet arī ar lieliskiem portretiem. Likās, ka šis žanrs latviešu mākslā izzūd. Kā redzams, tik drāmatiski vēl nav. Vismaz Jelgavā.

Gleznotāju pulkam pievienojušies trīs jauni biedri, jauni bied-

ribā, ne vecuma izpratnē. Pagājušajā gadā izsoles izstādē piedalījās abu mākslinieku Zikmaņu vecākā māsa Gundega ar ļoti smalkiem akvareļiem izteiktā angļu akvareļglezniecības manirē. Arī šoreiz viņas darbi ir filigrāni izstrādāti. Ar dekorācijām Annas Brigaderes pasaku lugai „Sprīdītis” jelgavnieku priekšā par labu scēnografu sevi apliecināja Raitis Junkers. Tagad viņš rāda savu kaislīgo krāsu uzlikumu gleznās. Jaunais Kaspars Iljins vēl tikai mācās, tādēļ viņa

E. Kalnenieks. Pali Ventā

nelielās ainaviņas eksponēšana šajā izstādē vairāk uzskatāms par stimulu strādāt nopietni un pamatīgi.

Mazliet par mums, grāmatu lasītājiem un par grāmatu izdošanas politiku paironizējusi Ilizane Grīnberga ar trīsdaļīgu darbu „Cīks”. Vienmēr ir jautājums, kādam mākslas veidam piepulcināt Sandras Strēles veikumu – glezniecībai vai ādas mākslai. Blakus Juŗa Zēberga izteikti retro saloniskajiem foto-uzņēmumiem arvien spilgtāk sevi piesaka Andrijs Kaltigins. Skatītājam pārlietu vienkāršs var likties stikla mākslinieces Asnates Martas Zuteres veidojums, taču tā tehniskā izpildījuma sarežģītību zina tikai viņa viena. Ivanda Spulle-Meiere piedāvā divus atšķirīgus darbus stiklā, pilnus romantiskas sajūsmas.

Ar tekstildarbiem izstādē piedalās trīs mākslinieces. Mārite

Izstādes ekspozīcija

G.Ezernieks. Elinas portrets

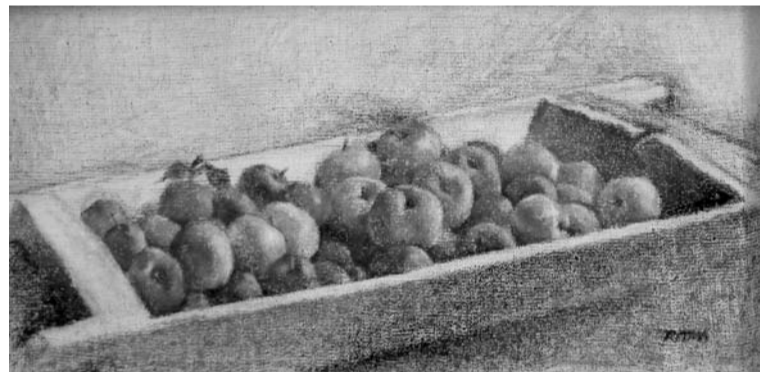

„Skūpstis”, savukārt Mārite Djačenko pratusi savienot trauka formu ar „stāstījumu”. Sarmīte Zutere pēdējos gados nākusi

formas, krāsas. Darbs ir bijis sarežģīts un skrupulozs, ar to māksliniece vienmēr izceļas. Varbūt šoreiz pietrūkst viegluma

Leimane noaudusi trīs gobelēnus, veltījumus Jelgavai, Rīgai un Kijevai, kur nesen viesojusies ar izstādi. Lielu un patīkamu pārsteigumu mums sagādājusi Anna Kaltigina, radot dekoratīvi krāšņu liela formāta tekstiliju filcēšanas tehnikā.

Kaut arī šajā „Mākslas dienu 2011” skatē sastopamies ar virkni lielisku darbu, tomēr izstādes virsotne ir keramīki. Viņi, kā šķiet, nav prognozējami, keramīkiem vienmēr ir svaigas un nebijušas idejas. Undīne Stepka arī iepriekš ir pierādījusi, ka māls viņas rokās dzied. Ivandas Spulle-Meieres keramika izceļas ar perfektu formas izjūtu. Tomēr viens no krāšņākajiem un negaidītākajiem darbiem pieder Valdai Semanei, kas atradusi jaunus tēlus saviem dekoratīvajiem veidojumiem. Ar monolitumu un formu lapidārumu pārsteidz Aleksandrs Djačenko darbā

R. Zikmane-Lagzdiņa. Āboli

publikas priekšā ar telpiski kārtotajiem darbiem, ko veido daudzas sīkas detaļas un dažādi materiāli. Šoreiz viņa ieskatījies akvārijā un ieraudzīto centusies atklāt skatītājiem – rūpīgi izpētījusi katru zivju sugu, to

un rotaļīguma, kas piemīt autorējam šāda veida keramikai. Un tomēr viņa ir uzteicama ar izdomas bagātību un mēģinājumiem rast jaunus risinājumus tehniski šaurajās iespējās.

Māris Brancis

PAR LATVIŠIEM ASV PRESES IZDEVUMOS

Vija Celmaņa. Televīzija un postoša nelaime, 1964-1966

Par izstādi Losandželosas apgabala Mākslas muzejā

„Vēsturnieki tiecas šauri klasificēt māksliniekus pēc tā stila, kurš viņus padarījis slavenus,” rakstīja Sāra I. Fensoma (Sarah E. Fensom) *Arte & Antiques* slejās. Tas, patiesi, ir nepieņemami, - jo tādiem māksliniekiem kā Vija

Celmaņa arī pārgalvīgie jaunības centieni tāpat ir interesanti. Tāpēc gods un slava Losandželosas apgabala Mākslas muzejam par to, ka tas veltījis veselu izstādi šīs latviešu mākslinieces veidošanās procesam 1960. gados Losandželosā, pirms viņa kļuva slavēna ar „neiedomājami detalizēti uzgleznotiem un izzīmētiem pelēkiem okeana viļņiem, smalkiem zirnekļa tīkliem un mirdzošām nakts debesīm”. Mākslinieces agrīnie darbi rāda, ka viņas uzmanību saistījusi tā

varmācīgā tēlainība, kādā TV ekrānos un avīzēs izplatīja sensācijas - mežonīgas rasu sadursmes, Vietnams kara upurus, lidmašīnu avārijas. Māksliniece šādas temas atveidojusi „objektīvā, uzmanīga novērotāja” stilā, un iespaids var būt visai baiss. Darbā „Šautene ar roku #1” (1964) „dūmu mākonītis kavējas priekšplānā uz gleznas pelēkbrūnā fona”, norādot, ka ierocis tikko ir šāvis. „Tomēr inertā attieksme nerosina domāt par vardarbību, kāda, iespējams,

tikusi pastrādāta.”

Kā atzina Kristofers Naits (Christopher Knight) laikrakstā *Los Angeles Times*, šī nesentimentālā pieeja bija abstraktā ekspresionisma un visa ar to saistītā melodramatisma noliegums. 1965. gadā pēc Votsas (Watts) nemieriem viņas mītnes pilsētā V. Celmaņa šo notikumu atveidoja uz 20. augusta *Time* vāka – melnbaltā gammā, ar izceltu virsrakstu vāka augšpusē un trim jaunāko ziņu fotografijām. Māksliniece neķēras

pie emocionāliem pārspilējumiem, drīzāk paiet malā, ļaudama attēliem runāt pašiem. „Celmaņa attēlo drausmīgi vardarbīgu notikumu, koplāsaziņas līdzekļi ir atspoguļojuši uzbudinoši skaļi, un dara to veidā, kas noskaņo nosvērtām, bezkaislīgām pārdomām.”

Šis „augstais tēlainais spriegums” un estētiskā atklāsme arvien ir vērojama mākslinieces darbos. Arī tad, kad viņa uzmanību veltī šķietami daudz mazāk satraucošiem tēliem.

Window on Eurasia: Russians Caught Between Post-Imperial and Russian Identities, Orthodox Editor Says

Pols Goubls
(Paul Goble)

Staunton, May 10 – Russians today find themselves between a very real post-imperial identity and an ethnic Russian one, a situation in which they find it difficult if not impossible to define themselves or to consider their country or their nation in a positive way, according to the editor of the leading Russian Orthodox journal.

In an article posted on polit.ru based on a presentation he made to the Council on Foreign and Defense Policy in April, Sergey Chapnin, the editor of the "Journal of the Moscow Patriarchate," argues that these difficulties show that Russians routinely use the wrong terms to describe the reality surrounding them.

On the one hand, the editor says, Russians very much want to describe the world in which they live as Russian. But on the other, they continue to live in a post-Soviet one, a world that is "not a 'frozen' post-Soviet one, but rather an actively developing one," even 20 years after the collapse of the USSR.

The values of post-Soviet

culture, he continues, are "extremely contradictory and do not form a single picture." Instead, they are so contradictory that "we have lost the ability to speak about ourselves, our ancestors and one another in a positive fashion and to create convincing and attractive models."

As a result, "neither in high culture, nor in its mass variant is there any positive model of contemporary Russia. We do not like ourselves and we do not respect one another. An integral model of the present is lacking. The image of the past is mythologized ... [and] there is no clear model of our future."

As a result, "at the center of the new national mythology is only one event – the Great Victory in the Great Fatherland War," a victory "conceived as the single 'holy' event of our history of the 20th century" and one whose celebration is "constructed as a religious action in which participate or at least sympathize the majority of Russians."

And from this, Chapnin says, a kind of "civic religion with its own rules and rituals. The theme of victory is so 'holy' that to speak about it is possible only in the framework" established by "mass post-Soviet consciousness," a situation that distorts both history and the conscious-

ness of it.

"At the basis of this civic religion lie pagan values, meanings and symbols which were only partially modernized by communist propaganda," including the eternal flame before which all bow but whose meaning within the traditions of Christianity is contradictory or even profoundly negative.

The cult of the Great Fatherland War entails a number of "extremely dangerous aspects," the Orthodox editor says, including "the preservation and cultivation of 'the image of the enemy,'" "the total heroization of war," a sense of loss since victory, and "a primitive (pagan) understanding of patriotism."

But perhaps the most serious of these is "the justification by virtue of the victory of all that happened in Russia in the 10th century and above all with the totalitarian regime and Stalin personally." And not surprisingly, in recent years, this "post-Soviet civic religion" has come into conflict with Russian culture as "inspired by the evangelical ideal."

Because the Russian Orthodox Church is "a big Church," it does not, indeed cannot provide "a common position" on all issues which are not directly part of Church doctrine. Instead, there have emerged what Chapnin

calls three "church subcultures," each with its own views on the Soviet past.

The first of these is "prepared to incorporate elements of Soviet culture" on the basis of a claim that "Soviet culture was more Christian by its content than is contemporary mass culture." This is the largest of the three and includes almost all those who joined the priesthood in the last decade or so.

This group strives toward "social and cultural self-isolation," shows "extreme lack of faith to any forms of 'Western' values," and thus opposes ecumenism, changes in the Church itself, and any steps by the state which appear to threaten the Church including electronic numbering systems.

In reality, Chapnin argues, one can say that "this is Orthodoxy without tradition," and "its representatives continue to struggle with the church problems of the past Soviet epoch – ecumenism and agents of the KGB within the Church," even though "today these are already not real problems but phantoms."

The second Church subculture is the successor to the Church underground of Soviet period, when the Church was persecuted. "This group," Chapnin says, "consciously and consistently

accepts nothing that is Soviet," but it does so "peacefully and non-aggressively" because it recognizes that overcoming the past will take a long time.

Representatives of the second group also "well understand the universal character of Eastern-Slavic culture, but they know, love and value those forms of the cultural tradition" which exist within Russian Orthodoxy. A small group, it will become smaller because its supporters are those who became priests in Soviet times or who were part of the Orthodox Church Abroad.

Finally, the third subculture combines a claim of links to the catacomb church but "on the other hand completely accepts the Soviet cultural matrix. In essence, this group has preserved the stylistics of Soviet propaganda and only replaced a number of terms and definitions, dropping 'Soviet Union' in favor of 'Holy Rus,' and 'communist' for 'Orthodox.'"

Each of these groups supports a different version of Russian nationalism and Russian national culture and is in turn supported by them. And consequently, because the Church does not speak as one on these questions, it is not in a position to lead Russians along a single path to overcome the divisions in society which now exist.

PAR LATVIŠIEM ASV PRESES IZDEVUMOS

Easy Like a Sunday Morning Hudson River Sampler (ND) - April 2011

Mary Ann Harvey

Sunday mornings are too relaxing, right? Even God took Sunday off.

So should we too, after church of course. That's what Sunday brunch is for - and a cool jazz brunch is best.

We could meet down at The Rhinecliff, the beautifully restored historic hotel on the Hudson River's edge in the tiny hamlet after which the hotel has been named. It's brunch-time and the jazz is mellow. As Lionel Richie says it's "Easy like a Sunday Morning."

You'll be able to enjoy one of the finest jazz duets ever. Māra Stepe on keyboards and Steven Merr playing guitar

raise Easy Jazz up to a new level of "cool."

Starting with a rendition of Etta James' song "A Sunday Kind of Love," singer and keyboardist Māra sets the mood instantly.

Playing piano since she was six-years old, Māra consistently plays her heart out. "This is my love," she says. She is also an artist, painter and bartender (at The Rhinecliff), but she says music is life itself.

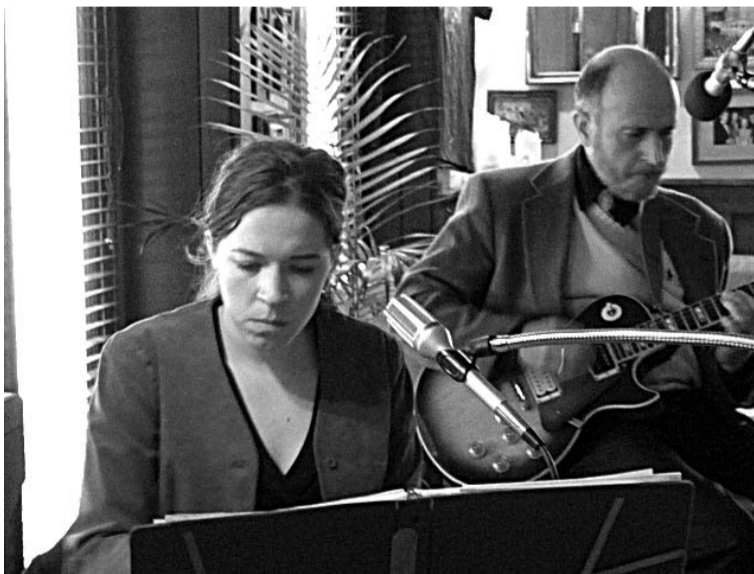
"She loves to sing," said her friend Robert Jameson, who works in television production. And was recording the session for eventual publication on her

website. He added, "She's got it -- whatever it is." It is evident in her performance and her enthusiasm.

Her father, Uldis Stepe, explained how all three of his children were introduced to music, specifically piano, when they were very young and living in California, but only Māra continued it and made it her life's mission. "She's very talented," her dad added, "and disciplined."

To the strains of Dionne Warwick's "Walk On By," Māra's warm, clear tones made Sunday brunch so much more special for the guests. "We like the intimate setting here," guitarist Steve Merr pointed out. He's a forensic psychologist by day and also plays with a six-piece band by night, his avocation. Steve was backing up another singer when bartender Māra asked if she could sing one song with them. Instant sensation! And they immediately formed a new duet. A recent Sunday brunch at The Rhinecliff was their first public performance together, but you would think they had been together for years. The chemistry is genuine.

Stan Getz would be proud of Māra's version of his song "The Girl From Ipanema." As would George Gershwin of her

rendition of his much-sung "Summertime and the Living is Easy." The song selection goes on and on because the duet is so talented and makes it look easy.

James Chapman, owner and Innkeeper, initiated the Sunday

Jazz Brunch as part of the culture of The Rhinecliff soon after its grand reopening in 2008. It's been voted the "Best Jazz Brunch" in the Hudson valley, and it definitely is.

Interesenti mīļi aicināti uz Māras Stepes koncertu
Rhinecliff viesnīcā š. g. 1. jūnijā
no plkst. 11 līdz 15
Jazz Brunch Sunday laikā.

Grandrapīdu ev. lut. draudzes jaunais daudzsološais ērgelnieks Dāvids Heinze

Amerikas ērgelnieku ģildes Grandrapīdu nodaļa rīkoja koncertu, kurā piedalījās daudz Grandrapīdu un apkaimes ērgelnieku, tostarp latviešu luterāņu draudzes ērgelnieks un pianists Dāvids Hainze. Viņš mācās East Kentwood vidusskolā. Dāvids jau septiņu gadu vecumā sāka mācīties spēlēt klavieres, ērģeles – deviņu gadu vecumā vairāku mūzikas skolotāju vadībā, vasarās piedalījies jauno mūziķu un mākslinieku nometnēs Interlochen Arts Camp Interlochenā, Mičigenā. Viņš spēlējis ērģeles Toronto, Blūmingtonā (Indianas pavalstī), Dobeļē un daudzās baznīcās Mičigenā. Kopš 2009. gada Dāvids Heinze ir Grandrapīdu luterāņu draudzes ērgelnieks, nereti dievkalpojums viņš spēlē arī klavieres. Dāvids studēs Interlochenas mākslas akadēmijā, kurā uzņemts ar Grandrapīdu Apvienotās metodistu baznīcas (Trinity United Methodist Church) stipendiju.

Dāvida vecvecāki ir Māra un Eriks Zirņi. Viņu meita Ingrida Heinze ir grāmatvede Grandrapīdu latviešu luterāņu baznīcā. Māra Zirne spēlē klavieres un kokli, ar labiem panākumiem viņa mācījusi arī jauniešus spēlēt kokli. Ingrida Heinze spēlē flautu un bieži mūzicējusi dievkalpojumos. Māras un Erika Zirņu bērni un mazbērni labi runā latviski.

Julija Rumberga

Pie Figaro šūpuļa LNO ģilde

Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas profesors, operstudijas „Figaro” vadītājs Viesturs Gailis sarunājas ar Gundegu Saulīti

28. aprīļa vakarā Rīgas Latviešu biedrības namu pieskandināja jauno operdziedoņu balsis. Četrus stundu garajā operstudijas „Figaro” 15 gadu jubilejas koncertā tām uzgavilēja pārpildītā skatītāju zāle, kurā bija gan pārdarītāji, viesi no ārzemju mūzikas mācībiestādēm, studenti, jauno solistu vecāki, līdzjutēji, plašsaziņas līdzekļu pārstāvji. Koncerts bija atskats uz padarīto – divdesmit operu iestudējumiem – un skats uz tagadni ar iespējām sapņot par nākotni.

Par paveikto jārunā ar visno pietnāko cieņu. Operstudijas pārdarītāji jaunos vokālistus ievadījuši sarežģītā operas mākslā, bet jauniešu iestudētās izrādes piecpadsmit gadu garumā ir apceļojušas Latvijas skolas un kultūras namus, veidojot operas piekritēju pulku. Tāpēc atskats iepriekšējo gadu iestudējumos bija atmiņu gaisuma apstarots. Taču īstu sajūsmas vētru svētku vakarā izpelnījās jauniestudējums – Astora Pjaccollas tango operas „Marija no Buenosairesas” pirmizrāde vakara otrajā daļā. Tā bija jaunības enerģijas eksplozija mūzikā, dziedājumā, ik žestā un solī, visstākaļais talantu saplūsmes brīdis, kad uz skatuves un orķestri visi dzīvo vienam mērķim, vienai idejai. Mākslinieciskā snieguma ziņā šī daļa pat mazliet aizēnoja trešajā „cēlienā” piedāvātos fragmentus no Dž. Geršvina operas „Porgijs un Besa”.

Nedēļu pēc svētku koncerta notika šī saruna ar Viesturu Gaili. Maestro varēja būt gandarīts, „Figaro” darbībā panākts spēcīgs radošo spēku apliecinājums. Jubilejas sagatavošanā būtisku materiālo atbalstu sniegusi Latvijas Nacionālās operas (LNO) ģilde ASV. Par šo gadu gaitā sniegto palīdzību lūdzu pastāstīt tuvāk.

1996. gada vasarā toreizējais LNO ģildes ASV priekšsēdis Ivars Spilners uzaicināja mani pusdienās un sāka runāt par to, ka ģilde labprāt atbalstītu jaunos, topošos operdziedoņus. Zīmīgi, ka tajā pavarā, martā, pēc sekmiņas Mocarta operas „Figaro kāzas” pirmizrādes kopā ar studentiem un pārdarītājiem bijām sprieduši, ka būtu vajadzīga tāda operstudija, kas daudz maz regulāri sagatavotu operu iestudējumus. Brīnišķīgi, ka tieši istā brīdī nāca tāds piedāvājums no Amerikas tautiešiem, Spilnera kungs ierosināja, lai iesniedz tāmi pirmajam paredzamajam darbam, mēs sākām ar E. Humperdinka „Ansīti un Grietiņu”. Tai laikā Nacionālās operas ģilde operā ar ievērojamiem līdzekļiem bija atbalstījusi mūsu Nacionālās operas rekonstrukciju, šai kontekstā iesniegtā izrādes tāme nemaz tik liela nebija. Toreiz nau diņu piešķīra, mēs izrādi uztaisījām. Tā ka varam teikt – ģilde ir stāvējusi pie Figaro šūpuļa.

Šis atbalsts un izpratne no Amerikas tautiešu puses deva grūdienu, kāpēc vispār mūsu operstudija varēja izveidoties. Kopš tā brīža esam darbojušies kopā. Pat tad, kad mums te, Latvijā, neticēja, viņi ir snieguši

palīdzīgu roku, jo Amerikā visa operas kultūra lielā mērā balstās uz mecenātisma principiem. Turklāt kultūras misijas izpratne mūsu tautiešiem Amerikā ir krietni augstāka nekā šeit. Latvijā nezin kāpēc man ik pa laikam no jauna jāpierāda, kāpēc šāda operstudija vispār ir vajadzīga. Kādam atkal piemirstas, un mums jāpierāda atkal no jauna. Citādi tas ir ar LNO ģildi, katrs jaunais vadītājs apstiprina – mēs jūsim balstus. Ņujorkā, tiekoties ar mūsu spožajiem solistiem Maiju Kovaļevsku, Elinu Garanču vai Aleksandru Antonenko, viņi pavisam reāli un konkrēti jūt, ka mūsu darbība ir nesusi augļus. Tā kā atsauce no Operas ģildes puses ir ļoti silta un bez liekiem jautājumiem. Es arī cenšos ļoti precīzi atskaitīties par izlietotiem līdzekļiem, līdz pēdējam santimam.

Ar Juri Padegu mums bija cieša

Ceļinieki, ja esi nonācis pie vārtiem, uz kuņģiem rakstīts „Operstudija Figaro”, tad zini, ka sadzīves un ikdienības rūpes un merkantīlie mērķi jāatstāj ārpusē. Kaut ko tik smagu tur neiespējami ienest, toties mūzikas mīlestība un paties spēles prieks tev kļūs par drošiem ceļvežiem un pavadoņiem, lai, kaislības iedvesmots, tu ieraudzītu sevi senas un jaunlaiku mūzikas meistarū fantāzijas un iztēles radītos visdažādākos veidos.

Tavs talants pēc ilgām rūpīga darba stundām, dienām, gadiem pacels tevi spārnos, lai tu, dziedot un spēlējot, trauktos caur varoņu dzīvēm, kaisli mīlētu, smietos, degtu naidā un varonīgi cīnītos. Tad tu atskārtīsi, ka šī nerealā realitāte ir vienīgā tev iespējamā īstenība. Galu galā, kā teicis teātra dižputns Smilģis, – viss, kas vajadzīgs skatuvei, ir „divi buki, divi dēļi un viena liela kaislība”. Lai top! Lai skan!

Patiesā cieņā
režisors **Uģis Brikmans**
(No Figaro 15 gadu
jubilejas programmas)

draudzība, ar Aiju Pelši, tagadējo ģildes priekšsēdi, esam tikušies, pirms viņa ieņēma šo amatu. Tagad šovasar satiksīsimies Rīgā.

Kāda daļa no vajadzīgā finansējuma nāk no LNO ģildes ASV?

Tā ir lielākā daļa summas. Tāds kārtīgs iestudējums, kāds bija šis jubilejas vakars, prasa ļoti daudz izdevumu – divi orķestri sastāvi, tērpi. Ļoti liels paldies, ka varējām to atļauties, sadarībā ar mūsu Amerikas draugiem!

Jubilejas vakarā uz skatuves bija ļoti kupls dalībnieku skaits, operstudijas darbā jau parasti

iesaistās tikai vecāko kursu vokālisti.

Jā, šogad mums ir labs studentu komplekts. Mācību gada sākumā es vērsos pie pirmā kursa vokālistiem un teicu, lai viņi izmanto izdevību – Figaro jubileja ir reizi 5 gados, ja šogad nepiedalīsies, viņiem studiju gados nākamā jubileja var negadīties. Mēs vēl viņus nepazinām. Šis pirmais ir tāds īpašs kurss – viņi visu dara kopā – uz koncertiem iet kopā, pasākumos piedalās kopā, ļoti cieši turas pulciņā. Viņi sāka apmeklēt deju un kustību nodarbības, mācījās tango soļus un tango filozofiju, kas tik nepieciešama Astora Pjaccollas darba iestudējumā. Šie uzdevumi jauniešus ieinteresēja. Rezultāts bija saredzams izrādē.

Es visu laiku gaidīju, kad beidzot parādīsies tāda jauniešu paaudze, kas prasīs un gaidīs no pārdarītājiem viņu kvalitāti, kas

Viesturs Gailis:
Galvenais, ka LNO ģildē esam sastapuši izpratni par mūsu darba mērķiem un jēgu. Man nepatīk būt lūdzēja lomā, viņu attieksme ir saprotoša, tā ir tikpat svarīga kā nauda. Mēs darām savu darba daļu, viņi – savu. Un par to, ko esam kopīgiem spēkiem paveikuši, priecājamies paši un mūsu skatītāji.

Skats no P. Maskanji operas "Klērfontēnas vīna dārzs" iestudējuma operstudijā Figaro

jums. Iešu uz rektorātu, pārliecināšu kolēģus, ka operdziedātāju apmācībā kaut kas ir jāmaina. Es nerunāju par vokālo apmācību, bet lai šodienas prasībām atbilstīgā līmenī apgūtu aktiermākslu, vajag daudz vairāk nodarbību, nodarbību plānā jābūt dejai, plastikas nodarbībām, cīņas mākslai. Šogad esam strādājuši daudz intensīvāk un ie-

nesmu atmetis domu izveidot latviešu operas projektu, līdzīgi kā Jāņa Kalniņa „Hamletu”. Taču tādām projektam vajag kādus 100 000 latus.

Esmu kādreiz jau izteicies – man vajag 1 miljonu latu desmit projektiem, nu varbūt 12. Tik daudz vēl es savā mūžā varētu paspēt īstenot.

Latvijā ir tik daudz miljonā-

neesmu atmetis domu izveidot latviešu operas projektu, līdzīgi kā Jāņa Kalniņa „Hamletu”. Taču tādām projektam vajag kādus 100 000 latus.

Esmu kādreiz jau izteicies – man vajag 1 miljonu latu desmit projektiem, nu varbūt 12. Tik daudz vēl es savā mūžā varētu paspēt īstenot.

Latvijā ir tik daudz miljonā-

Skats no A.Pjaccollas tango operas "Marija no Buenosairesas" iestudējuma

raudzījuši, kā mums visvairāk pietrūcis. Bet talantīgi studenti mums ir, par to vislielākais prieks.

Kas, vasarai tuvojoties, notiek Mūzikas akadēmijas operklasē?

Tuvojas diplomeksāmeni. (Kad lasīs šo sarunu, daļa no tiem būs jau pagājuši. Red.) Gatavojam fragmentus no „Karmenas”, no „Bohēmas”, no „Jevgeņija Oņegina”. Tad 31. maijā ar izrādi „Ansītis un Grietiņa” notiks

ru! Vai tiešām nevienam no viņiem nekārojas kļūt slavenam ar viena miliona ziedojumu latviešu opermākslas popularizēšanā?

Tad varētu par kādiem 60-80 tūkstošiem veidot iestudējumu, ierakstu, strādāt ar profesionālu menedžmentu. Desmit gadus cilvēkiem būtu darbs, ar katru nākamo gadu veiktos arvien saskanīgāk, jo darba grupa būtu pārbaudīta. Tā es sapņoju. Sapņot jau nav aizliegts.

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Ko spriež aizkulisēs?

Politikas kuluāros skan viedokļi par iespējām, ja tagadējais Valsts prezidents Valdis Zatlers neiegūs nepieciešamo balsu vairākumu un būs jāriko jaunas vēlēšanas. Ištā kandidāte būšot Saeimas priekšsēde Solvita Āboltiņa (*Vienotība*), informē laikraksts *Diena*.

Pēc *Visu Latvijai!/TB/LNNK* paziņojuma par atbalstu Valdim Zatleram prezidenta vēlēšanās eksperti un arī lielākā opozīcijas partija *Saskaņas centrs (SC)* pieļauj, ka tagadējais prezidents var neiegūt nepieciešamo vairākumu un būs jāriko jaunas vēlēšanas. Pretējos uzskatos ir *Zaļo un Zemnieku savienības (ZZS)* frakcijas vadītājs Augusts Brigmanis. Viņš aicina diskusiju dalībniekus *atslābt*, jo Zatlers tikšot ievēlēts.

Āboltiņa atzinusi, ka *Visu Latvijai!/TB/LNNK* paziņojums viņai bijis pārsteigums, jo deputāts Jānis Dombrova iepriekš teicis, ka nevarot balsot par tagadējo prezidentu.

SKDS aptauja

Tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centra (SKDS) aptaujā veiktais pētījums rāda, ka par piemērotāko prezidenta amatam tiek uzskatīta valsts kontroliere Inguna Sudraba. Par viņu „balsojuši” 41,5%, par pašreizējo Valsts prezidentu Valdi Zatleru - 34,1% aptaujāto.

Aptauja arī rāda, ka drīzāk par nepiemērotu vai nemaz nepiemērotu Valsts prezidenta amatam 64,9% aptaujāto atzinuši Saeimas priekšsēdi Solvitu Āboltiņu (*Vienotība*). Viņu par piemērotu Valsts prezidenta amatam atzinuši 16,3% aptaujāto.

Valsts prezidents kļūst par skautu vēstnesi Baltijas valstīs

Tiekoties ar Starptautiskās Skautu organizācijas pārstāvjiem, Valsts prezidents Valdis Zatlers saņēma Eiropas skautu fonda goda biedra nozīmi un sertifikātu. Zatlers tika iecelts par Eiropas skautu fonda mūža biedru un skautu vēstnesi Baltijas valstīs.

“Priecājos, ka varu sniegt atbalstu skautu un gaidu kustībai, jo tai svarīgs ir ne tikai finansiālais atbalsts, bet arī mūsu klātie un līdzdalība,” norādīja Valsts prezidents.

Kļūstot par Eiropas skautu fonda mūža biedru, Zatlers pievienojās citu Eiropas valstu līderiem, kas jau pāduši atbalstu šai organizācijai. Viņu vidū ir Īslandes prezidents Olafurs Ragnars Grimsons, Chorvātijas prezidents Stjepans Mesičs, kā arī Polijas eksprezidents Lechs Valensa un Čehijas eksprezidents Vāclavs Havels.

Preses brīvība Latvijā

ASV nevalsts organizācija *Freedom House* publicējusi pasaules valstu preses brīvības indeksu. Šigada indeksā Latvijas plašsaziņas līdzekļi ierindoti dalītā 54. – 56. vietā pasaulē un tikuši vērtēti kā brīvi. Tāpat kā pērn, arī šogad Latvijas preses brīvības indekss ir 26. Igaunijā preses brīvības indekss ir 18 (23. – 25. vieta), Lietuvas indekss – 22 (36. – 39. vieta).

Vislielākā preses brīvība valda Somijā (reitings 10).

Britu ģenerālis Rīgā

Rīgā bija ieradies Britu armijas ģenerālmajors **Džefs Meisons**. Vizītes mērķis bija parakstīt vienošanos par Britānijas nemilitāro kravu transportu uz Afganistānu caur Rīgu. Parakstītais memorands ļaus britiem sniegt palīdzību Latvijas bruņotajiem spēkiem jebkurā pasaules vietā – uzreiz, bez sarežģītām pārrunām. Meisons dienējis Folklandu salās, Ziemeļīrijā, Irakā, Bosnijā, Kosovā, Afganistānā.

Latvijā viesojas ASV ārlietu ministres palīga vietnieks

Latvijā divu dienu darba vizītē 16. maijā ieradās ASV ārlietu ministres palīga vietnieks Eiropas un NATO politikas jautājumos **Džeimss Taunsends** (*James J. Townsend*), lai piedalītos NATO politikas direktoru sanāksmē Jūrmalā. Viņam paredzēta tikšanās arī ar Aizsardzības ministrijas pārstāvjiem.

Džeimss Taunsends ir atbildīgs par ikdienas aizsardzības attiecību nodrošināšanu starp ASV, NATO, Eiropas Savienību un Eiropas valstīm.

Eirovīzijas dziesmu konkursā Latvijai neveicās

Vācijas pilsētā Diseldorfā 14. maijā norisinājās Eurovīzijas dziesmu konkursa fināls. Uzvarēja duets no Azerbaidžānas - Els un Nikija ar dziesmu *Running Scared*. Viņi ieguva 221 punktu. Otro vietu izcīnīja Itālija -189, trešo – Zviedrija - 185 punkti.

Latviju pārstāvēja grupa *Musique* no Liepājas ar dziesmu *Angel In Disguise*. To atskaņoja Marats Ogļezņevs un Emīls Balceris. Mūsu dziedātāji finālā neiekļuva. Latvijai neveicās jau trešo gadu pēc kārtas.

Ekspertu ieskatā grupai *Musique* neko daudz pārmest nevar, puīši bija tādi, kādi bija, savu spēju robežās, bet viņi nav superzvaigznes un tādi arī nebūs, jo nu viņiem ir apcirpti spārni. Arī materiāli attīstītākām valstīm gadās slikti rezultāti vairākus gadus pēc kārtas. Pārmēģinājumus saņēmuši mūsu Eurovīzijas organizātori, kas nav pratuši efektīvi „pārdot” eiropiskai mazzināmās valsts Latvijas mazzināmā dueta *Musique* darbības pieticīgo priekšnesumu, kurā nebija nedz akrobatu, dejotāju, cirka klaunu, nedz dekoratīvu atribūtu. Vairākus gadus mums katastrofāli neveicās galvenokārt tāpēc, ka mūziķi netiek stilīgi „iepakoti”.

Skarbs savā vērtējumā par Latvijas pārstāvjiem ir vācu žurnāls *Der Spiegel*: *Musique* gaisā pasistais menedžeris puīšus ietēpis vakara šausminošākajos kostīmos ar sarkaniem tauriņiem un baltām vestēm. Šādā ietērpā tika prezentēta lipīga, taču absolūti neplūstoša dziesma folkrepa stilā ar nosaukumu *Angel in Disguise*.

Mūsu kaimiņvalstu dziedātāji iekļuva finālā. Lietuvas pārstāvji ar dziesmu *C'est Ma Vie* ierindojās 19. vietā (63 punkti), Igaunija ar dziesmu *Rockefeller Street* – 24. vietā (44 p.).

Kāpēc Krievijas vēstnieks neapmeklēja Brāļu kapus?

Latvijas ārlietu ministrs Ģirts Valdis Kristovskis bija izteicis pārmēģinājumus Krievijas vēstniekam Latvijā Aleksandram Vešņakovam par viņa atteikumu piedalīties 8. maija sarīkojumā Rīgas Brāļu kapos. Krievijas Ārlietu ministrija noraidījusi šos pārmēģinājumus. Ministrijas pārstāvja paskaidrojumā teikts: „Mums nav pieņemama piedalīšanās protokola pasākumos, ko Latvija rīko Brāļu kapos, jo tur aplabāti latviešu *Waffen SS* augstāko rangu virnieki Bangerskis un Veiss. Viņi vainojami vissmagāko kara noziegumu izdarīšanā.”

Atlaiž Vilku

Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB) priekšnieka vietnieks Alvis Vilks ir atbrīvots no amata. Atbrīvošanas iemesls ir nepabeigts Eiropas Savienības PHARE programmas projekts.

Iepriekš šis lietas ietvaros Vilks bija atstādīnāts, lai KNAB “izvērtētu iespējamus pārkāpumus Vilka rīcībā, nolaidīgi veicot savus pienākumus, viņa iespējamo ilgstošo bezdarbību un maldinošas informācijas sniegšanu saistībā ar 2006. gadā sāktu un nepabeigtu PHARE programmas līdzfinansēto projektu KNAB integrētās informācijas sistēmas un lokālās datubāzes izstrādei”, vēstīja KNAB preses pārstāve Ieva Karlsberga.

Par Vilniša pārkāpumiem

Valsts amatpersonu rīcībā nonākusi jauna informācija par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB) priekšnieka Normunda Vilniša iespējamiem pārkāpumiem, pēc koalīcijas sanāksmes žurnālistiem sacīja Ministru prezidents Valdis Dombrovskis. Šī informācija esot pietiekami nopietna, lai pagarinātu darbības laiku ģenerālprokurora vadītajai komisijai, kurā izvērtē Vilniša atbilstību amatam. Dombrovskis nekommentēja, kas varētu būt avots informācijai par Vilniša iespējamiem pārkāpumiem un kāds ir tās saturs, jo informācija esot slepena.

Martā valdība bez debatēm pieņēma lēmumu izveidot komisiju, kurai jāvērtē Vilniša atbilstība amatam. Komisijas vadība uzticēta Ģenerālprokuroram Ērikam Kalnmeieram. Komisijā strādā Satversmes aizsardzības biroja direktors Jānis Kažociņš, Drošības policijas priekšnieks Jānis Reiniks, tieslietu ministrs Aigars Štopenbergs (*Vienotība*) un Saeimas Nacionālās drošības komisijas priekšsēdis Gundars Daudze (ZZS).

Valdība lems par šīs komisijas darba pagarināšanu. Paredzēts līdz 16.jūnijam pagarināt termiņu, kurā atbildīgajai komisijai jāsniedz savs vērtējums par Vilniša atbilstību amatam. Kalnmeiers lūdzis termiņu pagarināt. Tas saistīts ar komisijas locekļu aizņemību, līdz ar to darbu pabeigt līdz maija vidum nav bijis iespējams.

Atgriežas Latvijā

Pēc sešdesmit Kanadā aizvadītiem dzīves un darba gadiem 1. maijā uz pastāvīgu dzīvi Latvijā

atgriezies Triju Zvaigžņu ordeņa kavalieris, ievērojama un cienīta personība Kanadas latviešu sabiedrībā **Jānis Mežaks**.

Mežaks ir bijis ilggadējs Latviesu nacionālās apvienības Kanadā (LNAK) valdes priekšsēdis, Pasaules brīvo latviešu apvienības (PBLA) valdes loceklis, Daugavas Vanagu organizācijas biedrs, LNAK arhivārs un izglītības nozares vadītājs, laikraksta *Latvija Amerikā* redaktors, skolotājs, vēsturnieks un filologs.

2003. gadā Jānim Mežakam par nopelniem Latvijas valsts labā tika piešķirts V pakāpes Triju Zvaigžņu ordenis.

Saeimas Kārtības rullis

tiks precizēta kārtība, kādā no parlamenta sastāva varēs izslēgt deputātu, kurš neprot valsts valodu pietiekamā apjomā.

Likumprojekts paredz, ka ne mazāk kā 10 deputātiem ir tiesības iesniegt lēmumprojektu par kāda deputāta nosūtīšanu uz valodas pārbaudi, ja viņiem radušās šaubas par kolēģa valodas zināšanām. Šo dokumentu mēneša laikā slēgtā sēdē kopīgi ar attiecīgo deputātu un Valsts valodas centra pārstāvi izskata Mandātu, ētikas un iesniegumu komisija. Pēc tam Saeima lemj par deputāta nosūtīšanu uz valodas pārbaudi. Apstiprinot lēmuma gadījumā deputātam piecu mēnešu laikā jāveic valodas pārbaude Valsts izglītības satura centrā. Ja tajā tiks konstatēts, ka deputāta valsts valodas zināšanas neatbilst noteiktajam līmenim vai deputāts noteiktajā termiņā nav veicis pārbaudi, Mandātu komisija 15 dienu laikā iesniedz Saeimā lēmuma projektu par deputāta izslēgšanu no Saeimas sastāva.

Režisora viedoklis par lāča pakalpojumu

Krievu valodas iecelšana valsts valodas statusā būtu lāča pakalpojums krievvalodīgajai iedzīvotāju daļai, bet obligātajā valodu apmācības programmā skolā būtu jāiekļauj krievu un angļu valoda. Šādu viedokli intervijā laikrakstam *Latvijas Avīze* pauž Dailes teātra režisors Michails Gruzovs.

Gruzovs atzīst, ka tas ir ļoti politizēts jautājums. “Jā, patlaban neviena valsts Latvijas situācijā nepieļautu krievu valodu par otru valsts valodu. Tik ļoti spēcīga tā komunistiskā ēna, ka... Krievijā diez vai jēkad atgrieztos komunisms, bet Latvijā - tur tas paradokss - tas gan var notikt,” saka režisors.

Pēc Gruzova domām, padomiskās propagandas apmātajai paaudzei vairs nav ko zaudēt. “Iedomājieties krievu pensionāru, kas vai visu mūžu atdevis tai valstij, kurās pēkšņi vienā ritā vairs nav. Un cilvēks pamostas kā svešinieks zemē, kurās valodu neprot. Politiski un vēsture sačakarējuši vai visu viņa dzīvi. Un kāda ir šo veco ļaužu perspektīva? Vienīgi nāve. Stingri ņemot, taisnība, protams, ir latviešu nācijas pusē. Ir atjaunota Latvijas valsts, latviešu valoda atguvusi valsts valodas statusu.”

Gruzovs atzīst, ka no Padomju Savienības iebraukušajiem, kam jaunība pagājusi padomju gados,

ir grūti samierināties ar Latvijas neatkarību. Apšaubīt okupācijas faktu gan ir visieedomāmākais stulbums, uzsvēŗ režisors.

Viņaprāt, daudzu nelaimju cēlonis meklējams nevis politiskā pārliecībā, bet kultūras trūkumā. “Inteliģences līmenis ir tik zems, ka jauna meitene var iesist un iesplaut sejā sievietei cienījamā vecumā. Absolūts inteliģences un audzināšanas trūkums!”

Ķīnas noteikumi Latvijas preču ražotājiem

Ķīnas vēstnieks Latvijā Hu Jēšuns preses konferencē stāstīja par Ķīnas noteikumiem Latvijas preču ražotājiem, ja viņi grib iekļūt šīs lielvalsts tirgū. Jāieņemamē trīs vārdi – kvalitāte, kvantitāte un ilgtspēja. Vēstnieka vērtējumā Latvija spēj piedāvāt kvalitāti, bet, ja spēsim saražot arī daudz produkcijas, mūsu uzņēmējiem Ķīnas tirgū varētu iet gluži labi. Ilgtspēja nozīmīga tāpēc, ka stabilitāte un uzticamība Ķīnas uzņēmējdarbībā tiek augstu vērtēta un ķīnieši lūkojas pēc stabiliem partneriem.

Par parādiem

Valdība apstiprinājusi nodokļu parāda amnestiju jeb „nodokļu atbalsta pasākumu”. Tas paredz iespēju, nomaksājot nodokļu pamatparādu, tikt pilnīgi atbrīvotam no uzrēķinātās nokavējuma naudas un 90% soda naudas. Šis ir viens no ēnu ekonomikas apkarošanas pasākumiem, kurus īstenojot šogad budžetā varētu papildus iegūt 2,3 miljonus latu, nākamgad – 5,6 miljonus latu. Kaut gan pēc Valsts ieņēmumu dienesta (VID) aprēķiniem, patlaban valstī ir 110 000 nodokļu parādnieku, kuri teorētiski var pretendēt uz amnestiju. *Dienas* aptaujātie nodokļu sfairas pārzinātāji atzīst, ka diez vai atsaucība uz šo iespēju būs masveidīga.

Preses konferencē Ministru prezidents Valdis Dombrovskis uzsvēŗa, ka šis būšot vienreizējs pasākums krīzes periodam, kad daudziem radušās finansiālas grūtības, tāpēc noteikts, ka parādu amnestija attieksies tikai uz tiem parādiem, kas izveidojušies līdz 2010. gada 1. septembrim.

Latvija kā „apsolitā zeme”?

Valsts robežsardze informē, ka aprīlī un maijā strauji pieaudzis to patvērumu meklētāju skaits, kuri ieradušies no Gruzijas un Afrikas valstīm. No gada sākuma līdz maija vidum Latvijā patvērumu jau pieprasījuši 61 persona - vairāk nekā iepriekšējos gados.

Pērn patvērumu lūgusi 61 persona, 2009.gadā – 52. No aprīļa sākuma līdz maija vidum konstatēti 24 patvēruma meklētāji no Gruzijas, kuri iecelojuši Latvijā no Baltkrievijas un turpat uz robežas lūguši patvērumu.

Savukārt uz Krievijas-Latvijas robežas Zilupes dzelzceļa robežkontroles punktā un Terehovas robežkontroles punktā patvērumu pieprasījušas Afrikas izcelsmes personas: sešas no Kongo un divas no Kamerūnas. Šīs personas sākotnēji mēģināja iecelt Latvijā ar viltotiem dokumentiem, bet pēc viltotumu atklāšanas pieprasīja patvērumu.

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**

LAIKU UN VIETU MIJĀS

Birkerta vīzija, Latvijas lepnums

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Gunārs Birkerts lolojums - *Gaismas pils*, Latvijas Nacionālā bibliotēka (LNB), "būs inovatīvs kultūras un izglītības centrs Latvijas iedzīvotājiem, kā arī Latvijas starptautiskā vizītkarte 2014. gadā, kad Rīga būs Eiropas kultūras galvaspilsēta," spāru svētkos atzina LR valdības galva Valdis Dombrovskis. Ar to pateikts galvenais.

Spāru svētku sakarā interviju *Dienai* sniedza 86 g.v. Gunārs Birkerts, vīrs no izcilas latviešu dzimtas. Viņaprāt "ēkai ir uzdevums (...). Drošības sajūta, arī zināmas pašpārliecības radīšana. Identitātes jautājums."

Par to varētu tikai priecāties. Diemžēl arī latviešu valodā spalgi atskan nelabvēļu balsis, it īpaši vērsties pret LR kultūras ministri Sarmīti Ēlerti, tāpat kā necik sen pret viņas priekšgājēju

Helēnu Demakovu. *Dienā* ārdās kāds Kārlis Lapiņš. Zem virsraksta *Gaismas pili tumši logi...* viņš konstatē, ka "Ēlertes PR dzinējs strādā ar pilniem apgriezieniem (...). Kam viņa būvē to *Gaismas pili*? Tiem, kam šomēnes nesān nauda pārtikai vai medikamentiem?"

Gaužām aprobežots skatījums. Trūka vēl tikai norādījuma, cik dzīvokļu pensionāriem varētu uzcelt par šo trako naudu...

Lēta demagoģija un nenovīdība, nekas cits. Komentāros, kas LNB spāru svētku un Birkerta intervijas sakarā lasāmi Rīgas krievvalodīgās avīzes *Vesti Segodnja* timekļa variantā, zvēro vēl arī mežonīgs naidis: "Šis monstros ir pieminekļi mūsu varturu alkatībai, nelietībai un liekulībai," gānās viens no lasītājiem. Viņam piebalso cits: "Kartupeļu glabāšanai - *sehr gut*." Tad nāk uzbļāviens: "Es šādus arhitektus kā bērnbībā kaķēnus sličinātu!" Vēl kādam ir padoms:

"Piešķirt ēkai cietuma un trakonama funkciju - tā būs dižākā atmiņa par latviešiem."

Šāda tipa komentētāji sevi uzskata par dikti kultūrāliem - *kuļturniņe*. Tikai *mātes vārdu* vēl trūka...

Manā vēsturiskajā tēvmē - Izraēlā Nacionālās bibliotēkas jaunās ēkas projekts, kas beidzot apstiprināts, nav izraisījis ne mazāko kritiku ne no kreisajiem, ne no labējiem. Un pat mūsu parlamenta arābu deputāti, kas nepalīdz garām nevienu izdevību, lai gānītu *cionistiskos etnokratus*, šoreiz klusē.

Izraēlas Nacionālā un universitātes bibliotēka Jeruzalemē kopš 1955. gada mitinās ēkā, ko projektējis viens no labākajiem žīdu valsts arhitektiem - Hanans Hebrons, un tās vestibulu grezno izcilā mākslinieka Mordechaja Ardonā vitražas. Taču šī ēka vairs neatbilst mūsdienu prasībām, un, kā jau teikts, nupat apstiprināts jaunās - daudzstāvu ēkas

projekts, kuŗa īstenošana maksās kādus 350 miljonus dolaru. Ēku paredzēts atklāt 2016. gada jūlijā.

Paredzēts, ka jauno Nacionālo bibliotēku apmeklēs 600 000 cilvēku gadā, neskaitot tos miljonus, kas izmantos bibliotēkas timekļa pakalpojumus. Paredzēts arī, ka jaunā ēka būs pietiekami ietilpīga, lai veiktu savu uzdevumu vēl 100 gadus, vislaik piemērojot tehniskos jauninājumus. Valdība atvēlējusi bibliotēkai zemes gabalu (3,5 akru) līdzās Izraēlas parlamenta un Augstākās tiesas ēkām, blakus t.s. Mūzeju bulvārim.

Projekta apstiprināšana bija kavējusies, jo Jeruzalemes universitāte nevēlējās dalīties ar valsti juridiskās pakļautības un īpašuma tiesību jautājumā. Tagad strīds ir atrisināts. Izdevumus sedz galvenokārt Rotšildu fonds. Man jau ir gadījies rakstīt, ka latviešiem diemžēl nav pie rokas Rotšildu, bet mūsdienu Lat-

vijas miljonāru tūkstotis gan varētu pielikt roku *Gaismas pils* tapšanai.

Latvija ir milzu pateicību parādā Gunāram Birkertam. Gaismas pils būs Latvijas lepnums. Man ir gadījies redzēt divas lieliskas bibliotēku ēkas - Vankuverā, ko projektējis pasaulslavenais arhitekts Mošē Safdi (*Moshe Safdie*), un Sietlā, kur plānotājs bijis ne mazāk izcilais arhitekts Rems Kolhazs (*Rem Koolhaas*).

Un, kaut gan Baltkrievijas prezidents Lukašenko pamatoti tiek dēvēts par Eiropas pēdējo diktatoru, vienu labu darbu viņš ir paveicis: 2006. gadā atklātā Baltkrievijas Nacionālās bibliotēkas ēka Minskā ir īsti moderna un izskatīga, kaut arī tās projekta autori - arhitekti Michails Vinogradovs un Viktors Kramarenko pasaulē maz pazīstami.

Gaismas pili nesmādēsim. Ar to var tikai lepoties.

Franks Gordons

VAI PĒDĒJĀ CĪŅA?

Nevienam *Laika* vai *Brīvās Latvijas* lasītājam, kas rēgulāri seko līdzīti politiskajiem notikumiem Latvijas Republikā, nebūs noslēpums, ka ar korupcijas apkaŗošanu mūsu valstī kā bijis, tā būs. Konflikts starp korupcijas apkaŗotājiem no vienas puses un valsts korumpēto politisko sistēmu no otras puses bijis ieprogrammēts jau kopš paša sākuma, kad Korupcijas novēršanas un apkaŗošanas biroja (KNAB) izveidošanas brīdī tika noteikts, ka birojs darbojas Ministru kabineta, precīzāk, Ministru prezidenta pakļautībā. Ja Ministru prezidents ir pilns apņēmības korupcijas līmeni valstī samazināt, tad it kā viss ir kārtībā. Ja ne, tad var rasties visnotaļ lielas *klapatas*. Diemžēl tā tas notiek arī patlaban, kad pie teikšanas ir it kā visa godīgā un tiesiskā atbalstītājs Valdis Dombrovskis no politisko partiju apvienības *Vienotība*.

KNAB direktors Normunds Vilnītis beidzot galīgi izrēķinājis ar savu vietnieku Andri Vilku, to itin vienkārši atlaižot no amata. Pirms tam A. Vilks no amata bija atstādīnāts tikai uz brīdi, kamēr notiek izmeklēšana par nedarbiem, kuŗos N. Vilnītis bija apsūdzējis vietnieku saistībā ar Eiropas Savienības finanŗu projektu par korupcijas apkaŗošanas procesu stiprināšanu. Savukārt A. Vilks paziņoja, ka lēmums par viņa atbrīvošanu no amata bijis „tikpat prettiesisks kā lēmums par atstādīnāšanu”. Viņš nolēmis lēmumu apstrīdēt tiesā.

Patiesībā te grūti spriest, kuŗā pusē ir lielāka taisnība. Nevienam nav noslēpums, ka strīds starp KNAB direktoru un dau-

dziem viņam pakļautajiem darbiniekiem ir gruzdējis jau kopš brīža, kad N. Vilnītis tika iecelts amatā un paziņoja savus plānus par biroja restruktūrēšanu. Starp citu, pirms neilga laika viens no biroja darbiniekiem - Juris Jurašs paziņoja, ka N. Vilnītis esot prettiesiski viņam licis noklausīties vārdā nenosauktu amatpersonu sarunas. N. Vilniŗa otra vietniece Juta Strīķe atzina sevi par liecinieci sarunai, kuŗā direktors devis šādas instrukcijas. Ģenerālprokurātūra sāka izmeklēšanu, un nule timekļa portāls *Pietiek.com* ziņo, ka prokurātūra pieņēmusi „Zālamana spriedumu” - J. Juraŗa un J. Strīķes teiktajam nav pierādījumu, bet pierādījumu nav arī tam, ka N. Vilnītis nav lūdzis veikt operatīvas darbības pret politiķiem. Portāls vērsies tiesā ar sūdzību, ka minētie KNAB pārstāvji atteikusies tam paskaidrot, kādi bijuŗi patiesie iemesli viņu visnotaļ skaļajam paziņojumam.

Ja valsts galvenās pretkorupcijas iestādes vadītājs vairāk laika pavada, cikstodiet ar saviem padotajiem nekā kuŗojot pret korupciju, tad ir skaidrs, ka darbs, kas tiek prasīts no KNAB, notiek tik aktīvi, kā varētu vēlēties. Nav jau gluŗi tā, ka KNAB pēdējā gada, pusotra laikā nav darījis neko. Tā, piemēram, apsūdzība koruptīvos darījumos ir vēsta pret vairākām elektroenerģijas sabiedrības *Latvenergo* amatpersonām, turpinās izmeklēšana par vairākām lietām, kas saistītas ar Eiropas Savienības naudas izmantošanu. Taču biroja darbu atzīt par pilnvērtīgu patlaban nav iespējams.

Tomēr situācija nav arī tāda, par ko droŗi varētu teikt, ka Normunds Vilnītis ir gauŗām negants, bet viņa darbinieki - visi ūķīsti un pūkaini. Ja nav pierādī-

jumu apgalvojumam, ka direktors ir aicinājis savus darbiniekus rīkoties nelikumīgi, tad diez vai vajadzēja nākt klajā ar šādu paziņojumu. Turklāt N. Vilnītis vienas sabiedrības daļas acīs vienmēr ir bijis *a priori* apŗaubāms, jo veids, kā Latvijas valdība savulaik atbrīvojās no Vilniŗa priekŗteŗa Alekseja Loskutova un atlaistā vietā atrada viņu, bija visnotaļ baltiem diegiem ūŗts. Taču daļēji vainīgs ir arī pats KNAB direktors. Intervijās uz jautājumiem, vai tik tieŗām viss, ko viņš dara, ir likumīgi, Vilnītis mēdŗ atbildēt ar pretjautājumu no serijas „bet par ko mani kāds var apsūdzēt?”. Tā nav atbilde.

Jādomā arī par politiķiem. Laikā kopŗ A. Vilka atstādīnāšanas vairākkārt skanēŗuŗi aicinājumi Ministru prezidentam V. Dombrovskim Vilniŗa lēmumu gluŗi vienkārŗi atcelt. Tam ir precedents. A. Loskutova laikā no amata *knābi* tika atbrīvots izmeklētājs Ilmārs Bode, kas taisnā ceļā devās pie toreizējā Ministru prezidenta Aigara Kalviŗa un panāca, ka valdības vadītājs atstādīnāšanu atceŗ. Lēmums par Bodi būtībā bija pirmais solis pret A. Loskutovu vērstā uzbrukumā, kas beidzās ar KNAB direktora atbrīvošanu no amata pēc tam, kad divi biroja darbinieki no biroja seifa nozaga naudu. Ja nu V. Dombrovskis atceltu A. Vilka atbrīvošanu no amata? Nē, te galvenais jautājums tomēr ir - politiķāņiem nevajadzētu iejaukties ārkārtīgi svarīgā darbā.

Ar korupciju mūsu valstī joprojāŗ iet kā pa celmiem. Labs piemērs tam bija skandals Rīgas domē, kad pirms pāris mēneŗiem vairākām Pilsētas attīŗības departamenta amatpersonām tika piespriesti bargi

sodi par kukuŗņemŗanu. Vai tieŗām būtu pamats domāt, ka viņi darbojuŗies pilnīgi izolēti no domes politiķiem? Ne pret vienu politiķi apsūdzība netika celta, tāpēc varbūt viņi patieŗām ir bez vainas, taču situācija bija ļoti nelāga. Ja birokrati domē nodarbojas ar kukuŗņemŗanu, ir jādomā arī par politisko vidi, kuŗā tas ir iespējams. Senāks piemērs ir Jūrmalas domes vēlēŗanas 2005. gadā, kad divi politiķas *smagsvari* - Andris ūķķe un Ainārs ūķeslers, kā var spriest pēc telefonsarunu izdrukām, bija zinājuŗi, ka domē ir maksāts kukuŗis, lai viens domnieks balsotu par „pareizo” pilsētas galvas kandidātu. Arī toreiz tika notiesātas pašvaldības personas, bet pret minētajiem *smagsvariem* nekāda apsūdzība netika celta.

Būtība te ir pagalam vienkārŗa. Latvijas politiskajai iekāŗtai dzīve būtu daudz ērtāka, ja tāda KNAB vispār nebūtu. Nebūtībā aizgājuŗas dienas, kad politisko partiju pārstāvji varēja atklāti lielīties, ka viņiem ir bijusi lielāka „melnā kase” nekā citām partijām, kā tas bija pagājuŗā gadsimta 90. gados. Taču joprojāŗ valstī vēl ir diezgan daudz pārdalāmā un savācamā. It īpaŗi enerģētikas jomā. Tur ir pietiekami daudz projektu, kuŗiem gali stieppas rūpīgāk vai vāŗjāk slēptu politisku intereŗu virzienā. Jautājums ir arī, piemēram, par ekonomikas ministru Arti Kamparu un viņa stipri dīvaino amatpersonas deklarāciju. Tāpat jautājums ir par Ministru prezidentu Dombrovski, kuŗa sievas biznesam ir cieŗas parādsaitības ar pagaidām valsts īpaŗumā esoŗo ūŗbrīd pārstūrējamu Hipotēku un zemes banku. Valdības vadītāja apgalvojums, ka tas ir sievas business un viņam ar to nav

nekāda sakara, - neŗtur kritiku. Pat ja Kampara un Dombrovŗka gadījumā nav nekā konkrēti nelikumīga, rodas jautājums, ko Latvijas politiķāņi neprot sev uzdot: kā tas izskatās? Abos gadījumos runa tomēr ir par iespējamu intereŗu konfliktu. Ja ekonomikas ministram ir slepens līgums ar slepenu investoru, tad kur ir garantija, ka viņš nekad nelems par jomu, kuŗā darbojas slepenais investors? Vai Dombrovŗskis savu sievu izslēgs no apzīņas, kad būs jālemj par Hipotēku banku? Nevar apgalvot, ka augstās amatpersonas rīkosies negodprātīgi, bet no aizdomām pilnīgi atbrīvoties tomēr nav iespējams.

Vienotībai ūŗis ir visnotaļ bīstams moments. Vairāki tās deputāti ir norādījuŗi, ka visus politiķus pār vienu kārti nedrīkst mest, un tur viņiem ir taisnība, taču pagājuŗā gada Saeimas vēlēŗanas tik daudzi cilvēki balsoja tieŗi par *Vienotību* arī tāpēc, ka ūŗi apvienība nekad nav kautrējusies runāt par godīgumu un tiesiskumu. Ja kāja paslīd arī *Vienotības* pārstāvjiem, tad vēlēŗtāji krīt gluŗi vai izmisumā, jo kuŗā virzienā tad nu vērsties? Apvienībai ir jāattīŗas, savukārt jautājumā par KNAB tai vai, pareizāk sakot, Valdim Dombrovskim personiski, jābūt ļoti viediem. Iespējams, laiks no biroja aiziet visām ūŗit minētajām KNAB amatpersonām, lai beigtos iekŗējie kaŗķi un birojs atkal varētu pievērsties savam pamatuzdevumam. Nesēn kādā intervijā viens no apvienības *Par labu Latvijai* deputātiem izteicās, ka būtībā tādŗ KNAB varbūt vispār neesot vajadzīgs. Ir vajadzīgs! Izmisīgi vajadzīgs! Taču pašreizējā veidolā - ne visai.

Kārlis Streips

„Draugi vairo optimismu” Ar Rutu Zadziorsku sarunājās Armīda Priedīte

Jau sesto gadu viņa atkal dzīvo savā dzimtenē, Latvijā. Zemē, par kuŗu, svešatnē dzīvojot, vienmēr domājusi. Piespiedu emigrācija ir aiz muguras. Un tagad ir īstās Mājas. Dzimtene Latvija.

Saruna, šķiet, būs ar nelabojamajam optimisti. Es nekļūdus?

Nekļūdāties. Nekādā ziņā! Ir tāds teiciens, kā katrs uztver līdz pusei piepildītu glāzi. Pesimists saka: glāze ir pustukša. Bet optimista ieskatā tā ir puspilna. Tātad – esmu optimiste.

Kā jūtaties pesimistu sabiedrībā? Latvijā viņu netrūkst. Protams, ir jau arī iemesls. Naudas maz, cenas nemitīgi aug. Vai cenšaties pesimistus pāraudzināt?

Pesimistu šeit patiešām ir ļoti daudz. Un to var just ik uz soļa. Kad deviņdesmito gadu vidū, vēl dzīvojot Amerikā, regulāri braucu uz Rīgu, cilvēki, šķiet, maz smaidīja. Staigāja tādi sadrūmuši. Tagad klaji izpaužas pesimisms, mūžīgā neapmierinātība. Neapmierinātība ar visu un visiem. Latvijā cilvēki patiešām ir lieli pesimisti. Un tas man ļoti nepatīk. Slikts garastāvoklis ne-ko uz labo pusi nemaina. Šiem cilvēkiem vajadzētu palasīt, ko rakstījusi viena no manām mīļākajām rakstniecēm – Zenta Mauriņa. Viņai taču bija tik grūta dzīve, tomēr viņa bija tik daudz optimisma.

Pāraudzināt pesimistus nemēģinu. Cenšos no tādiem cilvēkiem norobežoties. Jo viņi bojā garastāvokli arī citiem.

Jau sesto gadu jūs atkal dzīvojat savā dzimtenē. Kā notika šī atgriešanās?

Kopš deviņdesmito gadu vidus uz Latviju braucu, lai padzīvotu šeit dažas nedēļas. Pēc tam braucu uz pāris mēnešiem, uz pusgadu. Man te viss sāka patīkt. Atguvu savu vecāku mājas Jūrmalā. Tā ir viena no īstām koka mājām Jūrmalā, ar krāsainiem stikliņiem verandas logos. Kad māju atguvu, tā bija gandrīz sabrukusi. Tagad viss ir pilnīgi atjaunots un labiekārtots. Bērniņā te pavadīju vasaras, jo pastāvīgi dzīvojam Rīgā. Dzīve pie jūras...Varbūt arī tas bija stimuls atgriezties dzimtenē.

Nekādā ziņā nenožēloju, ka esmu atgriezies uz dzīvi Latvijā. Protams, ne brīdi neesmu aizmirsusi savus mīļos draugus Amerikā, kuŗu man ir daudz. Taču Latvijā ir jauki. Un arī šeit esmu ieguvusi daudz mīļu draugu.

Foto no R. Zadziorskas personiskā arhīva

Ruta Zadziorska: „Nekur nav tik labi kā mājās”

Uzreiz jūtaties kā mājās?

Jā! Kāda te visos gadalaikos daba! Kāds gaiss! Vakar pastaigājos un saplūcu vizbulītes. Latvijā ir vienreizīgi pārtikas produkti. Kad aizbraucu uz Ameriku, man tur ēdiens vairs negaršo. Uzreiz nokrītos svarā. Nemaz nevar salīdzināt Latvijā audzētus kartupeļus ar tiem, kādus ēd Amerikā. Kāda bauda te ir ēst kartupeļus ar biežpienu! Un kādas šeit ir ogas, kādi augļi un dārzeņi. Un maize!... Tas ir kaut kas vienreizīgs! Ar dabisku ieraugu un bez konservantiem. Protams, ne jau visās maiznīcās tādu cep. Ir jāzina, kādu maizi pirkt. Daba, pārtika un ļoti augstā kultūra. Tas ir Latvijā lielais plūss un lepnums. Mazā valstī tik daudz pasaules klases mākslinieku! Elīna Garanča, Aleksandrs Antoņenko, Andris Nelsons, māsas Skrides... Elinu Garanču man bija izdevība dzirdēt un redzēt Mētopolitenā. Kādas viņai sarīkoja ovācijas! Visi cēlās kājās. Es nenoturējos un savai blakussēdētājam palepojos, ka māksliniece ir no manas dzimtenes.

Tagad ļoti daudz runā par bērnu dzimstības veicināšanu Latvijā. Taču ir jau arī citas problēmas.

Politiķiem vienmēr „jācilā” kādi jautājumi. Taču, runājot par mūsu valsts nākotni, par jauno paaudzi, vispirms vajadzētu kaut ko darīt, lai cilvēki no Latvijas nebrauktu projām. Turklāt daudzi no viņiem nebrauc atpakaļ. Un tā ir liela traģēdija. Cilvēki, kas no Latvijas aizbrauc meklēt

labāku dzīvi un laimi citur, nepadomā, ka svešā zemē atplestām rokām neviens viņus negaida un nevienam viņi tur nav vajadzīgi. Citā valstī viņi vienmēr būs svešinieki. Kad mēs un mūsu vecāki bijām spiesti atstāt Latviju, tā bija piespiedu emigrācija. Tagad uz citu valsti dodas labprātīgi, bēg no savas dzimtenes. Es nerunāju par tiem cilvēkiem, kuŗi aizbrauc studēt un brauks atpakaļ, kuŗi aizbrauc papildināt savas zināšanas. Es runāju par laimes meklētājiem. Mēs, kas bijām spiesti pamest dzimteni, visus ilgos promienes gadus vienmēr domājam par Latviju. Mums tā bija kaut kas mīļš un neaizsniedzams. Mēs dzīvojam ar domu par dzimteni, par Latviju. Un tā izauga arī nākamā paaudze. Tagad Latvijā diemžēl ir pārāk maz patriotu. Ļoti jūtams patriotisma deficīts. Lai cik grūti ar darbu un naudu, cilvēkam jādzīvo savā dzimtenē. Ir taču arī dziesma ar vārdiem: „Nekur nav tik labi kā mājās, nekur mūs negaida tā.”

Vai esat jau pieradusi, ka Latvijā uz visām kvītīm, arī uz pircēju kartēm lielveikalos jāraksta savs personas kods? Visiem ir ļoti svarīgi zināt, cik mums gadu.

Tā ir drausmīga birokrātija! Ne Amerikā, ne Vācijā, nekur citur pasaulē tā nav. Man tas ļoti nepatīk. Ja es būtu Latvijas Valsts prezidente, tūlīt pat no šīs birokrātisma izpausmes tiktu vaļā. Arī pasi Latvijā daudzviet prasa uzrādīt. Kāpēc citās valstīs pases lieto reti? Un vēl - Latvijā

daudzviet ierēdņi ir nelaipni. Tas nu nepavisam man nepatīk.

Bet kā ar gadiem? Cilvēks ir tik jauns, cik jauns viņš jūtas. Deviņdesmit gadus sasnieguši cilvēki aktīvi strādā, sporto. Turpretim viens otrs četrdesmitgadnieks... jūtas vecs.

Cilvēkam vajag justies jaunam! Diemžēl ir pat divdesmitgadīgie, kas jūtas pavisam veci. Nevajag domāt par saviem gadiem un vēl mazāk – par citu cilvēku gadiem. Es, piemēram, ilgi nezināju, cik gadu ir manai mammai. Bet tie jaunie „vecie” cilvēki... Tā nav visai patīkama parādība. Šie vecišie cilvēki arī citus cilvēkus uztver kā sev līdzīgus. Viņiem šķiet, ka visiem jājūtas tikpat veciem un neaktīviem. Es nerunāju par cilvēkiem, kam ir kādas veselības problēmas, kuŗu dēļ viņi nevar būt aktīvi. Tas ir pavisam kas cits. Bet tišuprāt padarīt sevi vecāku, nekā cilvēks ir!...

Tagad daudz runā par veselīgu dzīvesveidu. Vai arī jūs ievērojat kādu diētu? Atvēlat laiku sportiskām aktivitātēm?

Neievēroju itin nekādu diētu. Ēdu visu, ko vēlos un kas man garšo. Gaļu, zivis, dārzeņus, augļus. Protams, arī saldējumu, kas man ļoti garšo. Izcils ir Rūjienas saldējums. To nevar salīdzināt ar citiem. Jā, arī saldējums, īpaši Rūjienas, Latvijā ir daudz labāks nekā citur pasaulē. No sportiskām aktivitātēm esmu izvēlējusies staigāšanu. Staigāju daudz, staigāju gar jūru. Visos gadalaikos. No manas mājas līdz jūrai ir pāris minūšu gājieni. Jūra un jūras gaiss ietekmē ļoti labvēlīgi!

Vai bieži aizbraucat uz savu agrāko mītnes zemi Amerikā?

Katru gadu rudenī - oktobrī un novembrī uz diviem mēnešiem. Tad, kad šeit, Latvijā, laiks kļūst vēss un dubļains. Amerikā apciemoju savus daudzus patiesos draugus. Aizeju arī pie ārstiem.

Jūsu dienas ir visai noslogotas...

Neprotu sēdēt, rokas klēpī salikusi. Vienmēr man ir kādas nodarbes. Tā bija Amerikā, un tā ir tagad Latvijā. Esmu Angliski runājošo apvienības Latvijas nodaļas prezidente. Katru pavasari tiek izkārtoti sarīkojumi, konkursi. Nākas braukt uz visiem Latvijas rajoniem, meklējot labākos no labākajiem skolēniem, kas brīvi runā angļiski. Drīzumā divi labākie jaunieši (viņiem

tiek pilnīgi samaksāts ceļš) dosies uz Londonu, kur tiksies ar līdzaudžiem no citām pasaules valstīm. Līmenis šajos notikumos ir augsts, un jauniešu ieskatā viņi tajos gūstot daudz vairāk nekā skolā.

Ko vēl jūs darāt, kad neesat aizņemta ar skolēniem?

Daudz lasu. Avīzes, grāmatas. Cenšos lasīt grāmatas arī angļu valodā, lai valoda neaizmirstas. Pie mājas man ir liels dārzs, un tajā vienmēr ir ko darīt. Nesen noziedēja narcises, tagad zied tulpes. Un drīz ziedēs tēva stādītās ābeles. Tas ir kaut kas īpašs, tās ir manas bērniņas atmiņas.

Latvijas Nacionālajā operā ir krēsls, uz kuŗu ir plāksnīte ar jūsu vārdu. Jūs esat Operas fonda Sudraba pakāpes biedre.

Latvijas Nacionālo operu apmeklēju regulāri. Apmeklēju arī Lielo gildi. Man ir abonements Nacionālajā teātrī. No pēdējā laikā tur skatītajām izrādēm lielu iespaidu uz mani atstāja „Čikstošais klusums”. Tur nav nekā piedauzīga, kā daudziem šķiet. Jā, afiša bija nejauka. Taču izrāde ir ļoti patriotiska. Ļoti laba izrāde.

Kas jūs iepriecina? Kas garu dara ļoti?

Man ļoti svarīgi ir draugi, viņi vairo optimismu. Ik gadu divus mēnešus Amerikā man ir iespēja tikties ar manu lielo draugu pulku. Arī Latvijā man ir daudz draugu. Dažāda gadagājuma cilvēki. Lielāka daļa – jaunāki par mani. Arī bērni un jaunieši. Sažvanāmie, tiekamies un palaiķam sanākam uz maziem „burziņiem”. Kontakti ar labiem draugiem sniedz ļoti daudz. Tas ir tāds pozitīvs lādiņš!

Un jums patiešām šķiet, ka rītdiena nāks ar kaut ko patīkamu?

Noteikti ir jādromā, ka rītdien būs kaut kas patīkams, kaut kas labs. Un, jo vecāks kļūst cilvēks, jo vairāk tādas domas palīdz. Nevajag pārāk daudz iedziļināties visā, kas norisinās valstī, politikā. Mēs tur neko nevaram grozīt. Ar to ir jādzīvo. Un noteikti jābūt optimistam! Tas vienmēr palīdz! Tāpat smaidis. Dzīve ir skaista! Vienmēr gaidu ciemiņus. Sevišķi – no tālā kras-ta, kur dzīvoju agrāk. Manas durvis ciemiņiem vienmēr ir atvērtas. Lūdzu, brauciet, nāciet! Pricējās uzņemt gan Latvijā dzīvojošos draugus, gan arī draugus no tālienes. Uz tikšanās!

Eiropas Latviešu apvienība (ELA) aicina uz sadarbību citas latviešu organizācijas

Eiropas Latviešu apvienība (ELA) aicina visas ārpus Latvijas reģistrētās latviešu sabiedriskās organizācijas Eiropā pievienoties, kā arī uz sadarbību nākotnē. ELA darbība šobrīd ir fokusēta uz Eiropā dzīvojošo Latvijas pavalstnieku interešu pārstāvēšanu Latvijas valdībā (dubultpavalstniecības jautājums, pilsoniskās līdzdalības veicināšana, latviskās izglītības

pieejamība ārpus Latvijas, repatriācijas atvieglošana), uz latviešu diasporas organizāciju darbības stiprināšanu un savstarpējās sadarbības veicināšanu, piedāvājot informatīvu un materiālu atbalstu, kā arī uz latviešu kultūras un vēstures popularizēšanu Eiropā.

Līdz ar Latvijas pievienošanu ES un NATO ir radušās jaunas iespējas, bet ir arī jauni izaicinā-

jumi. Lai sekmīgāk īstenotu savus mērķus un paplašinātu darbību, 2010. gada aprīlī ELA ieguva juridiskas personas statusu. Patlaban, pēc statūtu reģistrācijas, ELA ietilpst 11 organizācijas no septiņām valstīm: Lielbritānijas, Francijas, Beļģijas, Vācijas, Zviedrijas, Nīderlandes un Šveices. ELA ir pārstāvēta arī Pasaules brīvo latviešu apvienībā (PBLA) ar trim vietām. Kopš 2010. gada

decembra ELA ir biedre arī Briselē bazētājā ārvalstīs dzīvojošo eiropiešu nacionālo organizāciju federācijā *Europeans Throughout the World*.

Detalizētāk ar ELA pārvaldi, darbības principiem un aktivitātēm varat izlasīt ELA mājaslapā www.ela.lv, kuŗas atjaunotā versija sāka darboties šī gada martā.

Dace L. Lutere-Timmele

Zv. advokāte Dace Lutere-Timmele [Luters-Thümmel], priekšsēde

Bürogemeinschaft RAe Door-nkaat, Hindahl, Sternemann pp. Berliner Allee 51-53, D – 40212 Düsseldorf, Vācija

**Tālrunis: +49-211-556393
vai mob.: +49-171-3766811,
Fakss: +49-211-556392
E-pasts: thuemmel.luters.duesseldorf@t-online.de**

Aleksandrs Gārša

Minoritātes Latvijā vēsturiskā skatījumā

Šodien krievu propaganda gan Latvijā, gan aiz tās robežām apgalvo, ka krievi vienmēr bijuši liela Latvijas iedzīvotāju skaitliskā daļa un visam krieviskajam bijusi liela ietekme Latvijas telpā – krievi vienmēr bijuši dominējošā minoritāte Latvijā. Šāda propaganda mērķēta uz turpmāku divvalodības un divu kultūru ieviešanu un pēc tam uz Latvijas pārkrievošanu, tādējādi bez militāras agresijas atkal iekļaujot Latviju Krievijas politiskās dominācijas zonā kā krievvalodīgu valsti ar krievisku kultūru. No tās latviešu tautu nepasargātu nedz Atlantijas pakts, nedz Eiropas Savienība.

Paskatīsimies, ko par to saka vēsture un statistikas dati par Latvijas minoritātēm.

Vēsturnieki apgalvo, ka ap 2000. gadu pirms Kristus baltu ciltis apdzīvojušas milzu telpu gandrīz no Maskavas austrumos līdz Baltijas jūrai rietumos. No ziemeļu baltu ciltīm vēlāk izveidojās latviešu tauta, un no dienvidu ciltīm izauga lietuviešu tauta. Bet baltu cilšu apdzīvoto telpu krieviski runājošie slavi pamazām atbīdīja uz rietumiem, gandrīz līdz tagadējai Latvijas robežai – gan ar varu, gan pārturot.

Pa priekšu šim valnim, kas bīdīja latvju ciltis atpakaļ, vēlās krievu ietekmes zona. Tā nāca no krievu Polockas, Novgorodas un Pleskavas kņazistes, un starp citām tās izpausmēm bija mēģinājumi ieviest pareizticību Latvijas austrumu cilšu valstiņās un no tām izspiest meslus – tribūtus un uzspiest atkarību.

Vajadzētu minēt arī libiešus, kuri šajā laikā apdzīvoja gandrīz visu tagadējās Latvijas teritorijas piekrastes joslu, ieskaitot Rīgas pilsētas apgabalu. Nebūtu laikam vispār pareizi libiešus saukt par „minoritāti” šodienas izpratnē, jo viņiem bija pašu apdzīvotās cilšu valstiņas. Vēstures gaitā somiem un igauņiem radnieciskie libieši pamazām izzuda vai arī pārtautojās, tā ka 20. gadsimtā viņu bija palikusi vienīgi maza saujīņa. Ievērojot lielos libiešu sākotnēji apdzīvotos apgabalus, pārsteidzoša ir to relatīvi mazā ietekme uz latviešu valodu, kultūru un zemi. Viņi nekad nav kļuvuši par draudu latviešu tautas un valodas pastāvēšanai.

Pašās 12. gadsimta beigās un 13. gadsimtā Latvijas telpā parādījās pavisam jauna vara: tie bija ģermāņu – vācu bruņinieki, tirgotāji un baznīckungi. Viņi

atnesa Latvijai kristīgās ticības rietumu versiju – toreiz katoļticību. Ar viltu un zobenu viņi pamazām citu pēc citas pakļāva sev latviešu cilšu valstiņas. Ar Zemgaļu sakāvi 1290. gadā visa **Latvija nonāca Livonijas konfederācijas pakļautībā**. Livonijas konfederācija bija latviešu, igauņu (sākumā arī libiešu) apdzīvoto apgabalu neatkarīgu un autonomu valstiņu savienība.

Vācieši, pa daļai izkaujot, pa daļai asimilējot vietējo latviešu valdošo šķiru, kļuva par Livonijas „augstšķiru” – politiskiem, saimnieciskiem un reliģiskiem zemes kungiem. Viņu valoda bija vācu valoda, un viņu kultūra bija vācu kultūra, viņi bija dibinājuši Rīgu un bija tās iedzīvotāju lielākā daļa gadu simteniem ilgi. Gan uzspiežot latviešiem kristīgo ticību, viņi nedz savu kultūru, nedz valodu pakļautajiem neuzspieda un ar tiem „sadzīvoja” kā kungi ar saviem padotajiem atsevišķās kopienās. Līdz pat 19. gadsimtam latviešu kā tautas eksistenci viņi neapdraudēja. Vācieši un Livonijas valsts bija valnis pret krievu ekspansiju uz rietumiem Baltijā. Viņi pievērsa Latvijas telpu rietumu kultūrai, ticībai un ietekmei. Nevar noliegt, ka vācieši pasargāja latvie-

šus no rusifikācijas. Livoniju var saukt par neatkarīgu latviešu un igauņu (sākumā arī libiešu) valsti ar vācu virsšķiru. Lielos vilcienos var teikt, ka pēc reformācijas un Livonijas sabrukuma 16. gadsimtā vācu ietekme turpinājās. Nedz īsais poļu, nedz pagaļais zviedru valdīšanas laiks Vidzemē un Rīgā neatstāja nekādas ievēribas cienīgas minoritātes. Iznēmums gan bija Latgalē, kur poļu laikmets ilga līdz Polijas pēdējai sadalīšanai 19. g.s. beigās. Rezultāts bija liela poļu minoritāte Dienvidlatgalē, katoļticība un krietna paliekama kultūras ietekme. Šīs pēcsekas bija manāmas vēl Latvijas pirmajā brīvības posmā, un tās ir jūtamas pat tagad.

Zviedrijai zaudējot lielo Ziemeļu karu, **visa Vidzeme ar 1721. gadu nonāca krievu varā**. Īsi pirms Napoleona karagājieniem arī Kurzeme nokļuva Krievu cara virskundzībā un zaudēja neatkarību, hercogam Pēterim Bironam pārdojot savas hercoga tiesības krievu caram. Sprotams, tas nozīmēja, ka Latvijas telpā ieplūda krievu administratori, ierēdņi un karaspēks. Bet, tā kā Vidzemes un Kurzemes autonomiju garantēja līgumi, kuņģus Krievija ievēroja līdz pat pār-

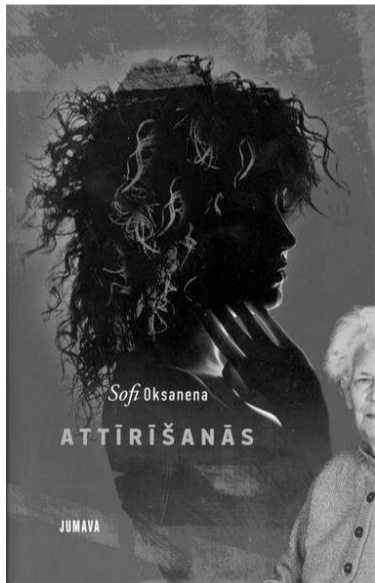
krievošanas vilnim 19. g.s. beigās, tad faktiskie valdītāji, valdošā šķira un dominējošā, saimnieciskā virsšķira joprojām palika Baltijas vācieši. Viņi, kā jau minēts, gan arvien vēl nebija drauds apspiesto latviešu kā tautas pastāvēšanai, bet nospieda latviešus kalpībā, nabadzībā un lielo vairākumu dzimniecībā, tāpat kā savukārt krievi bija apspieduši paši savu tautu Krievijā. Latvijā krievi ienāca ierobežotā skaitā un līdz 19. g.s. beigām nerādīja briesmas latviešu tautai un latviešu valodai. Pārsteidzošā kārtā šai ziņā palīdzēja arī dzimniecība kā Latvijas telpā, tā pašā Krievijā.

Vienīgi 19. g.s. beigas atnesa drakoniskas pārmaiņas, ko radīja Pirmā latviešu nacionālā atmoda, krievu valdības pārkrievošanas politika, dzimniecības atcelšana un rūpniecības attīstība – industrializācija Rīgā, Liepājā un citās lielākās pilsētās. Latvieši Pirmajā atmodā ieguva nacionālo apziņu, ka viņi ir tauta, nevis šķira, ka viņiem ir sava valoda, un viņos pamodās tieksme pēc izglītības, savas kultūras, pēc saimnieciskas augšupejas un cīņas par savām tiesībām.

(Turpinājums sekos)

Skaidri netīrumi

Sofi Oksanena, *Attīrīšanās*, romāns. No somu valodas tulkojusi Maima Grīnberga. Apgāds Jumava 2011. g., 300 lpp.

Tulkotu romānu klāsts Latvijas grāmatniecībā ir bagātīgs, bet tiem laikrakstā nemēdzam pievērst uzmanību, jo gana plašs ir arī mūsu pašu – latviešu autoru piedāvājums. Ar Sofi Oksanenas *Attīrīšanās* tomēr jārikojas ārkārtēji, jo viņas darbs nav nekāds parasts sacerējums. 1977. gadā dzimušās autore māte ir igauņiete, tēvs – somis. Sākotnēji 2008. gadā somu valodā izdots romāns, autore trešais, izpelnījies daudz apbalvojumu, kļuvis par bestselleru, tulkots gandrīz 40 (četrdesmit!) valodās, nākamgad pēc grāmatas motīviem tiksot uzņemta kinofilmā. Saturs tuvs ikvienam latvietim, jo apskatīti vienkāršu cilvēku likteņi Igaunijā padomju okupācijas laikā un negantību, izlikšanās un melu pārvarēšana jeb attīrīšanās, kad Igaunija, tāpat kā Latvija, 1991. gadā atgūst neatkarību.

Visā grāmatā fiziska un garīga attīrīšanās likta viena otrai līdzās.

Jau pirmā nodaļā, kam likts virsraksts „Muša vienmēr uzvar”, galvenā persona Alīde cīkstās ar netīrumu izplatītāju mušu, bet jau nedaudz vēlāk jāattīrās, jānomazgājas tālu ceļu mērojušai meitenei, kuŗu Alīde pēkšņi ierauga savā pagalmā.

Pirmo rindkopu vērts citēt, jo tā parāda autorei izcilas novērošanas vai izteiles spējas, kas izpaužas augstas raudzes rakstīšanā:

Alīde Trū blenza uz mušu, un muša blenza pretī. Tai bija izvalbitas acis, un Alīdi šķebīnāja. Gaļas muša. Ārkārtīgi liela, trokšņaina un čakla dēt oliņas. Tā gaidīja, kad tiks virtuvē, un trīnāja spārnus un kājas kambaŗa aizkarā, kā gatavodamās uz maltīti. Uz gaļu tā bija, uz gaļu un neko citu. Ievārijumi un pārējais bija drošībā, taču tā gaļa. Virtuves durvis bija ciet. Muša gaidīja. Tā gaidīja, līdz Alīdei apņiks tai uzglūnēt kambari un viņa ies, atvērs virtuves durvis. Mušu pletne triecās pret kambaŗa aizkaru. Aizkars noplandēja, mežģiņu puķes sagumzījās, un aiz loga uzzibsnīja ziemas nelķes, bet muša izvairījās un nolaidās patipināt pa loga stiklu kādu gabalu Alīdei virs galvas. Pacietību! Tagad Alīdei to vajadzēja, lai roka nezaudētu stingrumu.

Ja esat tikuši pie grāmatas, bet Alīdes konfrontācija ar mušu jūst tajā vēl rautin neierauj iekšā, iesaku iemest aci nodaļā ar nosaukumu „Mencu aknu dvaka, spuldzes dzeltenā gaisma” (195. – 198. lpp.), kas padomju dzīves ikdienu Staļina laika beigās, 1952. gadā, nedaudzās lappusēs atklāj uzskatāmāk nekā dažs biezs sējums! Cienijams veikums,

ja atceras, ka, padomju varai sabrūkot, autore bija sasniegusi vēl tikai pusaudzes gadus un dzīvoja Somijā!

Grāmatas galvenās satura līnijas šeit viegli iezīmēt – Alīde un Ingela ir māsa, kas dzīvo kaut kur Rietumigaunijā un 20. gadsimta 30. gadu beigās iemilējusās aizsargā un karstā nacionālistā Hansā Pekā. Hanss apprec Ingelu, kam tagad ar māsu ir nesaprašanās. Kad 1949. gadā Ingelu ar meitu Lindu deportē un viņas nonāk Vladivostokā, Alīde Hansam dod patvērumu grūti pieejamā paslēptuvē savā mājā. Taču, lai justos drošībā, Alīde apprecas ar partorgu Martinu. Nu viņai vīrs ir komūnists, bet mīļākais – nacionālists! Vēlāk Hanss kļūst par mežabrāli, bet Martins nomirst Čenobiļas katastrofas laikā 1986. gadā.

Romāna piektā un pēdējā daļa ļauj lasītājam drusku citādā gaismā pavērot un pārvērtēt dažas no romāna galvenajām personām, jo tā sastāv no „stingri slepeniem” ziņotāju vēstījumiem padomju varas un drošības organiem.

Romāna darbību „iekurina” un sākotnējo spriedzi uztur Ingelas mazmeitas Zāras negaidītā ierašanās pie savas vecmāmiņas māsa Alīdes Igaunijā. Izrādās, ka Zāra te meklē glābiņu un patvērumu no diviem suteneriem, kas pēc dzelzs aizkara krišanas viņu iesaistījuši prostitūcijā Berlīnē. Šī darbības līnija it kā norāda, ka ne jau viss ļaunums meklējams tikai padomju laikos un iekārtā un ka kapitālisms tāpat veicina alkātību, citu izmantošanu peļņas gūšanas nolūkos un vardarbību, kaut var-

darbīga nav valsts, bet tādi ir uz kriminalitāti ievirzīti indivīdi. Jādomā, ka visa ļaunuma nepiedēvēšana tikai komūnismam būs viens no iemesliem romāna panākumiem pasaulē. Starp citu, notikšanu apraksti bordelī, ja tos nelasa kontekstā, ir skaidra pornografija, tomēr visam pārējam skaudrajam romāna saturam pa vidu tie nekādu īpašu disonanci nerada.

Vēl kāds romāna panākumu iemesls būs pilnīga atkāpšanās no notikumu risinājuma hronoloģiskā secībā. Bieži šāds rakstnieku paņēmiens lasītāju tikai mulsina un kaitina, bet šoreiz tālas un samērā nesenas pagātnes višana kopējā murskulī un atkal atšķetināšana sevi pilnīgi attaisno. Ne vien senāki notikumi izgaismo vēlākos, bet arī vēlāku notikumu iepazīšana pirms senākiem ļauj senākos vērtēt no vairākinātāja perspektīvas. Ļoti palīdz tas, ka rakstniece katras nodaļas sākumā nosauc tās darbības gadu un vietu.

Latviešu lasītājam kā ne jau kas īpaši svarīgs, bet gan kā kuriozs šķītis fakts, ka ceļā no Berlīnes uz Igauniju suteneri piecās lappusēs (208. – 212. lpp.) ar auto ved Zāru cauri Latvijai. Divaini gan, ka Igaunijas tuvošanās minēta jau tad, kad braucēji ir vēl tikai Daugavpilī. Un vai tu-

vākais ceļš no Varšavas uz Tallinu būtu caur Daugavpili? No Daugavpils visi dodas uz Siguldu, tomēr Igaunijas robežu šķērso nevis aiz Ainažiem, bet gan aiz Valkas. Liku loču pa Latviju! Jādomā, ka šīs nodaļas veidojumu būs mazāk noteikušas sižetiskās prasības un reālā ģeografija, bet vairāk – tās zināšanu drupačas par Latviju, kādas gadijušās rakstniecei rīcībā. Siguldas sanatorijas, Gaujas ieleja un gaisa tramvajs jau laikam ir itin pazīstami arī Somijā!

Ne raksturiem īsti atbilstošas, ne pārliecinošas ir šaušanās, grāmatai tuvojošas beigām (214., 271.). Neteiksim šeit, kas šauj uz ko, lai neatņemtu spriedzes elementu potenciāliem grāmatas lasītājiem. Jāpieņem zināšanai uz grāmatas apvāka teiktā, ka laikraksts *The Times* Sofi Oksanenu nosaucis par somu Stīgu Lārsonu, un jādomā, ka iemesls tādi salīdzināšanai būs meklējams tieši abu darbos atrodamajai fiziskai brutālītei. Tomēr Lārsona mērķis nevarēja būt nekas cēlāks par saistošu, raitu, populāru kriminālromānu uzrakstīšanu, kurpretim Oksanena taču izgaismo veselu laikmetu un daļu tā sabiedrības. Lārsons ir spēcīgs tieši abu kriminālīteratūras žanrā, bet Oksanena – labas literatūras radīšanā vispār.

Eduards Silkalns

Jumavas grāmatas

varat iegādāties Jumavas grāmatniecībā Rīgā, Dzirnauvu ielā 73, kā arī grāmatu tirdzniecības vietās visā Latvijā.

Ārpus Latvijas mītošos lasītājus aicinām sazināties pa e-pastu: realizacija@jumava.lv.

PĀRDOMAS PAVASARĪ

Vai visi sapņi piepildās?

Laikam jau jātic nerakstītam no-teikumam, ka nekad nedrīkst sapriecāties par agru. Tā gadījās šopavasār: pēc garās ziemas pienāca aprīļa nogale, uzspīdēja saulīte un kā pēc burvju mājiņa saplauka bērzi. Ir brīnumskaiti, kad tie ziemā balti un kalsni pavasarī apvelk gaišzaļo tērpu un izskatās vēl majestātiskāki par Anglijas prinča Viljama jauno, brīnišķo dzīvesbiedri Keitu. Nākamais karaļpāris aizbrauks kāzu ceļojumā un priecāsies, bet dabas pavēlniece, mūs pārbaudīt gribēdama, maija sākumā uzpūta negantu ziemeļu vēju un aukstumu: naktī termometra stabiņš noslidēja atkal krietni zem nulles, dienā pakāpās tikai līdz piektajai svītriņai plūsa atzīmju skālā, un atkal bija jāmeklē silts kamzolis un cimdi. Tā iet, kad par agru sapriecājas!

Taču dzīvē notiek vēl skarbāk. Pirms kāda laika no Sanfrancisko piezvanīja Laimonis Siliņš: solījās abi ar Brigitu aprīļa beigās ierasties Rīgā, gribēja noskatīties jaunākās izrādes, apciemot draugus un paziņas. Laika veči gan pareģoja, ka aprīļa pēdējās dienās Latvijai pāri velsies aukstuma vilnis, tāpēc, drošs paliek drošs, sūtīju Laimonim ziņu, lai paņem līdzīgu siltāku jaku vai džemperī, bet pēc dienas no Brigitas saņēmu nelāgu vēsti: viņu septiņus mēnešus lolotais sapnis beidzies ar neveiksmi – Laimonim sākušies sirds darbības traucējumi, viņš nogādāts slimnīcā, un ārsti uz visstingrāko nolieģuši ceļojumu uz Latviju. Labi, ka lēkme uzņakusi vēl mājās, Brigita piebilda, bet ne ceļā uz Latviju. Tā pirms vairākiem gadiem notika ar Maigu Damrozi – aktrises sirds pārstāja pukstēt lidmašīnā, viņai atgriezties uz dzīvi dzimtenē. Bet Laimonim jāvēl spēks un izturība, viņš ir sīkstis vīrs un tik viegli no dzīves skatuves negrasās noiet. Laimoni vajājušas dažādas likstas un kaites, bet vienmēr viņš negantniecei Likteņa tantei parādījis pigu! Tā arī šoreiz. Laimonis savu raksturu nemaina: pagāja dažas dienas, sākās ilgi gaidītais maijs, un kādu vakaru man piezvana Laimonis. Kā akmens novēlās no sirds! Viņš esot atkal savās mājās, Rīgas braucienis, protams, izjucis, taču slimot neesot laika – jāķeršas pie jaunas izrādes iestudēšanas, rudenī *mazais teātris sanfrancisko* svin četrdesmit piekto dzimšanas dienu, vajadzīga jauna izrāde, lugu Laimonis sameklējis, jāsāk mēģinājumi! Nu, redziet: labais tomēr uzvar.

Par neparastu izrādi

Bija iecerēts, ka, atbraukušus Rīgā pirmais pārsteigums Laimoni un Brigitu varētu sagaidīt ar pavisam jaunu pirmizrādi Nacionālā teātrī, kurai tāds īpašs nosaukums: „Ādama stāsts”. Laimoņa, protams, nebija, un starpbrīdī izdevās sasveicināties tikai ar Raimondu Staprānu un viņa kundzi. Raimonds bija domīgs, izrāde esot tāda neparasta.

Nacionālais teātris šajā sezonā uzsācis atzinīgi vērtējamu tradīciju – rādīt, kā dzīvojuši un joprojām dzīvo mūsu tautieši dažādos Baltijas novados. Visi esam latvieši un tomēr katrā pusē kaut nedaudz esam citādi. Skatītāju lielu atsaucību iemantoja Danskovītes lugas

„Latgola” izrādes, ko veiksmīgi iestudējis Valdis Lūriņš, joprojām uz to ļoti grūti dabūt biļetes. „Latgolas” izrādēs skatītāji aizrautīgi seko līdzī kāda Latgales pagasta ļaužu dzīvei mūsdienās – tur var pasmieties un iemantot labu garšāvokli, bet nule iestudētajā izrādē parādās mūsu tautiešu dzīve pavisam citā pusē – Mazsalacas novadā pasenā vakardienā 19. gadsimta beigās un 20. gadsimta sākumā. Šīs izrādes pamatā ir nevis luga, bet stāsts, un to sacerējis nevis rakstnieks, bet gan parasts Mazsalacas puses iedzīvotājs Ādams Purmalis.

Valodas, literatūras un folkloras institūta zinātnieki uzsākuši interesantu, nozīmīgu darbu – vākt, krāt, pētīt un publicēt dažādu novadu folkloru. Iznākuši krājumi par Umurgas, Saldus, Džūkstes puses folkloru. 2008. gadā tiem pievienojās Ādama Purmaļa stāstījums par dzīvi kādreizējā Valten-

cionālā teātra režisori Indru Rogu, viņa sākusi aktīvu darbu, lai no stāstījuma izveidotu drāmatizējumu – kaut ko lugai līdzīgu, un jāteic – labie darbi vainagojas ar panākumiem un tapusi interesanta izrāde, kurā Indra Roga apliecina ne tikai režisores, bet arī drāmatikas prasmi, stāsts uz skatuves atdzīvojas jaunās, pievilcīgās ainās, kā dzīvu tur ieraugām Ādamu. Šī loma ir arī aktiera Ulza Anžes veiksme stāsts. Viņa tēlotais Ādams nav nekāds braušulis, bērniņā un jaunībā daudz slimojis – te viena kaite, te cita, atkal un atkal jādodas pie daktera, pēc tam pie aptieknieka pēc zālēm, un tomēr viena kāja Ādamam palikusi tāda neļoba, tāda kleina. Var jau būt, ka tas arī bija viens no iemesliem, kāpēc skaistās mazsalacietes Ādamam atteikušas. Meitās iešana un ligavas lūkošana ir izrādes notikumu centrā, bet ne tas vien. Indra

Skats no izrādes "Ādama stāsts"

berģes pagastā. Šogad šī grāmata piedzīvoja atkārtotu izdevumu, un tās sarūpētāja un sagatavotāja ir institūta zinātniece Sanita Reinšone. Vispirms viņa sadzinusi pēdas neparastā stāsta manuskriptam. Tā autors Ādams Purmalis 1917. gadā pēc gara un ražena mūža aizgājis aizsaulē, bet viņa pēcteči gandrīz 400 lappušu biezo, ar roku rakstīto manuskriptu rūpīgi glabājuši kā ģimenes relikviju, ko dēvējuši par Ādama stāstu, dienasgrāmatu vai gluži vienkārši – par grāmatu, līdz 2003. gadā rokraksts nonācis Sanitas Reinšones rokās, viņa to sakārtojusi un uzrakstījusi plašu ievadu – gan par Ādamu Purmali, gan viņa rakstu darbu, kurā centrā izceļas kādreizējo precību un kāzu tradīcijās ieturēts tēlainis apraksts. Tautasdziesmās atspoguļojas teiksmainas, archaiskas tradīcijas, bet Ādama stāstā – pavisam reāls un konkrēts apraksts par to, kā „Mucenieku” mājās dzīvojis Ādams, kā „gājis meitās” un kā viņam veicies – pareizāk sakot, neveicies, jo deviņas no viņa uzrunātajām jaunkundzēm atteikušas. Viena sacījusi: „Es tevis negribu, es pie tevis neeimu.” Otrā: „Ēv tepat valtenberģiešos ir meitas, es neeimu,” – cita: „Kad tu būtu gruntnieks bijis, tad gan ietu, bet nu es neeimu.” Un tāda garā visas deviņas! Līdz beidzot – desmitā – teikusi jāvārdi!

Ādama stāsts ieinteresējis Na-

Rogai par gribu un prasmi iestudēt izrādes par mūsu tautas likteņiem dažādos laikposmos, – tā skanēja viņas iestudējumi – Leldes Stumbres „Smiltāju mantinieki”, Gunara Janovska „Uz neatgriešanas”, un tā skan „Ādama stāsts”.

Tiek pieteikti jaunie

„Ādama stāsts” Ādamam citu pēc citas nākas baidināt tik daudz jaunu meiteņu, ka teātrim sācis to aprūkt, tāpēc talkā aicinātas trīs Latvijas Kultūras akadēmijas aktiermākslas studentes – pavisam jaunas meitenes. Nacionālā teātra afišā ieraudzīju ziņu, ka Jaunajā zālē notiks Kultūras akadēmijas studentu diplomdarbu izrāde – Bertolta Brechta luga „Lielkungs Puntila un viņa kalps Mati”. Brechts uz mūsu skatuves nav daudz rādīts, Latvijas teātros viņu savā laikā „ieveda” režisors Pēteris Pētersons, 1958. gadā Dailē iestudējot lugu „Krietnais cilvēks no Sečuānas” ar neaizmirstamo Dinu Kupli Šen Te lomā, bet 1962. gadā

izvēlējies tieši ārišķību, kas izrādi vairākās vietās padarīja neglābjami garlaicīgu un nebaudāmu. Vienīgais izņēmums bija slaidis puisis kalpa Mati lomā. Ka šie jaunieši spēj būt pavisam citādi, pierādīja izrādes sākums un īsās intermedijas starp ainām, kad viņi rindīnā nostājās skatītāju priekšā un sprāgā dziesmā uzrunāja klātesošos vai arī atbilstoši Brechta drāmaturģijas stilam komentēja nākamās vai iepriekšējās ainas ievirzi.

Uz beigu pusi izrāde tā kā atplauka, jo režisors jauniešiem bija atļāvis attālināties no ārējās samākslotības važām, taču – ko ar Bertolta Brechta lugu Edmunds Freibergs gribējis pasacīt, to nolasīt bija visai grūti: izrāde atgādināja, ka arī mantība un bagātība nav nekāds sapņu piepildījums un tādiem Pantilam gribas reiz uzkāpt nosacītā Hatelmas kalnā.

Grūti pareģot jauno aktieru nākotni, viņiem uzsākot patstāvīgas gaitas teātros, jo izrādes ievirze nedeva iespēju atklāt viņu dotības. B. Brechta mākslu no šīs izrādes neiemīļojām, drīzāk gribējās teikt: „Lai nu viņš labāk dus grāmatu plauktā!” Edmunds Freibergs Brechtu atdzīvināt nav spējis. Un tā ir vilšanās!

Atspīdēja saulīte

Vēsās dienas Latvijā jau sāka no-mākt: maija sākums, bet, uz darbu dodoties, jāvelk silts džemperis un jāmeklē cimdi! Taču vienā dienā viss pārvērtās: aukstie vēji pierima, uzspīdēja saulīte! Zvanīju savai kollēģei Gundegai Saulītei, un viņa pavēstīja priecīgu ziņu – Dailes teātrī iestudēta laba izrāde „Noslēpumainā zvaigzne”, viņa par to mūsu avīzei jau uzrakstījusi. Ievērojot kollēģes ieteikumu un Dailes teātra Mazajā zālē noskatījies Michaila Sebastiana lugas „Noslēpumainā zvaigzne” izrādi. Sirdi pildīja paties prieks, un arī teātri atmirdzēja saulīte! Patiešām izcili laba izrāde, kurā režisors Michails Gruzdovs apliecinājis profesionālu meistarību un īpašu prasmi strādāt ar aktieriem, – visi viņi atmirz neparastās krāsās, vienalga – loma liela vai arī tikai pāris teikumu. It kā no jauna iepazīstamies ar Gintu Grāveli (Skolotājs), Ģirtu Ķesteri (Grigs), Juri Žagaru (Stacijas priekšnieks), Valdi Liepiņu (Udrja), Mirdzu Martinsoni (Madmuazele Šušū), bez jebkādas ārišķības viņi uz skatuves rada ļoti iezīmīgus, visai atšķirīgus tēlus, un izrāde kārtējo reizi apliecina atziņu, ka teātri augstākā vērtība ir – patiesīgums!

Man šī izrāde šķita aktiermākslas paraugstunda. Un pāri visam jūtama režisora prasmīgi paustā lugas pamatdoma par divām vērtību skālām, divām pasaulēm. Vienā, ko pārstāv Grigs, kam galvenā vērtība ir nauda un manta, otrā – alkas pēc patiesā, vēl neizdzīvotā – vienalga, vai tā būtu neatklāta zvaigzne, pēc kuņas tiecas Skolotājs, vai ista mīlestība, kas nejausi uzdzirksti, kad pirmo reizi tālajā zvaigznē nākas ielūkoties mantas varā nonākušajai meitenei, kas nosaukta gluži vienkārši par Nezināmo. Ar patiesības izjūtu šajā lomā priecē jaunā aktrise Inita Dzelme.

Ar šo izrādi teātris mudina domāt un neaizmirst patiesās vērtības. Par to – paldies režisoram un Dailes teātra aktieriem. Paldies, ka Dailes teātris mākslā lika uzspīdēt saulītei.

Viktors Hausmanis

sekoja „Lielkungs Puntila un viņa kalps Mati”, kurā galvenās lomās bija A. Dimīters, E. Pāvuls un V. Artmane.

Nu šim darbam pieķēries Edmunds Freibergs, veidojot izrādi ar Kultūras akadēmijas šī gada beidzējiem. Izrāde notika Nacionālā teātra nemīlīgajā Jaunajā zālē un sagādāja vilšanos – jau ar to, ka nebija sagatavotas programmas lapiņas, tāpēc nevarēja pasacīt, kurš jaunietis kuņu lomu tēlo, un nācās atgriezties latviešu teātra pašā sākotnē, kad kritiķim atsauksmē par izrādi nācās rakstīt apmēram tā: „Kungs, kas tēloja Brenča lomu, to darīja labi.” Man radās tāda pati situācija: kāds puisis mēģināja tēlot galveno – bagātā saimnieka Puntilas lomu, darīja to nu pagalam greizi; lugā Puntila pamatīgi aizraujas ar dzeršanu, un nākamais aktieris visu četrus ainu garumā par galveno uzdevumu, droši vien režisora mudināts, izvēlējies ar ārējiem paņēmieniem – ļoti vienveidīgi un vienkāršoti tēlot lielsaimnieka Puntilas – dzērumu sašķobītu ģīmi vienā laidā runājot un vienveidīgi streipulojot, bet no rakstura – ne vēsts! Tik gauži primitīvu aktierdarbu sen nebiju redzējis! Vienīgi izrādes beigās ārējos paņēmienus aktieris atmeta, un tad viņa pavīdēja kaut kas cilvēcisks.

Nezin kāpēc pieredzējušais režisors Edmunds Freibergs par aktieru darbības pamatprincipu bija

GAISMAS PILS NOSVINĒJUSI SPĀRU SVĒTKUS

Gaismas pils 3. maijā svinēja spāru svētkus. Ar šiem svētkiem simboliski tiek pabeigti apjomīgākie būvniecības darbi un sasniegts ēkas augstākais punkts. Pēc latviešu tautas tradīcijām, kad ēka ir sasniegusi savu augstāko punktu, uz tās spārēm tiek uzlikts vainags un ēkas saimnieks būvniekiem rīko spāru svētkus. Spāru svētku viesu vidū bija Valsts prezidents Valdis Zatlers, Ministru prezidents Valdis Dombrovskis, arhitekts Gunārs Birkerts, bijušie kultūras ministri un LNB atbalstītāji.

Kultūras ministre Sarmīte Ēlerte klātesošos viesus iepazīstināja ar LNB jaunās ēkas tapšanas gaitu no pirmā kultūras ministra Raimonda Paula laikiem līdz pat mūsdienām. Viņa uzsvera, ka LNB ceļš 20 gadu garumā nav bijis viegls, tomēr ir mērķtiecīgs un sasniegjis taustāmu rezultātu. Nobeigumā ministre uzsvera, ka jau tagad visiem būtu sev jāuzdod jautājums – "kāds bibliotēkas lietotājs es būšu, un kā es to izmantošu". Ēlerte uzsvera, ka jaunā ēka ir domāta ne tikai vienai paaudzei, bet „mūsu bērniem, mūsu bērnu bērniem” un visām nākamajām paaudzēm.

Gaismas pils ir nacionālās pašapziņas apliecinājums, spāru svētkos sacīja Valsts prezidents Valdis Zatlers. "Beidzot 20 gadu laikā esam nobrieduši savai nozīmīgākajai kultūras celtnī, kas būs nacionālā intelekta krātuve un svētvietā nacionālajai pašapziņai. Nacionālā bibliotēka ir tikai pirmā nacionāla mēroga kultūras celtnī, kam noteikti sekos arī citas, kuŗas tik ilgi gaidām un pēc kuŗām ilgojamies", spāru svētkos sacīja Valdis Zatlers.

Ministru prezidents Valdis Dombrovskis savā uzrunā uzsvera:

„Šodienas svētki apliecina paveikto tikai attiecībā uz LNB ēkas būvniecību, taču bibliotēkas ēka ir arī nacionāls simbols veiksmīgai Latvijas nākotnei. Tas apliecina mūsu tautas saimniecisko sistēmu un nacionālās pašapziņas veidošanos.”

Dombrovskis uzrunā puda nostāju, ka LNB būs inovatīvs kultūras un izglītības centrs Latvijas iedzīvotājiem visās vecuma grupās, kā arī Latvijas starptautiskā vizītkarte 2014. gadā, kad Rīga būs Eiropas kultūras galvaspilsēta, un 2015. gadā - kad Latvija uzņemsies prezidentūru Eiropas Savienībā.

LNB arhitektoniskās koncepcijas autors Gunārs Birkerts spāru svētkos atcerējās, ka bibliotēkas koncepcija laikā no 1989. līdz 1991. gadam "dzima, nevis tika radīta",

kā organiska doma, jo latviešu tautai bija nepieciešams identitātes apliecinājums.

LNB Atbalsta biedrības valdes priekšsēde Undīne Būde pēc spāru svētkiem atzina, ka emocionāls un aizkustinošs bijis brīdis, kad, korim „Kamēr” dziedot dziesmu „Gaismas pils”, tika pacelts spāru vainags. „Brīdī, kad būve gandrīz jau ir gatava, jādama par to, kā bibliotēku papildīt ar kvalitatīvu saturu. Biedrība jau vairākus gadus ar ziedotāju atbalstu palīdz bibliotēkai iepirkt jaunākas un vērtīgākas grāmatas. Šobrīd joprojām vācam ziedojumus gan bibliotēkas krājuma papildināšanai, gan *Gaismas pils* iekārtošanai.”

Bibliotēkas jauno ēku paredzēts atklāt 2012. gada novembrī. 2013.

gadā paredzēta bibliotēkas pārcelšanās no sešām pašreizējām bibliotēkas ēkām, lai 2013. gada septembrī jaunā ēka būtu pilnīgi pieejama apmeklētājiem.

Latvijas neatkarības atjaunošanas gadadienā, vienu dienu pēc spāru svētkiem, būvnieki un bibliotēkas darbinieki sniedza iespēju aplūkot jauno ēku no pagaidām neierasta skatu punkta – pirmo reizi kopš celtniecības uzsākšanas tika atvērts būvniecības žogs un visi interesenti varēja ielūkoties ēkas būvlaukumā. Cilvēki varēja saņemt atbildes uz visiem viņus interesējošiem jautājumiem, izstaiģāt būvlaukumu, ēkas maketu un iepazīties ar informatīviem izdala materiāliem. 4. maijā LNB jaunās ēkas būvlaukumu apmeklēja aptuveni 3000 cilvēku.

Katrs jūsu ziedojums palīdzēs veidot latviešu tautas identitātes simbolu – *Gaismas pili!*

Ziedojuma apjoms atbilst šādiem iemūžināšanas veidiem:

Ls 1-100 – ziedotāja vārds īpašā Ziedotāju grāmatā;

Ls 100 – ziedotāja vārds lielā sienas plāksnē Gaismas pils vestibulā;

Ls 300 – ziedotāja vārds uz plāksnītes pie krēsla;

Ls 500 – ziedotāja vārds uz plāksnītes pie galda lasītavā;

Ls 1000 – ziedotāja vārds uz plāksnītes pie plaukta lasītavā;

Ls 50 000 un vairāk – ziedotājs iegūs tiesības uz īpašas pateicības zīmes izvietošanu Gaismas pils auditorijās vai stāvos.

Ziedojumu konts:

Beneficiary: LATVIJAS NACIONĀLĀS BIBLIOTĒKAS ATBALSTA BIEDRĪBA

Registration Nr.: 50008034971

Account Nr.:

LV84HABA0551006763188

Beneficiary's bank: Swedbank

Address: Balasta dambis 1a, Rīga, Latvija

SWIFT code: HABALV22

Korespondentbanka ASV

DEUTSCHE BANK TRUST COMPANY AMERICAS, New York

ABA/FW: 021001033

SWIFT/BIC: BKTR US 33

Adrese čeku nosūtīšanai:

Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrība

Tērbatas iela 75, Rīga, LV1001, Latvija

Latvijas Nacionālās bibliotēkas projektu atbalsta arī **Latviešu izglītības fonds (Latvian Educational Foundation) Anglijā**, kas turpmāk pieņems ziedojumus projekta īstenošanai. Ziedojumu čeki izrakstāmi "LATVIAN EDUCATIONAL FOUNDATION" un nosūtāmi: Latvian Educational Foundation, c/o 5 Leys Close, Oadby, Leicester, LE2 4HJ. Čekā jānorāda ziedojuma mērķis – *Gaismas pili*. Lūdzam ziedotājus, kas ir nodokļu maksātāji, pieprasīt no Latviešu izglītības fonda "GIFT AID" veidlapu. Sazināties ar fondu iespējams, arī rakstot e-pastu avozolins@aol.com.

Latvijas Nacionālās bibliotēkas projektam nozīmīgs ir katrs ziedojums un visas latviešu sabiedrības atbalsts.

„Jūs nāvē aizgājāt ar Latvijas vārdu sirdī”

Šie vārdi ir iekalti Litenē noslepkavoto virsnieku piemiņai celtā pieminekļa plāksnē, ko 2001. gadā atklāja toreizējā Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga. Kapu pieminekli *Sāpju siena* veidojuši akmeņkaļi Ivars Feldbergs un Sandris Gribovskis.

Brīvajā Latvijā pirms Otrā pasaules kara Litenē atradās Latvijas armijas vasaras nometne. Sākumā kaŗavīri nometnē dzīvoja teltīs, vēlāk uz betona pamatiem būvētās koka kazarmās. Latvijas armijas Litenes vasaras nometne tagad ir iekļauta pieminekļu sarakstā kā valsts nozīmes vēsturiska notikuma vieta, un tai ir kultūrvēsturiska, zinātniska un izglītojoša nozīme.

Šogad jūnijā paies 70 gadi kopš traģiskajiem notikumiem Litenē, kuŗos cieta ievērojams skaits militārpersonu un būtībā tika iznīcināta Latvijas armija. Represijas sākās jau 1940. gada rudenī, kad tika arestēti augstākie virsnieki. Arī 1941. gada pavasarī sāka pazust virsnieki, kuŗus it kā komandēja uz kursiem Maskavā, bet no turienes neviens neatgriezās. Lielākā vardarbība notika Litenē jūnijā. Tos virsniekus, kuŗi pretojās pret ieroču atņemšanu un arestiem, turpat nogalināja.

Kopā ar lietuviešu un igauņu armijas virsniekiem latviešus lielākoties deportēja uz soda nomet-

Pieminekļis Litenē noslepkavoto latviešu virsnieku piemiņai

nēm Padomju Savienības Tālajos ziemeļos. Necilvēcīgos darba un dzīves apstākļos lielākā daļa virsnieku gāja bojā. Nāves sodu piešķirēja 180 latviešu virsniekiem.

Latvijas armija tika iznīcināta 1940. gadā, drīz pēc Latvijas okupācijas un vardarbīgās iekļaušanas Padomju Savienībā, kad nacionālo armiju ieskaitīja sarkanarmijas sastāvā un izveidoja 24. strēlnieku korpusu.

Šogad, pieminot 70. gadskārtu kopš traģiskajiem notikumiem Litenē, notiks plaša vēsturnieku konference "Latvijas armijas iznīcināšana, 1940. - 1941. gads". Konferenci rīko Latvijas Vēsturnieku komisija sadarbībā ar Gulbenes novada domi.

LU Vēstures un filozofijas fakultātes asociētais profesors Ēriks Jēkabsons norāda, ka 1941. gada

jūnija notikumu gaita Litenē vēsturniekiem esot skaidra un restaurējama, taču trūkstot padomju represīvo organu pavēļu par akcijas veikšanu un, kamēr nebūs pieejami Krievijas arhīvi, neko vairāk nevarēsot noskaidrot. (*gulags.lv*)

Simto dzimumdienu maijā nosvinējusi dzejniece Elza Kezbera, kuŗas vīrs arī bija starp virsniekiem, kas no Litenes nonāca izsūtījumā, veltījusi dzejas rindas liktenīgās jūnija dienās bojā gājušajiem.

... Un es naktī viena stāvu,
Nolaist nespēdama plakstus,
Redzu - Dievs ceļ liesmu āvu,
Debesīs dedz uguns rakstus.
Un es lasu: jūs, kas mokās,
Svēti būsiēt tautai savai!
Jūsu vaŗās slēgtās rokās
Pacelts karogs latvju slavai.

Ziģrīda Daškevica

SEB		SEB bankas standartkurss 21. MAIJS		
Valūta	Banka pērk	Banka pārdod	LB kurss	
BGN (Bulgārijas leva)	0.3527	0.3727	0.359	↕
BYR (Baltkrievijas rublis)	0.000072	0.000162	0.000158	↕
CAD (Kanādas dolārs)	0.5012	0.5212	0.508	↕
CHF (Šveices franks)	0.543	0.562	0.543	↕
CZK (Čehijas krona)	0.02883	0.03003	0.0291	↕
DKK (Dānijas krona)	0.09371	0.09651	0.0942	↕
EUR (Euro)	0.7033	0.7153	0.702804	↕
GBP (Lielbritānijas sterliņu mārciņa)	0.7905	0.8165	0.793	↕
HKD (Honkongas dolāri)	0.06119	0.06439	0.0621	↕
HRK (Horvātijas kuna)	0.0934	0.0994	0.0955	↕
HUF (Ungārijas forints)	0.002588	0.002768	0.00266	↕
ISK (Islandes krona)	0.003227	0.004427	0.00428	↕
JPY (Japānas jēna)	0.005827	0.006127	0.00586	↕
LTL (Lietuvas lits)	0.2024	0.2084	0.204	↕
LVL (Latvijas lats)	1	1	1	↕
NOK (Norvēģijas krona)	0.0966	0.1	0.0904	↕
NZD (Jaunzēlandes dolārs)	0.3804	0.4004	0.386	↕
PLN (Polijas zlots)	0.1747	0.1847	0.177	↕
RON (Rumānijas leja)	0.167	0.181	0.172	↕
RUB (Krievijas rublis)	0.01698	0.01798	0.0172	↕
SEK (Zviedrijas krona)	0.07836	0.08116	0.079	↕
SGD (Singapūras dolārs)	0.3837	0.4057	0.39	↕
TRY (Turcijas lira)	0.3096	0.3296	0.318	↕
USD (ASV dolārs)	0.4812	0.4952	0.482	↕
ZAR (Dienvidāfrikas rends)	0.0704	0.0744	0.0712	↕

Kad atmiņu kamolu vaļā tin Ilmāram Knaģim - 85

Saulaina aprīļa pēcpusdiena. Vecrīgā pa Rīgas kino mūzeja durvīm cits pēc cita ar ziediem rokās ieiet, šķiet, savstarpēji pazīstami ļaudis. Tātad "šeit kaut kas notiek" (citāts no Ilmāra Knaģa grāmatas *Bij tādi laiki*). Un notiek arī – notiek komunistiskā režīma represiju apzinātāja, politiski represētā, publicista, grāmatas *Bij tādi laiki* autora, sabiedriska darbinieka, par nopelniem Latvijas labā ar Triju Zvaigžņu ordeni un Barikāžu aizstāvja goda zīmi apbalvotā Ilmāra Knaģa mūža 85 gadu jubileja.

Mūzeja zāle pilna ar Ilmāra draugiem, paziņām, domubiedriem un likteņbiedriem, san kā bites griķu druvā. Kino režisore Dzintra Geka teic dažus vārdus par šīs dienas notikumu norisi – vispirms parādīs kino epizodus par Ilmāra gaitām un darbiem Sibīrijas ekspedīcijās un pagaidām pēdējo ekspedīciju 2008. gada vasarā. Noskatāties kino seansu. Seko apsveikumi. Ilmāru sveic Latvijas Politiski represēto apvienības valde ar priekšsēdi Gunāru Resno priekšplānā. Sibīrijas bērnu fonda biedri sveikt ieradusies krievni kuplā skaitā – Ilmārs taču ir arī viens no šī fonda dibinātājiem, – jubilārs saņem daudz laba vēlējumu, ziedu, smaidu un buču. Kinooperātoru Romualds Pipars un Aivars Lubānietis ir klāt visos svarīgos brīžos, lai notiekošo dokumentētu. Apsveicēju ir daudz, laba vēlējumu un ziedu arī daudz. Pēdējais apsveicējs ar nelielu nokavēšanos ierodas komponists Pēteris Vasks (viņa mūzika bieži izmantota Dzintras dokumentālajās filmās), skanīgi tiek kopā nodziedāts "Sveiks lai dzīvo!". Bet tas vēl nav viss – uzrodas aktrise Indra Burkovska ar akordeonu un nospēlē Ilmāram skanīgu apsveikumu.

Ļaudis ir smaidīgi, valda nepiespiesta, gaiša atmosfāra. Zālē ir daudz cilvēku, kuŗi par sava darba ieguldījumu valsts labā apbalvoti ar Triju Zvaigžņu ordeni, Barikāžu aizstāvju goda zīmi un citām valdības piešķirtām goda zīmēm, tāpat kā jubilārs, bet neviens ar tām nedižojas. Šeit par visu augstāk tiek vērtēts darbs...

Pēc svinīgās daļas Ilmārs izsaka sirsnīgu pateicību sanāksmas organizētājiem, režisorei Dzintrai Gekai, Politiski represēto Jēkabpils apvienības nodaļas priekšsēdei Marinai Boksbergai un pārējiem, kuŗi viņu pagodinājuši vēsturiskajā jubilejā.

Ilmāram apkārt ir draugi un domubiedri. Jubilāra piedzīvojumu krājumi ir liels, un viņš labprāt dalās atmiņās. Par to, kā pēc pirmā izsūtījuma 1941. gadā puslegāli, pusnelegāli 1947. gada rudenī atgriezies no Sibīrijas. Sācis jau Rīgā strādāt, bet 1949. gada augustā apcietināts un atkal izsūtīts spaidu darbos uz Sibīriju. Tur sastapis savu nākamo dzīvesbiedri ģeoloģi Lidiju. Apguvus ģeoloģijas iekārtu mehaņiķa profesiju un strādājis ģeoloģiskās izpētes brigādē. 1962. gadā atbrīvots no izsūtījuma un

Ilmārs Knaģis: "Man tiešām dzīvē ir veicies!"

atgriezies Latvijā. Nu jau trijātā: pats, dzīvesbiedre Lidija un meita Inga.

2001. gadā Ilmārs uzaicināts uz Kanadu, kur par savu grāmatu *Bij tādi laiki* saņēmis B. Senkēvičas-Ziemanes Starptautiskā literatūras fonda balvu dokumentālajā prozā. Šinī braucienā Ilmārs apmeklējis gandrīz visas latviešu kopienas un iepazīies ar latviešu dzīvi ASV. 2007. gadā viņš vēlreiz uzaicināts uz ASV, lai piedalītos pieminēklā "Visas pasaules komunistisko režīmu represiju upuŗu piemiņai" atklāšanā. Ilmārs lepojas ar toreizējā ASV prezidenta Džordža Buša rokas spiedienu, ar ko prezidents nosodījis Padomju Savienībā notikušās represijas.

Beigās Ilmārs saka: „Pēc visa redzētā un piedzīvotā jāatzīst, ka man visu mūžu ir ļoti veicies. Saldams nenosalu, sliķdams nenoslīku, lāči mani neapēda, to, ko esmu ļoti vēlējis izdarīt, esmu izdarījis un vienmēr grūtā brīdī esmu saņēmis kāda laba cilvēka atbalstu. Dzīvot man ir iekritis grūtā, bet interesantā, pārmaiņām bagātā laikā. Man ir laimējies būt tur, "kur kaut kas notiek". Uz barikādēm esmu bijis, ar sarkanbaltsarkano karogu esmu stāvējis pie Brīvības pieminekļa un Brāļu kapos pie Mātes tēla, Sv. Gara tornī esmu karogu uzvilcis mastā, ar Latvijas karogu esmu soļojis gar Jeņisejas krastiem un pa Krievijas bijušajām nāves nometnēm. Man tiešām dzīvē ir veicies!"

Dažas dienas pēc jubilejas tikos ar Ilmāru pie viņa mājās Jēkabpilī. Šeit mūsu bērniņa, kopīgas pamatskolas gaitas, skolas gadu piedzīvojumi.

Ilmārs par savu bērniņas laiku stāsta:

Mūsu ģimene šeit dzīvo jau trešā paaudzē, šo māju cēla mans vectēvs 1860. gadā. Cēla pamatīgi no radzēm, pamati ir stipri, un sienas ir biezas, varētu pietikt vēl vairāk nekā simt gadiem. Turpat arī Daugava, vasarā varēja peldēties, pa ielām droši varēja braukāt ar velosipēdiem, automašīnas

parādījās reti, pilsētā pavisam nedaudzas ielas bija bruģētas ar nekaltiņiem laukakmeņiem, un ietves bija tikai pilsētas centrā. Cilvēki tālākos braucienos devās ar važoniem, tādu pilsētā bija desmit, bet tālsatiksmē bija pieci satiksmes autobusi un šaursliežu dzelzceļš.

Interesants bija skolas laiks, vairākums skolotāju bija vīrieši, arī skolas jauniešu organizācijas - mazpulkus, skautus, Latvijas jaunatnes Sarkanā Krusta apvienību vadīja skolotāji. Viskuplākā bija Mazpulkus organizācija, bet visvairāk iecienītā - skauti. Šīm organizācijām bija formas tērpi un citi aprīkojumi - svilpes, duncīši pie jostas, kaklauti. Bija arī meiteņu organizācijas - gaidas, guntiņas. Es darbojos mazpulkos un man iedalītā zemes pleķīti audzēju ķirbjus. Šo bērnu un jauniešu organizāciju nodarbības tika rīkotas, lai viņi apgūtu sev un dzīvei lietderīgas zināšanas un kļūtu par Latvijas pilsoņiem, kas mīl savu valsti. Interesantas bija skolas organizētās ekskursijas, tās bija saistītas ar latviešu literatūras un vēstures mācību vielu. Tā, piemēram, apmeklējām Staburagu, Vīgantes parku, Liepavotu, un skolotājs Jānis Strauts stāstīja par Andreja Pumpura eposu "Lāčplēsis" un Valda grāmatu "Staburaga bērni", ko bijām mācījušies latviešu valodas stundās. Mums parādīja iespējamo Lāčplēša un Melnā bruņinieka ciņas vietu un nogāšanos Daugavā, Janča un Mārča rotaļu un nodarbību vietas Vīgantes parkā, pie Liepavota un Daugavas krastā. Šo ekskursiju beidzām ar solījumu, ko mums ieteica skolotājs J. Strauts: "Stiprs kā Staburags, dzidrs kā Liepavots apsolos Latvijai augt." Vēl nokāpām Daugavas krastā pie Liepavota. Ar saujām smēlām un dzērām vēso, dzidro avota ūdeni.

Kādā citā ekskursijā, ko arī vadīja skolas direktors skolotājs J. Strauts, apskatījām Kokneses pili, uzzinājām, kas to cēlis un kā tā celta, skatījām Lielajā Ziemeļu kaŗā kritušo zviedru kaŗavīru kapu vietas ar īpatnējiem kapu

krustiņiem, bradājām pa Pērses upi un priecājāmies par interesanto un vienreizīgi skaisto ūdenskritumu.

Diemžēl pēc elektrostacijas uzcelšanas nav vairs ne Staburaga estrādes, ne Staburaga, ne Liepavota, arī daļa Vīgantes parka ir zem ūdens. Uzplūdinātais Daugavas ūdens neļauj piekļūt Kokneses pilij, uz neatgriešanos zudis Pērses ūdenskritums. Bija arī citi pārgājieni un ekskursijas, kuŗos iepazīnāmies ar mūsu dzimtenes vēsturi un skaisto dabu.

Tiktāl mūsu bērniņa bija jauka un saulaina. Man bija visas iespējas mācīties ģimnazijā un pēc tam pievienoties studentu saimei. Bet mūsu dzīves debesis pamazām apmācās. Latvija 1939. gada oktobrī noslēdza līgumu ar Padomju Savienību par pāris desmitūkstošu kaŗavīru izvietojumu Ventspilī un Liepājā. Tas atsaucās arī uz Latvijas drošību un ekonomiku. Par Ribentropa-Molotova paktu mēs vēl neko nezinājām.

Tad 1940. gada 17. jūnijā Latviju okupēja Padomju Savienība. Latvijas valdība tika padzīta. Nepilnu mēnesi vēlāk notika vēlēšanas. Latvija 5. augustā kļuva par Latvijas PSR. Notika lielas pārmaiņas. Lats pielīdzināts rublim, - Latvijas veikali kļuva tukši, jo okupantiem rubļu ir daudz un arī okupantu ir daudz.

1940. gada septembrī ejam uz

Jaunu mācību grāmatu nav. Latviešu valodas grāmatai "Tēvu valoda" jāizplēš pirmās lapas ar Latvijas karoga attēlu un Latvijas prezidenta portretu, dažas lapas ar nevēlamu tekstu jāsalīmē kopā. Neizpratne par Latvijas vēstures traktējumu, iepriekš mēs to bijām mācījušies citādi. Līdzīgi ar ģeogrāfiju, starp valstīm radušās citas robežas, bet dažu valstu vairs nav. Ieviests jauns priekšmets - krievu valoda. Mācību grāmatas pagaidām nav, krievu valodas burtu ķeburus un vārdus no tiem uz tāfeles zīmē skolotājs Teters. Vienīgā jaunā grāmata latviešu valodā ir "Padomju dziesmas". Dažas no tām ir skanīgas, viegli apgūstamas. Gada otrā pusē parādās dažas jaunās mācību grāmatas.

Radušies citi svētki, pat 18. novembris vairs netiek svētīts, bet skolas Ziemsvētku eglīti dedzina Jaunā gadā. Grūti pierast pie jaunās kārtības, un ne viss ir pieņemams.

Otrā pusgadā pamazām sākam pierast pie jaunās kārtības. Pēc Latvijas iepriekšējiem likumiem mēs beidzam pamatskolu, bet kas notiks tagad? It kā būšot jāmacās vēl vienu gadu.

Maija nogalē mācības beidzas. Esot jāgatavojas skolas mācību gada nobeiguma svētkiem, skolotāji atlasa skolēnus, kuŗi skries, kuŗi dziedās, kuŗi deklamēs, un

Dzintra Geka "Sibīrijas bērnu" vārdā sveic gaviļnieku

skolu... arī tur ir lielas pārmaiņas: nav skolas direktora Jāņa Strauta, nav skautu organizācijas vadītāja, ļoti iecienīta skolotāja Zīriņa, nav vēstures skolotāja Rasiņa. Vēlāk pazūd matemātikas skolotājs Kopmanis, arī dažas citas skolotājas skolā nav redzamas. Nav vairāku skolēnu, kuŗu tēvi bijuši Latvijas armijas virsnieki vai ieņēmuši augstus posteņus valsts iestādēs. Likvidētas visas skolas organizācijas.

Skolas direktors ir Krievijas latvietis Teters, ģērbies padomju armijas formā, tikai bez zīmotnēm. Viņš mācīšot krievu valodu, vēsturi un ģeogrāfiju. Pirmajā skolas dienā vairs neejam uz baznīcu kā līdz šim, no rītiem, uzsākot mācības, neejam zālē uz rīta lūgšanu, beidzot stundas, vairs neskaitām pierasto: „Mēs savu darbu beidzam un Tēv, Dievs, pateikties steigdam, ka Tu mūs šodien svētījis un līdz šejieni vadījis. Amen.”

vēl citus, kuŗi sniegs dažādus priekšnesumus. Atlasītajiem jāiet uz treniņiem un uz pārējām mācībām, lai apgūtu svētku priekšnesumus.

Man šajos svētkos piedalīties nebija lemts, jo 1941. gada 14. jūnijā mūsu ģimeni - mani, manu tēvu Emīlu un mammu Mariju čeka apcietināja un deportēja uz Sibīriju.

Ilmārs nezināja, ka šie svētki nemaz nav notikuši. 22. jūnijā, kad bija jānotiek mācību gada nobeiguma svētkiem, Vācija uzbruka Padomju Savienībai. Arī Latvijai bija sācies Otrais pasaules kaŗš.

Lūk, kādos apstākļos veidojusies Ilmāra Knaģa personība!

Pāvils Tamanis,
LPRA Jēkabpils nodaļas valdes priekšsēža vietnieks, jubilāra bērniņas un domu biedrs

NOVADU ZIŅAS

Izskanējušas „Aiviekstes lakstīgalas 2011”

Pagājušā gadsimta 20. gadu sākumā Lubānas pusē satikās Oskars Vilhelms Zābers un Marija Emma Purenīna, un vēlāk tika nodibināta ģimene, kas gandrīz deviņus gadus pēc pirmdzimtā Miervalža Viļa nākšanas pasaulē - 1935. gada 11. augustā kļuva bagātāka ar otru dēlu. Lubānas luterāņu draudzes mācītājs Augusts Edgars Hincenbergs zēnu nokristīja par Jāni Uldi, bet mēs viņu pazīstam kā izcilo tenoru Jāni Zāberu (1935 – 1973).

Jau sešpadsmito reizi Meirānu Kalpaka pamatskolā, ko savulaik beidzis Jānis Zābers, aprīļa pēdējā sestdienā notika viņam veltītais zēnu vokālistu konkurss „Aiviekstes lakstīgalas 2011”. Konkurss atklāja tā organizātores Lana Kunces (Meirānu Kalpaka pamatskola) un Laimdota Ivanova (Jāņa Zābera piemiņas biedrība), un tradicionāli piemiņas brīdis tika veltīts Jānim Zāberam, atskaņojot viņa dziedājumā Antīna āriju. Konkurssā piedalījās 6 – 18 gadus veci 37 dalībnieki no Rīgas, Salaspils, Jēkabpils, Jelgavas, Lielvārdes, Viļakas, Rēzeknes, Viļānu, Iecavas, Olaines un citiem novadiem, arī no Lubānas un Meirāniem. Konkursa nobeigumā tā dalībniekus uzrunāja Lubānas novada domes priekšsēdis Tālis Saleņnieks, sveicot laureātus. Žūrija – Kārlis Miesnieks, Ingus Pētersons, Rudīte Putniņa (dz. Zābe-

Galvenā balva saņemta! No kreisās 1. rindā: Rudīte Putniņa, Valts Urtāns, Anita Cinkmane, Kārlis Miesnieks; 2. rindā: Aleksandrs Zeimuļš-Prīzevoits, Ingus Pētersons, Laimdota Ivanova

re), Aleksandrs Zeimuļš-Prīzevoits – par labāko jauno dziedātāju šogad atzina trīspadsmitgadīgo Valtu Urtānu no Jēkabpils pamatskolas (pārdarotāja Anita Cinkmane). Valts saņēma Galveno balvu – *airBaltic* sertifikātu, kas dod iespēju lidot divām personām biznesa klasē pēc izvēles uz jebkuru vietu, kur vien dodas šīs aviosabiedrības lidmašīnas. Par pagājušā gada labākā dziedātāja Paula Rudaša ceļojumu varējām skatīt nelielu fotoizstādi, un viņš ar dziesmām sveica dalībniekus un viesus.

Četrās vecuma grupās 1. vietas ieguva Jānis Landmanis (6 – 8 gadi) no Jelgavas mūzikas skolas, Eduards Geikins (9 – 11 gadi) no Rēzeknes Jāņa Ivanova mūzikas skolas, Artūrs Perts (12 – 15 gadi) no E. Dārziņa mūzikas vidusskolas un Edžus Urtāns (16 – 18 gadi) no A. Žilinska Jēkabpils mūzikas skolas, katrs saņemot arī biļetes uz Latvijas Nacionālās operas izrādēm. Balvas laureātiem bija sarūpējušas Jāņa Zābera piemiņas biedrība, Lubānas novada pašvaldība, simpatiju balvas tika pasniegtas arī no

Latvijas Dabas mūzeja, viru koŗa „Frachori”, Ingus Pētersona un Zāberu dzimtas, savukārt par Madonas un kaimiņu novadu skaistākajām un interesantākajām vietām dalībnieki un pārdarotāji varēs uzzināt no Madonas novada pašvaldības tūrisma informācijas centra izdevuma.

Pirms vairākiem gadiem konkursa organizātori, atbalstītāji

un laureāti aizsāka skaistu tradīciju – stādīt ozolus pie Meirānu Kalpaka pamatskolas. Arī šogad pēc apbalvošanas un kopīgas dziesmas ozolus, daudziem piepalīdzot, iestādīja Ingus Pētersons un Valts Urtāns. Konkurss „Aiviekstes lakstīgalas” ir apliecinājums, ka esam bagāti ar jaunajiem talantiem.

Laimdota Ivanova

ZIŅAS ĪSUMĀ

Koknesē viesojās uzņēmuma *Granada Enterprise* pārstāvji no Riodežaneiro Brazīlijā. Viņi apmeklēja *Likteņdārzu* un zemnieku saimniecību „Vecsiljāni”. Šī bija pirmā oficiālā Brazīlijas uzņēmēju vizīte pēc Latvijas neatkarības atgūšanas. Brazīlieši tikās arī ar Saimes deputātiem, apmeklēja Rīgas brīvostu, kā arī tikās ar vairāku pašvaldību vadītājiem.

Pie Ozolnieku novada domes ēkas tika dots starts tradicionālajai „Ozolnieku velotūrei”. Divdesmit septiņus kilometrus garais maršruts plānots caur Jelgavas centru.

Ziemeļaustrumu virsmežniecības darbinieki aicina ikvienu interesentu apmeklēt medību trofeju izstādi, kas līdz 6. jūnijam būs skatāma Ziemeļaustrumu virsmežniecības telpās Gulbenē. Izstādē ir aplūkojamas vairāk nekā 200 dažādas trofejas. Šis ir starptautiskais meža gads, tāpēc izstādes veidotāji vēlas pievērst uzmanību tam, ka mežā ir ne tikai koki, bet arī ļoti daudz kas cits interesants, arī meža dzīvnieki.

Gulbenes slīmnīcas uzņemšanas nodaļā katru dienu palīdzību meklē kāds ērcu upuris. Maijā šādu gadījumu skaits ir pieaudzis.

Smiltenes ģimnazija uzņēma skolēnu delegāciju no Kirovas pilsētas Krievijā. Delegācijā ir vecāko klašu skolēni no septiņām Kirovas skolām. Kirovieši uz Smiltēni atbraukuši kā uz vienu no latviskākajām pilsētām, lai redzētu, kā ikdienā dzīvo latvieši, un arī lai iepazītu izglītības sistēmu.

Arvien biežāk Ventpils policija saņem informāciju par atrastiem sprādzienbīstamiem priekšmetiem. Pēdējā laikā jau trešo reizi Ventpils pusē atrod lādīņus.

Liepājas pašvaldības aģentūra „Nodarbinātības projekti” jau trešo gadu īsteno projektu, kurā gaitā bezdarbnieki audzē dārzenus, lai rudenī palīdzētu Liepājas trūcīgajām ģimenēm sagatavot krājumus ziemai. Daļa ražas nokļūst labdarības virtuvēs.

Desmitiem mūzikas vidusskolas absolventu un kādreizējie pārdarotāji pulcējās Cēsis, lai ar izcilnieku koncertu un absolventu salidojumu nosvinētu Alfrēda Kalniņa Cēsu mūzikas vidusskolas 85. gadskārtu.

Daugavpils cietoksnī 12. maijā sākās Lietuvas un Vācijas trīs seriļu spēlfilmu (pagaidu nosaukums „Paaudze” - par Otro pasaules karu) uzņemšana. Saskaņā ar scenāriju filmas darbība risinās kādā Polijas mazpilsētā un okupētajā Ukrainas pilsētā Čerņigovā.

Rēzeknē 12. maijā svinīgā ceremonijā, kurā piedalījās kultūras ministre Sarmīte Ēlerte, Austrumlatvijas daudzfunkciju centra pamatakmēniem iemūrēta kapsula ar vēstījumu nākamām paaudzēm, vietējie laikraksti un monētas.

Cēsu novada domes ēkā svinīgi atklāts Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) Informācijas centrs un reflektantu uzņemšanas punkts. Tas ir pirmais solis ceļā uz RTU filiāles atvēršanu, lai jauniešiem nebūtu jāmēro ceļš uz Rīgu.

Daugavpils Valsts ģimnazijas pārstāvji 3. maijā Koknesē, *Likteņdārzā*, iestādīja ģimnazijas 180 gadu jubilejai veltītu koku.

Rēzeknē apmeklēja Ungārijas vēstnieks Gābors Dobokajs, Īrijas vēstnieks Eidans Kirvans un Eiropas Komisijas pārstāvniecības vadītāja Iveta Šulca. Viesi tikās ar pilsētas domes priekšsēdi Aleksandru Bartaševiču. Ar Eiropas Komisijas pārstāvniecības atbalstu notika ES informatīvā diena „Tava iESPēja”, kurā mērķis bija informēt iedzīvotājus par iespējām, kādas paver dalība ES.

Latvijā no 11. maija līdz 9. jūnijam notiek parakstu vākšana par grozījumiem LR Satversmes 112. pantā, bet no 18. maija līdz 16. jūnijam - parakstu vākšana par sociālo pabalstu likumiem.

Līvānu novada dome novadniekam, Latvijā pazīstamajam komponistam Jurim Kulakovam piešķirusi apbalvojumu „Līvānu goda pilsonis”, ko pasniegs Līvānu pilsētas svētkos 22. jūlijā.

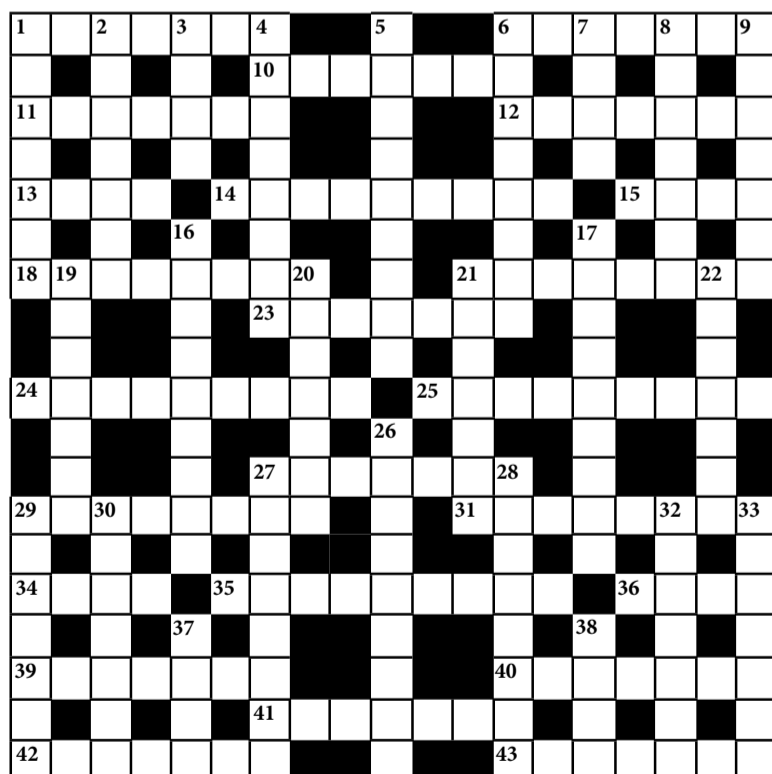
Rīgā, Uzvaras parkā, pretī viesnīcai *Maritim Park Hotel* 21. maijā norisināsies žurnāla *Dārza pasaule* rīkotās meistariģāko Latvijas plāvēju sacensības. Pļaušanas māka un izdoma dalībniekiem būs jānodemonstrē 40 kvadrātmetru lielā laukumā, ko noteiks izlozes kārtībā.

Kīšezerā, Juglas ezerā, Lielajā un Mazajā Baltezerā paredzēts maijā ielaist zušu mazuļus. Tas ir Eiropas Zivsaimniecības fonda projekts „Zušu krājumu papildināšana Latvijas ezeros”, informē Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta „BIOR”. Kopējās projekta izmaksas ir 206 246 lati.

Izšņas sagatavojušas M. Linde un V. Berkina

Krustvārdu mīkla

Sastādījis Kārlis Pētersons

Līmeniski. 1. Tiesiskais stāvoklis. 6. Pilsēta Polijas vidienē. 10. Kūrortpilsēta Lietuvā. 11. Nelieli jūras zvejas kuģi. 12. Amazones satekupe. 13. Mazalkoholisks dzēriens. 14. A. Pumpura eposs. 15. Galda spēle. 18. Vispārējas pārbaudes. 21. Atsaucība, palīdzība. 23. Steidzams ziņojums, ko nodod speciāli kurjeri, kuri nomaina cits citu. 24. Z. Skujiņa romāns. 25. Venēcijas laivinieku dziesma. 27. Rupijas, mazvērtīgas

linu šķiedras. 29. Nejēgas, nemākuļi. 31. Sonants. 34. Aizdzijusi brūce. 35. Pilsēta Spānijas ZA. 36. Indiāņu ciltis Peru. (11. – 13. gs.). 39. Acs asinsvadu apvalka daļa. 40. Pilsēta Somijas dienvidos. 41. Diplomāti tiesību zinātni. 42. Attīstības pakāpe. 43. Daļa.

Stateniski. 1. Valdemārpils agrākais nosaukums. 2. Leņķis starp kādu noteiktu virzienu un ziemeļu virzienu. 3. Dabiskas

ūdensplūsmas. 4. Plaknes liknes, kas veido ap punktu vai asi vairākus lokus. 5. Zemcilnis. 6. Latviešu ātrslidotāja (dz. 1942). 7. Ūdens ņemšanas vietas. 8. Cilvēks, kas pārzina runas mākslu. 9. Viela, ko lieto fotografijā par attīstītāju. 16. Nesteidzīgi gājieni. 17. Eiropiešu dots nosaukums ķīniešu augstmaņiem feodālajā Ķīnā. 19. Apakšnieki. 20. Laika mērvienības. 21. Vecaines. 22. Valsts galvaspilsēta Aizkaukazā. 26. Kāpostu dzimtas augs. 27. Universālas alķīmiķu zāles, kas it kā palīdzot pret visām kaitēm. 28. Lauka pagaidu nocietinājumi. 29. Vācu fiziķis, fizikāliķis (1864-1941). 30. Likumiem neatbilstīga rīcība. 32. Norvēģu polārpētnieks (1861-1930). 33. Rožu dzimtas krūms. 37. Skices. 38. Eiropas un Āzijas robežupe.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 19) atrisinājums

Līmeniski. 1. Apart. 4. Abiturients. 9. Tadenava. 10. Pulgot. 12. Roma. 13. Ādminis. 14. Misa. 17. Atgadīties. 18. Skatīt. 21. Zeķes. 22. Miers. 26. Avenes. 27. Tieslietas. 29. Mesa. 30. Seiners. 31. Ērti. 34. Anglis. 35. Puloveri. 36. Transportēt. 37. Siena.

Stateniski. 1. Alternatīva. 2. Apdomīgs. 3. Tīne. 4. Atvadīties. 5. Upuris. 6. Ilgt. 7. Noteikts. 8. Skaņa. 11. Bizess. 15. Adreses. 16. Skārnis. 19. Transmisija. 20. Aizspraut. 23. Bezsvara. 24. Liena. 25. Stērķele. 28. Mehiko. 29. Mācīt. 32. Ogas. 33. Sods.

ALAs 57. meistarsacīkstēs uzvarēja Kalamazū LSK

(Nobeigums)

Pirmo vietu vīriešu volejbolā ieguva Kalamazū LSK. Pirmā rindā no kreisās: Ēriks Krievs, Andris Grīnvalds, Kaldis Grants, Dainis Matisons, Ēriks Zuševics; otrā rindā: Rūdis Dancis, Agris Krautmanis, Kārlis Grīnvalds, Kārlis Dumpis, Matīss Grants, Ēriks Krautmanis, Markus Zuševics (Foto: Vija Grīnvalde)

Trešo vietu vīriešu volejbolā ieguva Losandželosas „Rīga”. Vienībā spēlēja Dāvis Bolšteins, Ēriks Velkme, Ainis Nollendorfs, Kārlis Tolks, Alekss Dankers, Kārlis Duņēns (Foto: Vija Grīnvalde)

Basketbola sacensībās piedalījās četras vienības, un katru spēli tiesāja jauns amerikāņu tiesnešu pāris. Skaidri bija redzams, ka basketbolistu kvalitāte augusi. Amerikāņu tiesneši 2005. gadā savu darbu neuztvēra nopietni, pat zobojās, bet šogad spēles novērtēja atzīnīgi, īpaši pēc Minesotas vienības un „Raktes” sacensībām.

Spēļusecībunoteica iepriekšējā gada finālspēļu rezultāti (1. Kalamazū vienība, 2. „Rakte”, 3. Minesotas vienība). Pirmajā pusfinālā Kalamazū LSK spēlēja ar LSAK (Kanada) vienību, un spēle beidzās ar pārliecinošu Kalamazū vienības uzvaru: 77-52. Sekmīgākie punktu ieguvēji Kalamazū vienībai bija Rūdis Dancis (22), Markus Zuševics (16), Matīss Grants (11), Kaldis Grants (11), Džons Hjūstons (6), Aldis Strīpnieks (5), Ēriks Krievs (2), Ē. Zuševics; LSAK (Kanada) vienībai: Pauls Siksa (15), Džastins (Justin) Ķimens (12), Nīls Dunns (10), Džeisons (Jason) Ķimens (8), Kārlis Cērps (2), Ēriks Ķimens (1), Eduards Ozols.

Otrā pusfinālā Minesotas

„Starts” sacentās ar mājiniekiem, Ņujorkas „Rakti”. Abās vienībās spēlēja bijušie Amerikas kolledžu NCAA pirmās divīzijas sportisti, arī vairāki, kuri spēlējuši otrās vai trešās divīzijas kolledžas vienībās. Minesotas basketbola vienību, kurā spēlēja bijušais Havajas universitātes basketbola vienības centra uzbrucējs, Dienvidāfrikā uzagušais Pauls Ješinskis, uzskatīja par labāko 2010. gada finālspēles, jo vienības sportisti ir gaŗāki un visiem izdodas sekmīgi tālmetieni. „Raktes” basketbolisti ļoti labi sadarbojās aizsardzībā, efektīvi sedzot Maiku Kaulu, kas pirmajā puslaikā ieguva tikai 12 punktus; Pauls Ješinskis – 11. Otrā puslaikā „Raktes” aizsargs Edvards Alkulumbre, kas spēlēja kādā Kvebekas kolledžas vienībā, nosedza Kaulu, un pats ar straujiem skrējieniem uz grozu paspēja iegūt 20 punktu. Pauls Ješinskis otrā puslaikā ieguva 15 punktu. Gunārs Balodis otrā puslaikā ieguva 11 punktu, un „Rakte” paspēja palielināt starpību, gūstot uzvaru ar rezultātu 89-78. Punktu „Raktei” guva: E. Alkulumbre (29), J.

Otro vietu vīriešu volejbolā ieguva Toronto vienība; no kreisās: Pēteris Dionisio, Kārlis Siksa, Pauls Siksa, Aldis Strīpnieks, Džons Hjūstons, Aleks Inveiss (Foto: Vija Grīnvalde)

Krūms (18), Ā. Galupo (17), Gunārs Balodis (17), Mārtiņš Trautmanis (4), Andris Ābeltiņš (4), M. Rīsbergs, A. Trautmanis, K. Mackus, Ē. Žmuidiņš. Minesotas vienībai: P. Ješinskis (26), M. Kauls (18), Ēriks Duņēns (14), Kriss Brauns (Chris Braun) (1), Gregs (Graig) Domanski (5), Miķelis Ģiga (2), Kārlis Duņēns.

Sacensībās par trešo vietu tikās Minesotas un LSAK (Kanada) vienība. Minesotas vienība viegli pārspēja LSAK, pirmajā puslaikā iegūstot 34-25 priekšroku un izcīnot uzvaru ar 77-41. LSAK vienībā izcēlās aizsargs Nīls Dunns, Džastins Ķimens un Pauls Siksa ar darbošanos zem groza. Vienību vadīja agrāk pazīstamais basketbolists Valdis Pālēns. Toronto vienībai punktu guva Dž. Ķimens (16), N. Dunns (12), P. Siksa (7), K. Cerps (4), Dž. Ķimens (2), Ē.

Ķimens, R. Ķimens, K. Siksa. Minesotas vienībai: P. Ješinskis (23), Ē. Duņēns (18), M. Kauls (13), K. Brauns (10), G. Domanski (7), M. Ģiga (4), K. Duņēns (2).

Finālā tikās iepriekšējā gada finalisti – Kalamazū vienība un „Rakte”, kas aizpērn Kalamazū vienību pārliecinoši uzvarēja ar apmēram 25 punktu starpību. „Rakte” paspēja izvīzīties un puslaiku beidza ar rezultātu 35-30 un šķita, ka varbūt varēs saglabāt priekšroku, lai pirmo reizi izcīnītu meistara nosaukumu kopš 1997. gada, kad izcīnīja savu 18. ASV meistartitulu (Čikāgas DV vienībai kopš finālspēļu sākuma 1952. gadā ir 15 meistartituli). Tomēr „Raktes” dalībnieki nespēja sekmīgi savert atlēkušās bumbas. Pirmā puslaikā Ā. Galupo ieguva 10 punktu, J. Krūms un E. Alkulumbre katrs astoņus punktus.

Otrā puslaikā apmēram sešas minūtes pirms spēles beigām Kalamazū vienības „uzbrucējs” Markus Zuševics demonstrē savas Aijovas universitātes amerikāņu futbola vienībā iegūtās iemaņas (Foto: Brita Skrodele)

Pirmo vietu basketbolā ieguva Kalamazū LSK vienība; no kreisās: Ēriks Krievs, Matīss Grants, Kaldis Grants, Džons Hjūstons, Aldis Strīpnieks, Markus Zuševics, Rūdis Dancis (Foto: Vija Grīnvalde)

Kalamazū vienības spēlētājs Rūdis Dancis no Austrālijas ieguva 12 punktu, Džons Hjūstons – astoņus punktus. „Rakte” otrā puslaikā saglabāja priekšroku apmēram 12 minūtes, līdz brīdim, kad M. Zuševics izmantoja savu pieredzi amerikāņu futbolā, spēlējot pirmā divīzijas vienībā (Iowa) un arpalīgspēkiem „sagūstīja” raktieti Gunāru Balodi. Pēc tam Kalamazū vienība sāka gūt virsroku. R. Dancis ieguva 12 punktus un trīs citi spēlētāji astoņus punktus katrs. **Kalamazū vienība uzvarēja ar 75:66.** Kalamazū meistarsacīkstēs spēlēja: Rūdis Dancis (guva 24 punktus), Džons Hjūstons (16), Matīss Grants (12), Kaldis Grants (10), Ēriks Krievs (8), Markus Zuševics (5).

Kalamazū vienībai šis ir piektais meistara nosaukums, visi iegūti kopš 1999. gada.

Steitenailendas slidotavā notika ASV un Kanadas izlases sacensības hokejā, tās vadīja Māris Lazdiņš (sporta kopas „Kursa” hokejists). Piedalījās 24 hokejisti, deviņi no Kanadas un 15 no ASV; uzvarēja Kanadas vienība ar rezultātu 10:5. Spēli noskatījās apmēram 75 līdzjutēji. Uzvarētāja Kanadas vienība ieguva Dr. Visvalža Nagobada piemiņas kausu jau otro gadu pēc kārtas. Par izcilāko hokejistu atzina Viktoru Korbu no Kanadas vienības, viņš saņēma ALAs Sporta nozares balvu. Dr. V. Nagobadu pērn oktobrī godināja, un viņa vārdu ierakstīja ASV hokeja slavas zālē (*US Hockey Hall of Fame*). Šajā sarīkojumā ALAs Sporta nozari pārstāvēja Dr. Vidvuds Celnieks, Aivars Bārs un J. Ģiga.

Māris Lazdiņš uzskata, ka Kanadas hokejisti prot labi sadarboties, turklāt viņi spēlē kopā visu ziemu, trenējoties Toronto apkaimē, kā arī piedalās latviešu, lietuviešu un igauņu Baltijas kausa turnejā. Vienību vada Pēteris Brīviņš.

Spēles ritmu noteica Viktors Korbs ar māsu Emmu Korbu un Mārtiņu Mežuli. Emma piespēlēja, Viktors un Mārtiņš veiksmīgi raidīja ripu vārtos. Egīls Krūmiņš ļoti labi nosargāja kanadiešu vārtus – īpaši spēles pēdējā posmā, kad ASV vienība centās izlīdzināt punktu starpību ar varenēm uzbrukumiem.

(Turpinājums 24.lpp)

Daugavas Vanagu organizācijas ASV 61. delegātu sapulce Gažezērā

Gažezera mājīgā Treimaņu zālē 29. aprīļa pēcpusdienā bija skaisti izrotāta. Abpus kamīnam novietotās lielas vāzes ar forsitijām radīja pavasarīgu noskaņu. Apaļo galdu centrā izcēlās baltas sveces četrstūrīnās, ar ūdeni pildītās stikla vāzēs uz spoguļstikla plāksnītēm. Augstos koka siju griestus izgaismoja baltas lampiņu virtenes. ASV Daugavas Vanagu apvienību un kopu 95 delegāti un viesi jutās pacīlāti.

Indianopolis Daugavas Vanagu apvienības priekšnieka **Gunāra Kanca** uzruna, sanākumi atklājot, bija sirsniņa: „Prieks būt mūsu mazajā Latvijā – Gažezērā. Vai gan iespējams iedomāties, ka šīs vietas nebūtu?” Pēc tradicionāli svinīgā aicinājuma „Daugavas Vanagi sasauksimies!”, G. Kancs pieminēja nepieciešamību Gažezeru saglabāt nākamām paaudzēm.

Viesus un delegātus uzrunāja patriotiski noskaņotais ASV Daugavas Vanagu priekšsēdis **Zigurds Rīders**. Viņam ir sīka informācija par visu DV apvienību darbu Amerikā. Z. Rīders atgādināja, ka DV organizācija tika dibināta drūmā laikā, gūstekņu noietnē, ko apjoza dzeloņstieplu žogs. Vanagi turpina, ko sāka organizācijas dibinātāji – saglabāt Latviju un lai latvietību koptu jaunās paaudzēs Amerikā. Viņš pateicās visiem labvēļiem par ziedojumiem. Z. Rīders arī atgādināja, ka DV nav slēgta organizācija, tā atvērta visiem, un aicināja: „Nāciet, stājieties mūsu rindās!”

Daugavas Vanagu Centrālās valdes priekšsēža **Jura Augusta** uzdevums ir uzturēt sakarus, risināt strīdus un problēmas, kādas rodas vanagu darba procesā globālā mērogā Eiropā, tostarp Latvijā, Ziemeļamerikā, Austrālijā un citur. Uzrunājot DV sapulces delegātus, viņš teica: „Aicinu šo sanākumi aizvadīt bez strīdiem!”

Latvijas vēstnieka ASV vietnieks **Juris Poikāns** priecējās, ka viņam ir iespēja būt Gažezērā: „Dzirdēt ir viens, svarīgi redzēt savām acīm.”

Apsveikumus pārtrauca jaukas mūzikas skaņas, un vakara vadītājs pieteica ansambli „Cieņa balsis” – 15 aktīvus, priecīgus seniorus. Ansamblis darbojas Ciemā Latvija, pavisam tuvu Gažezera centram. Sievietēm baltas blūzes un melni svārkī, vīriem balti krekli un tumši uzvalki. Dziesmas sirsniņas un mīlas.

Pēc dziesmu programma uzrunu vēl teica ALAs valdes priekšsēdis **Juris Mežinskis** un Kanadas Daugavas Vanagu pārstāvis **Juris Eglītis**. Gažezera padomes priekšnieks **Kārlis Vizulis** apsveic Daugavas Vanagu organizācijas 61. gadadienā un pateicās par stipendijām Gažezera Vasaras vidusskolas audzēkņiem. Viņš ar atzinību pieminēja, ka DV ir lielākie akcionāri Gažezera īpašumiem (46%) un aicināja pievienoties jaunus akcionārus.

Pārsteidza Gažezera kapellāna, irā **Roberta Franklina** apsveikums. Viņš nav latvietis, bet ir, un runā skaidrā latviešu valodā. Viņa runas temats – „Kāpēc es runāju latviski?” Liktenis lēmis, ka viņš satīcis latviešu sievieti, kas kļuva par viņas dzīves drau-

gu. Un viņš sācis mācīties. R. Franklins atzina, ka nav gan bijis viegli šo grūto valodu iemācīties.

Saviesīgajā vakarā valdīja jauka gaisotne, bija iespēja satikt ilgi neredzētus draugus un paziņas, kā arī iepazīt jaunus, mīlojošos ar lieliskām vakariņām.

Nākamā dienā, 30. aprīlī pēc brokastīm Treimaņu zālē delegātu sapulci Kalpaka zālē ievadīja mācītājs **Aivars Pelds** no Floridas ar lūgšanu, ko beidza ar lūgumu: „Dievs, dod mums Zālamana gudrību.”

Zigurds Rīders iepazīstina delegātus ar ASV DV valdes locekļiem, nosaucot viņu vārdus un amatus, un apsveica delegātus, kuŗi pirmo reizi piedalījās delegātu sapulcē – Juri Valaini, Andri Lūsi, Mārtiņu Pūteļi, Andreju Kancu, Aivaru Peldu, Māru Boedefeldi, Baibu Pinni.

Uzrunājot delegātus, Z. Rīders uzsvēra, ka pagājis ražīgs darba gads, bet patlaban svarīgākais domāt par nākotni. Ļoti svarīgi visās apvienībās iesaistīt jaunus biedrus. Andrejs Kancs pastāstīja, ka viņu uzaicināja darboties DV un pirmos divus gadus nekādi pienākumi nebija jāuzņemas.

Mandātu komisijas pārstāvis ziņoja, ka sapulcē piedalās 28 delegāti. Par sapulces vadītāju ievēlēja Imantu Kalniņu, sekretāri – Noru Ceriņu.

Pirms sākās darbs atsevišķās piecās darba grupās, sapulces dalībnieki sprieda par *DV Mēnešrakstu*. Iespējama ir dārga, bija ieteikums to publicēt tīmeklī un izsūtīt tikai tiem, kuŗiem nav datora. Tiem, kuŗiem pasliktinājies redze, varētu nosūtīt klausāmtēkstu. Ņujorkas DV apvienības pārstāvis Margērs Pinnis DV darba sekmēšanai lūdza iesūtīt visu DV biedru e-pasta adreses. Ir izveidota jauna mājaslapa: www.daugavasvanagi.org, un katra apvienība var pievienot ziņas par savu darbu un attēlus. M. Pinnis piedāvāja praktisku palīdzību un pateicās Oļģertam Cakaram par Čikāgas DV apvienības mājaslapas izveidošanu.

Pēc pusdienām pieņēma 2010. gada darbības pārskatu un sākās delegātu ziņojumi par darbu apvienībās, grūtībām un veiksmēm.

Bostonas pārstāve Helga Jēkabsonē atzina, ka darbs ritējis sekmīgi.

Indianopolis DV apvienības pārstāvis Andrejs Kancs teica, ka gads bijis ražīgs un pateicās par atbalstu ALJAs kongresam. Gunārs Kancs par DV organizāciju lasījis lekciju ALJAs kongresā. Jaunieši nemaz nav zinājuši, ka DV ir lielākie akcionāri Gažezērā.

Kalamazū DV apvienības pārstāvji Irēne Alksne un Jānis Smits pastāstīja, ka notikuši vairāki labi izdevušie sarīkojumi; apvienības valdē ir vairāk sieviešu nekā vīriešu. DV loceklis Andrejs Pumpurs, aizejot mūžībā, savā testamentā atstājis novēlējumu smagi slimiem leģionāriem.

Minesotas DV apvienības pārstāve Ruta Bekere teica, ka apvienībā ir 103 biedri.

Vašingtonas DV apvienības pārstāve Edīte Tālmane ziņoja, ka apvienības biedri Lāčplēšu dienā kapos noliek puķes, reizi

mēnesī ir kafijas galds.

Klīvlāndes DV apvienības pārstāvis Valdis Kubuliņš uzsvēra, ka apvienība atbalsta jauniešus un trūcīgos latviešus.

Detroitas DV apvienības delegāts Vilnis Trops secināja, ka biedru skaits samazinās, lai gan apvienība ir viena no prāvākām. Gada sapulcē ieradusies tikai 12 biedri. Līdzekļu trūkums nav, bet daudzi apvienības locekļi ir gados veci un vairs nespēj darbus uzņemt.

Ņujorkas DV apvienības pārstāvis Imants Kalniņš stāstīja, ka DV ir skaists nams, tas esot vienīgais latviešu īpašums Ņujorkā. Tajā ir istabiņas, kuŗas izīrē ceļotājiem. Protams, nav tāds līmenis kā viesnīcā „Radi un Draugi” Rīgā, bet viesu koŗiem varēja sagādāt naktsmājas. Glabātavā atrodas 26 attēli par Kurzemes cietoksni, kuŗi parādīti citās ASV pilsētās, rīkojot ceļojošu izstādi.

Milvoku DV apvienības delegāte Sandra Brenķe ar gandarijumu stāstīja, ka Pūpolsvētdienas vakariņu saietā ieradusies 100 apmeklētāju, citgad parasti bijis tikai puse no šī skaita.

Floridas DV apvienības pārstāvis, mācītājs Aivars Pelds atzina, ka aizvadīts svētīgs gads. Latvijā viņš satīcis ar 240 leģionāriem, nobraukti 5000 km. Viņš novērojis, ka lgaunijā leģionārus ciena vairāk nekā Latvijā, viņi saņemot valsts pabalstu. A. Pelds leģionāriem pasniedzis Pateicības rakstus ar šādu saturu: „Kad vara un meli paņēma mūsu zemi, jums netrūka drosmes cīnīties par brīvību un taisnību. Par jūsu stāju pret ļaunuma varām liecina tauta un apstiprina vēsture. Jums, mūsu dārgiem tautas varoņiem, Floridas Daugavas Vanagu un trimdas latviešu vārdā izsakām dziļi izjustu paldies.”

Čikāgas DV apvienības delegāts Juris Valainis nolāsija pārskatu par apvienības darbu aizvadītajā gadā. Tajā pieminēts, ka daudz palīdzēts Latvijas leģionāriem un daudz bērnu ģimenēm. Ar mūsu kases starpniecību 60 gadu laikā šim darbam ziedots gandrīz pusmiljons dolāru. Vēl joprojām katru gadu no uzkrātiem līdzekļiem piešķir \$5000 leģionāru atbalstam, \$2000 slimiem leģionāriem un \$2000 daudz bērnu ģimenēm. Ziedojumi, ko ieņēma Ziemsvētku un 14. jūnija naudas vākšanas akcijās, nonāk DV ASV kasē. Piešķir stipendijas vietējai jauniesiem. Katru gadu notiek Kurzemes cietokšņa piemiņas sarīkojums, kuŗā dzied Čikāgas vīru koris. Vanadzē vasarā rīko pikniku Ciānas baznīcas dārzā. Vanadzē rosme Ināras Grigolates vadībā iepriecina.

Sapulcē mainīja DV statūtus. Klīvlāndes DV apvienība ierosinājusi – ja apvienība ir 50-100 biedru, uz DV ASV gadskārtējo delegātu sapulci var sūtīt divus delegātus. Šo ierosinājumu pieņēma balsojot.

DV sapulces pirmās dienas darba kārtā bija kandidāta izraudzīšana DV Centrālās valdes priekšsēža amatam. Austrālijas un Latvijas DV izvirzīja **Andreju Mežmali**, viņš ir Vašingtonas DV apvienības biedrs, bet dzīvo Latvijā. Statūtus (Nr. 60) ir noteikums, ka DV CV valdes priekš-

sēdim jādzīvo zemē, kur atrodas viņa amata krēsls. Tātad A. Mežmalim būtu jādzīvo ASV.

Ļoti jauka bija vakara balle, kas sākās ar kokteiļu stundu. Saimniece Daina Grinberga-Grenenberga un viņas palīgi – Arnolds un Andrejs Ruperts no Grandrapidem piedāvāja siltus pirādzīņus. Pēc mielasta priecīgu noskaņojumu apmēram 50 balles apmeklētājiem radīja divu mūziķu ansambli „Atmiņas”, spēlējot deju mūziku, Elmārs Bērziņš ar akordeonu, viņa meita Aina Little ar elektriskām klavierēm.

Nākamā darba dienā, 1. maijā pēc brokastīm delegāti atkal pulcējās Kalpaka zālē. DV DC valdes priekšsēdis Juris Augusts nosauca jaunu kandidātu šim amatam – Zigurdu Rīderu. Z. Rīders piekrita kandidēt, viņu atbalstīja visi delegāti.

Par vanadzē priekšnieci Astra Iesalniece ierosināja ievēlēt Guntu Reinoldi (Reynolds), par DV CV Jaunatnes nozares vadītāju – Ilzi Joženu. Z. Rīders nolāsija vēstuli, kuŗā viņa rakstīja, ka piekrit kandidēt.

Vadīt DV CV priekšsēža vēlēšanas uzticēja Kanadas DV apvienības pārstāvim Andrejam Eglītim.

DV ASV ir laba sadarbība ar daudzām citām ASV latviešu organizācijām. ALAs valdes priekšsēdis Juris Mežinskis apliecināja, ka sadarbojoties izdevās panākt, lai septiņās pilsētās nogādā pārvietojamo pasu darbstaciju, DV apvienības biedri palīdzēja arī rīkot iecirkņus 10. Saeimas vēlēšanās. J. Mežinskis aicināja DV sadarboties vēl ciešāk, rakstīt vēstules Latvijas amatpersonām, aicinot atzīt dubultpavalstniecību.

Latvijā dzimstība kritiski samazinās. Viņš piebilda: „Ir valstis, kuŗās daudzi cenšas nokļūt, rāpjoties pāri žogiem, bet no citām valstīm iedzīvotāji bēg. Tāda diemžēl ir arī Latvija.”

Darba komisiju grupu pārstāvji ziņoja par pārrunāto un lēmumiem. Svarīgi bija Informācijas nozares darba grupas lēmumi. Galvenais – aicināt visas DV apvienības izmantot iespēju ievadīt informāciju mājaslapā www.daugavasvanagi.org, kā arī atjaunot DV ASV „Ziņnesi”, informāciju pēc iespējas saskaņojot ar mājaslapu. Arī ziedojumus var vākt mājaslapā. Svarīgi visiem DV ASV biedriem piedalīties aptaujā par dubultpavalstniecību.

Aprūpes nozares darba grupā nolemts turpināt 14. jūnija un Ziemsvētku ziedojumu akcijas, palielināt atbalstu leģionāriem, turpināt atbalstīt daudz bērnu un audzēbērnu ģimenes, palīdzēt nespējniekiem. Ieteikts publiskot aprūpes mērķus, atbalstīt DV Mēnešrakstu.

Kultūras nozares darba grupā spiests, ka jaunieši jāaicina aktīvāk piedalīties DV apvienības sarīkojumu rīkošanā un arī turpmāk jāatbalsta latviešu skolas, nometnes, Gažezers, Kursas un ALAs rīkotais ceļojums jauniešiem „Sveika, Latvija!”

Finanču nozares darba grupā pārrunāta problēma – jau vairākus gadus laikus nesāņem informāciju no apvienībām un kopām, dažas apvienības informāciju vispār nesūta. Bija vairāki ieteikumi: izveidot formas, ko

ievietotu tīmeklī. Cits variants – ievietot jaunāko saņemto informāciju, pierakstot datumu, kad tā saņemta. Vēlams DV tīmekļa adresē publicēt „Čikāgas Ziņas” un laikrakstos. Cits ieteikums – apsveikt Gažezera absolventus izlaiduma aktā no DV, tādējādi pievērsot uzmanību jaunatnei.

Sporta nozares darba grupā lemts, ka Gažezērā atkal jāriko šaušanas sacīkstes. Ieteica piešķirt \$3000 volejbola sacīkstēm, šo ieteikuma arī pieņēma.

DV ASV 61. delegātu sapulcē pieņēma astoņas rezolūcijas: ierosināt ASV Zemes valdei rakstveidā pateikties katram leģionāram Latvijā un ārzemēs par uzupurēšanos, cīnoties par Latviju; ierosināt ASV Zemes valdei panākt, lai leģionāri Latvijā tiktu cienīti; atbalsta PBLA un ALA sadarbību ar Latvijas valdību un Saeimu, lai grozītu likumu par dubultpavalstniecību ārzemju latviešiem; Herberta Cukura pretrunīgās darbības dēļ Latvijas okupācijas laikā viņa mirstīgās atliekas Brāļu kapos nav apbedamas, jo tas būtu apvainojums visiem tur guldītiem cīnītājiem par Latvijas neatkarību.

Cetras pateicības rezolūcijas: Indianopolis DV apvienībai par labi organizētu salidojumu, viesmīlību un lielo darbu; sapulces priekšsēdim un sekretāriem par sekmīgi vadītu sapulci un darbu; saimniecei un palīgiem par gardām maltītēm un teicamo uzņemšanu; Gažezera vadībai par viesmīlību un uzņemšanu.

Detroitas DV apvienība lūdza atbalstu Sprīdišu nometnei Drabešu pagastā Latvijā. Delegāti nolēma piešķirt \$2000.

Zigurds Rīders lūdza ieteikumus, ko darīt, lai delegātu sapulcē kļūtu interesantāka. Aivars Pelds ieteica parādīt uz ekrāna fotogrāfijas vai videofilmu par sarīkojumiem, kuŗus veicinājis DV atbalsts.

DV organizācija ziedoja \$600 apaļo galdu iegādei Gažezērā Treimaņu zālē.

DV CV priekšsēdis Juris Augusts pateicās par deviņu gadu sadarbību.

Margērs Pinnis Ņujorkas ev. lut. draudzes vārdā lūdza finansiālu atbalstu Kastīļu nometnei. Delegāti nolēma ziedot \$20 000 virtuves atjaunošanai.

Bija jautājums, cik ir uzskates materiālu, piemēram, videofilmu par leģionāriem un citiem cīnītājiem. Z. Rīders ieteica ziņot par šādām filmām, lai informāciju varētu ievietot DV mājaslapā. Runāja arī par iespēju iekārtot mājaslapu Latvijas Daugavas Vanagu apvienībai, taču tas jādara Latvijā, un M. Pinnis apsoliņa savu palīdzību. Ar Latvijas DV grūti saskaņot statūtus, un septiņu gadu laikā nekas nav darīts, tāpēc ir pat bijis ieteikums Latvijas DV izslēgt no DV globālās organizācijas.

Z. Rīders paziņoja, ka ASV DV 62. delegātu sapulci plānots rīkot 2012. gadā Klīvlāndē.

DV ASV 61. sapulci beidza, nodziedot tradicionālo DV dziesmu. Delegāti vēl pakavējās atvadu piknikā, un tad drīz pienāca laiks atvadīties un doties katram uz savām mājām, lai turpinātu svētīgo darbu.

Skaidrīte Cukura

Daugavas vanadžu ASV 57. salidojums Gaŗezeraŗ

Daugavas Vanagu organizācijas biedri par DV ASV delegātu 61. sapulces un Daugavas vanadžu ASV 57. salidojuma vietu no ŗa gada 29. aprŗiŗa līdz 1. maijam Indianapolis DV apvienības izkŗrtojumā izvēlēŗas latvieŗu centru Gaŗezers.

Darba sēde notika Kalpaka zālē. Vanadžu priekŗniece Astra Iesalnieks lūdza vanadzies ar klusuma brŗdi atcerēties apvienības iepriekŗšēŗa darba gadā mūŗibā aizgājuŗas visu ASV apvienību biedres, nosaucot vārdā katru no viņām. Vanadžu veikums pateicībā un atmiņā tiks saglabāts mūŗīgi!

Isā uzrunā Daugavas vanadzies 57. salidojumā sveica DV ASV organizācijas delegātu sapulces norises galvenie izkŗrtotāŗi – Indianapolis DV apvienība tās priekŗnieka Gunāra Kanca personā. Daugavas Vanagu organizācija ir viena no lielākajiem Gaŗezera akcionāriem. Tādēŗ arī ŗi vieta gadskārtēŗai sapulcei nav izvēlēta nejauŗi. DV atbalsts Gaŗezeram gadu no gada ir vēŗa ņemams.

Sekoja apsveikumi. Pirmajam vārds tika dots ASV DV priekŗniekam Zigurdam Rŗderam. Viņŗ atzŗmēŗa vanadžu un vanagu raŗģo kopdarbību aizvaditāŗjā gadā un apsolŗja arī turpmāku morālu un materiālu atbalstu no organizācijas vadības puses. DV Centrālās valdes vārdā vanadzies sveica arī DV CV priekŗnieks Juris Augusts. Pateicoties vanadzēm par padarŗto darbu aizvaditāŗjā gadā, viņŗ teica: “Liels darbs joprojām priekŗŗ, tādēŗ novēlu sekmŗgu salidojuma gaitu Gaŗezeraŗ!” Apsveikumi saņemti arī no DV ASV Goda priekŗnieces Rŗtas Kauguras un DV Kanadā priekŗŗēŗa Juŗa Eglŗŗa. Pateicoties par ielūgumu piedalŗties salidojuma darbā, vanadzēm pateicās Kanadas Daugavas vanadžu priekŗniece Gunta Reinolde.

Mandātu komisijas pārstāvis Marģers Caune kopsapulcei paziņoja par pārstāvētajiem balsošanas mandātiem, atbilstoŗi vanadžu skaitam no apvienībām, kā ŗikāgas, Detroitas, Grandrapidiem, Kalamazū, Klivlandes, Linkolnas, Milvokiem, Ņujorkas, Vaŗingtonas - kopā 16.

Salidojuma sapulcē, dalīb-

niecēm vēlot, amatiem izvirzŗja sapulces vadītāju, sekretāŗi un balsu skaitītāŗas. Sapulci vadŗt piekrita Olga Jansone no Grandrapidu apvienības. Sapulces darba kārtības pieņemšanas laikā sapulces vadītāja ierosināja pieņemt papildu punktu par vanadžu darba projektiem nākotnei, ko vienbalsīgi pieņēma.

Savā ziņojumā vanadžu priekŗniece Astra Iesalnieks atzŗmēŗa vanadžu darbu, kurŗ ir ticis un joprojām tiek veltŗts

Darba prezidijs Daugavas Vanadžu 57. salidojuma kopsēdes laikā. No kr. puses: Juris Augusts - DV CV priekŗnieks, Zigurds Rŗders - ASV DV priekŗnieks, Gunta Reinolde - Kanadas Daugavas vanadžu priekŗniece, Olga Jansone - vanadžu salidojuma delegātu kopsēdes vadītāja, Astra Iesalnieks - ASV Daugavas vanadžu priekŗniece

vairākiem projektiem kā ASV, tā arī Latvijā. Turpinās palīdzības sniegšana daudzbērnu ģimenēm dzimtenē un audzŗvecākiem. Valsts skolām ir tikusi sniegta palīdzība, tās apgādāŗot ar grāmatām, un skolēniem ir sniegta palīdzība, samaksāŗot par siltām pusdienām. Aprŗpei Latvijā DV organizācijas vanadzies kopā ar Demoinas un Floridas pavalstu DV apvienībām ir nosūtŗjuŗas gandrŗz 34 tūkstoŗi dolāru. Palīdzības darbs ASV galvenokārt saistās ar stipendijām bērnu nometņū un vasaras vidusskolu apmeklēŗšanai. ŗim nolūkam izdots pāŗi par 6 tūkstoŗiem dolāru. Medicŗnas grāmatu pārsūtŗšana, kas neilgu laiku tika “iesaldēta”, atkal ir atjaunojusies. Arŗi sadarbība ar Latvijas Universitātes bibliotēku, jo sarūpētās grāmatas no ASV medicŗnas institūtiem, ne vecākas par 2 gadiem, tiks nosūtŗtas visai drŗz. Turpinās iesāktais projekts par

atbalstu gultas reŗīma un fiziski nespēcŗgajiem leŗģionāriem Latvijā. Vanadžu aprūpes darbs turpinās, un ŗim nolūkam rēŗģulāŗi tiek sarūpēti diezgan prāvi līdzekļi.

Kanadas Daugavas vanadžu priekŗniece Gunta Reinolde nolāŗja atskaiti par Kanadas vanadžu darbību. Aizvaditāŗjā gadā Kanadas DV organizācijā ir darbojuŗas 356 vanadzies. Aprŗpei Latvijā ir nosūtŗts pāŗi par 16 tūkstoŗiem dolāru. Vietēŗai aprū-

pei ir ticis izlietots pāŗi par 3 tūkstoŗiem dolāru. Uzskaitē ir tikai 4 vanadžu kopas, tās visas atrodas un darbojas Ontario provincē, kas aktŗvi darbojuŗas, palīdzot daudzbērnu ģimenēm un audzŗvecākiem Latvijā. Sniegts finānciāls atbalsts Lienas Kaugaras grāmatas par tautas tēŗpu valkāŗanu izdoŗšanai. Labus ienākumus vanadzēm ir ienesis gadskārtēŗjais pikniks augusta beigās. Kanadas vanadžu “Pavāŗu grāmatā” jau ir gaidāms 12. izdevums.

Atbildot uz jautājumu par jaunāka gadagājumū vanadžu iesaistŗšanu apvienību darbā, Gunta Reinolde atbildēŗja, ka jaunietes vienmēr pozitŗvi atsaukuŗas uz aicinājumiem snieŗt palīdzību un iesaistŗjuŗas DV organizācijas darbā.

Par vanadžu 2010. gada darbības pārskatŗiem ziņoja apvienību pārstāves no Bostonas, Floridas, Detroitas, Grandrapidiem,

Daugavas Vanadžu delegātes 57. vanadžu salidojumā Gaŗezeraŗ

Indianapolies, Klivlandes, Linkolnas, Milvokiem un Ņujorkas.

Daugavas vanadžu priekŗnieces gaidāmajām vēlēŗšanām par kandidāti tika ierosināta Gunta Reinolde. Viņas kandidāturū vanadzies vienoti atbalstŗja.

Daļā par vanadžu darba projektiem nākotnē daudz pārrunu izraisŗja Austrālijas vanadžu piekŗnieces Irēnas Ziedares izvirzŗtais projekts “Cerŗbu spāŗns” un tā turpmākā attŗstība. Palīdzība ir nepiecieŗama Siguldas rajona slimajiem bērniem. Projekta atbalstam ir vajadzīga papildu informācija no organizācijas “Bērnu fonds” un DV ASV pārstāvniecības Latvijā. Vanadzēm lieti noderēŗja DV ASV organizācijas finanŗu nozares vadītāja Marģera Caunes atgādinājums par ikgadēŗjam ziedojumu vākfšanas akcijām, tajās iesaistot DV organizācijas biedrus divas reizes gadā. Vanadzies joprojām turpinās atbalstŗt audzŗvecākus un slimos leŗģionārus ar medikamentiem Latvijā. Tika lemts par vēstules-atgādinājuma parauga sastādiŗšanu Saeimas deputātiem par mācŗbām latvieŗu valodā skolēniem visās valdības fināncētās skolās un par atbalsta turpināŗanu Latvijas Okupācijas mūŗejam.

Pēc pārtraukuma Daugavas vanadžu salidojumā ar referātu uzstāŗjās rakstniece un sabiedriskā darbiniece no Grandrapidiem Julieta Rumberga. Par nopelniem sabiedriskajā darbā pagājuŗā gadā viņa saņēma augstāko Latvijas

apbalvojumu Triju Zvaigŗņu ordeni. Viņas referāts vanadzēm

tie dzŗvo mūŗu vidū, kamēr mēs viņus pieminām!” Ar Latvijas brŗves laika ģenerāŗa Jāna Baloŗa vārdiem klātesoŗajām vanadzēm tika izteikts nopietns J. Rumbergas atgādinājums par to, ka: “Tauta, kas neciena savus varoņus, ir nolemta bojā eŗai.” Latvieŗiem visos laikos ir bijuŗi varonības paraugi, vai tas ir bijis 1. pasaules kaŗŗ, 2. pasaules kaŗŗ vai arī nesēnās Barikāŗu dienas. Tomēr vēsture atceras samēŗā maz nāves baŗļu nicināŗtāju vārdus... Latvieŗu varoņu skaits nav mazs. To pierāda ap 1800 ar Lācplēŗa kaŗa ordeni apbalvotie kaŗāvŗri 1. pasaules kaŗā un mazliet vairāk 2. pasaules kaŗā.” Referātā galvenokārt tika pieminētas trŗs Latvijas brŗves laika personības - pulkvedis Fridrihs Briedis, kapteinis Miervaldis Ādamsons un leitnants Alfrēds Riekstŗiņŗ.

Salidojuma dalŗbniecies ar lielu interesi noklausŗjās Julietas Rumbergas stāstŗjumu.

Visū Daugavas Vanadžu 57. salidojuma kopsapulces laiku Gaŗezeraŗ valdŗja klātesoŗo vienprātibā un kopsadarbības gars. Vanadžu kopēŗje lēmumi salidojuma laikā nesŗ jaunas iezŗmes DV organizācijas palīdzības darbam kā ŗeit, ASV, tā arī Latvijā.

Daugavas vanagi un vanadzies sasauksimies!

Dzidra Tropa

Detroitas Daugavas vanagu apvienības vanadžu kopas priekŗniece

Diŗena, raŗena Saulaines talka

Gatavojoties uz 60 diŗeniem gadiem, 60 raŗeni talcinieki

Kā teicis Kaudzŗtes Reinis: “Ikkatram acu mirkliem savs laiks, ikkatram laikam savs darbs, ikkatram darbam sava alga, ikkatrai algai savs saņēmējs.” (“Mirdzoŗais akmens: Latvieŗu klasŗķu atziņas”, Jumava, Rŗga, 2004).

Tā arī bija sestdien, 30. aprŗlŗ, Sv. Jāna draudzes Toronto lauku īpaŗumā, kur sabrauca 60 talcinieku no piecām paaudzēm – no 80 gadu veciem līdz visjaunākajiem bērniem. Katram bija savs darbs un pienākums. Saulaines 60 pastāvēŗšanas gadi ir bijuŗi kā acumirkliŗ, sākot ar lēmumu par Saulaines pirkŗšanu 1952. gada 9. martā un pirmās nometnes rikoŗanu tajā vasarā, sadarbībā ar Latvieŗu sporta apvienību Kanadā. Jau 1953. gada vasarā Sv. Jāna draudze pati

rikoŗja savu nometni. Un tā tie “acumirkļi” savŗjuŗies gaŗā virknē līdz ŗai vasarai, kad Saulaines nometne svinēs savus 60 gadus.

Visi paredzētie darbi tika padarŗti un vēl: dārza tŗŗŗšana, koku zāģēŗšana, malkas skaldŗšana, grāmatu klētiņas sakāŗtoŗana, āra mēbeļu izneŗšana no “Saulŗķūŗa” pēc ziemas atpūtas. Drŗz vien mēbeles tiks izmantotas.

Bet alga? Alga ir labsajūta un kopības apliecinājums, ko gūŗt, veicot nosprausto mēŗķi – Saulaines uzturēŗšanu. Alga ir arī jauķi pavadŗtie brŗŗi draugu pulkā, baudot ŗēfpavāŗu Ērika un Daces Zaŗu un Annes Reinbergas zupas, maizŗtes, cepetŗi, ķŗploku salātus. Alga ir arī Rasmass Suchovas svaigi izceptās ābolķūķas un ķŗmeŗmaizŗtes. Katrs talcinieks drŗkst bŗt lepns! Saņēmēŗi? Tie, protams, ir Sv.

Jāna draudze un Saulaine, jo talkas darbi ir Rietumu latvieŗu iestāŗu uzturēŗšanas neatņemama sastāvdaļa. Katrs talcinieks draudzei ietaupa simtiem dolāru. Izmaksā par maltŗtēm ir nieks salīdzinot ar padarŗtā darba vērtību.

Saņēmēŗi ir paŗi talcinieķi, kuriem laiks bija labvēlŗgs - silts, sauss un saulains. Visu nedēŗļu pirms talkas dienas un dienu pēc tās, lija bez apstāŗjas, bet pati talkas diena bija skaista. Paldies visiem talcinieķiem un Saulaines atbalstŗtāŗjiem. Paldies Arturam Lauzim un Elvŗgai Sebŗei par tik talkas sekmŗgu noorganizēŗšanu.

Vēl ausŗi skan Jāna Kļāviŗa (Hamiltona) paskaidrojums Aleksim Gifordam par latvieŗu dzejniekiem un to izteiksmŗgākām iezŗmēm. Jaunietis, kurŗ interesējas par latvieŗu dzeju! Brauciet ŗurp, la pskatŗtu sakārtoto

Saulaines talcinieķi

grāmatu klētiņu! Tā ir atvērta 365 dienas gadā! Ja meklēŗjat kādu īpaŗu grāmatu vai rakstnieku, zvāniet ŗo rindŗņu rakstŗtāŗjai: 705-424-6226, stivriņŗ@hotmail.com. Nometnes mājas

lapā ir atrodama Saulaines nometnes pieteikŗšanās lapa un tuvāka informācija par nometni.

Saulainē mums labi klājas!

Kristŗne Stŗvŗriņa

www.campsaulaine.com

LATVIEŠU LIKTENSTĀSTI

Mācības izturībai

Atmiņu stāsts

Ilga Winicov Harrington

Kopā ar mammu toreiz...

Ikdiens dzīvē reizēm nemanot paveŗas kāds skats uz pagātni, dažreiz skats veŗas tikai uz personisko pieredzi, bet citreiz tas paveŗ mazu lodziņu uz vēstures pagalmu. Skatos pa šauru lodziņu gandrīz 70 gadus senā pagātnē un atkal jūtos kā maza meitene, kurai daudz kas kļūš saprotams tikai vēlākos gados.

Ievērojami notikumi manā sestajā vasarā sākās ar brīdinājumu par iespējamību, ka *mani pārmetīšot pāri sētai*. Vēl spilgti atceros pēcpusdienu, kad gāju roku rokā ar mammu un manu mīļāko skolotāju gar mana bērnudārzu. Abas izlikās nervozas un ļoti klusas. Nezinu, kāpēc viņas mani ved pie sētas ar lielo cerīkrūmu, kuŗš vēl nesen bija pilns ar baltiem smaŗīgiem ziediem. Saulīte šodien silda tik jauki, pūš maīga vēsmaīņa, un man patīk iet dārzā. Daudz labāk, nekā gulēt pēcpusdienas atpūtā kopā ar citiem bērniem. Bet kaut kas noteikti nebija tā, kā vajag!

driķsti izdot nekādu skaņu. Neraudi, kaut vai sāp. Saproti? Un apsilies, ka tā darīsi!" Mammai tagad tiešām pietrūka elpas, un es pat varēju redzēt viņas acīs asaras.

Man tas viss šķīta ļoti savādi. Bet es jau sapratu, ka drošas meitenes neraud, arī kad sāp. Necik sen jūrmalā dabūju mācību par raudāšanu noskrāpēta ceļa dēļ no mammas draudzenes dēla. Uldis bija trīs gadus vecāks par mani un savā pārākumā mani mācīja: "Nepinkšķi kā meitene! Ko tu darīsi, kad tava mamma nomirs! Raudāšana ir tikai

piebilda: "Ja citi jautā, kur bijī, saki, ka mēs dārzā apskatījām vienu jaunu rozi." Nu es patiešām sapratu, ka patlaban notiek kaut kas pavisam nepieredzēts. Mamma vienmēr uzsvēra, ka melot nav labi.

"Jā, es atcerēšos," atbildēju. Lai saprastu šīs dienas notikumus, man vajadzēja ilgi domāt un lauzīt savu bērna galvu. Tikai vēlāk sapratu, ka mammas un skolotājas plāns tika izveidots kara ietekmē, ņemot vērā situāciju Rīgā, kas kļuva arvien sliktāka.

Tā bija *Baigā gada* (1941) vasara. Krievu okupācijas spēki

un krievi visām valdības ēkām pielika darbinieku apsardzi. Arī manai mammai reizēm bija jāpaliek nakts deŗūrā Zemkopības ministrijā. Lielākas bailes deva baumas, ka, atkāpjoties no Rīgas, krievi deportēšot bērnus no vairākiem bērnudārzēm adoptēšanai Krievijā. Šo baumu iespaidotas, mamma un viņas draudzene, mana skolotāja, kopā ar bērnudārza kaimiņiem, bija izplānojušas, kā vismaz mani glābt no šādas deportācijas.

Baumām laikam bija savs pamats, kā tas vēlākos gados tika pierādīts, jo kādu dienu mūs, bērnus, nelaida mājās. Oficiāli teiktais iemesls: frontes tuvošanās un drošība. Varējam jau sadzirdēt tālumā artilērijas troksni, reizēm kaut kur boja dzirdami lielāki sprādzieni, laikam jau bumbas. Pie bērnudārza durvīm sēdēja krievu kareivis, galvā zaļu mīci ar puļķi, lielu plinti uz ceļiem, seju sacietējušu kā pagājušās nedēļas maizes klaipu, viņš nevienam neatļāva atstāt mūsu telpas. Mēs, lielākie bērni, protams, bijām ziņkārīgi, bet sapratām, ka sarunas ar šo personu nebija ieteicamas. Mēs visi pratām skaitīt: "Augšā puļķītis, apakšā muļķītis", bet zinājām arī, ka to nekad nedarīt. To nakti mēs visi gulējām bērnudārza pagrabā.

Mammai tonakt bija deŗūra Zemkopības ministrijā. Vēlākos gados viņa man pastāstīja par tās nakts notikumiem. Vēlu naktī piedzērušies krievu karavīri ielauzušies ministrijā, un, pistoles vicinādami, no darbiniekiem pieprasīja vērtslīetas un naudu.

(Turpināts 21. lpp.)

....Arizonā tagad

Mamma parasti nekad nenāca uz bērnudārzu dienas vidū. Vai atkal es būtu iekritusi kādās klapatās nedarbu dēļ? Taču laikam nē. Pieaugušie bija nopietni, bet ne dusmīgi.

"Ilga," mamma klusi iesāka, "ja skolotājas kundze nākošajās dienās tevi atved šeit, esi pavisam klusa un neprasi viņai neko". It kā uzsvērdamas sacīto, viņas abas pielika pirkstu pie lūpām. "Šeit viņa tevi pārsvedīs pāri sētai," un likās, ka mammai pietrūkst elpas, lai runātu tālāk.

Skatījos uz augšu, gandrīz līdz vecā cerīņa galotnei! Sēta likās taisīta no stipriem, gaŗiem dēļiem. Tie visi kopā bija sanagloti tik cieši, ka nekur nevienas spraugas. Laikam kaimiņiem gribējies privātu dārzu, ko netraucē no bērnudārza burzma sētas otrā pusē.

"Tik augstu..." es stomījos.

"Jā... bet otrā pusē ir mīksta puķu dobe. Bet vissvarīgākais - kad nokritīsi otrā pusē, tu ne-

svarīgām reizēm." Toreiz kodu lūpā un neraudāju, jo gribēju pierādīt, ka meitenes arī var būt drosmīgas.

"Labi, mamma, es neraudāšu," es apsoliļos, un mēs atgriezāmies bērna dārzā. Bet, pirms izšķīrāmies, mamma tā kā kaunīgi

nerimtīgi darbojās, aizturot un apcietinot cilvēkus, un pieaugušie klusi runāja par draugiem un pazīstamiem, kas deporēti, nošauti vai vienkārši pazuduši no ģekas pagrabiem. Frontes tuvošanās Rīgai nozīmēja pastiprinātas bailes par sabotāžu,

Dieva mierā aizgājis

KNUTS KEIRE

Dzimis 1945.gada 4. martā Vācijā
miris 2011.gada 20. aprīlī Kanādā

... Vēl laiku dod, Kungs,
Tev paldies teikt,
Vēl strādāt, vēl veikt!
Tād, satver manu roku
Un aizved Sev līdz -
Pilsētā svētā.
/Irma Zemdega/

Mīlestībā piemin,
sieva Elaine Keire, bērni Michael, Victoria, Andre,
Jacqueline and Vanessa, mazdēls Brandon.
Māsas Katharina Korzack un Neil ģimene,
Andrea Williams and Hugh ģimene
Bertrams Keire un Dagnija Skulte Keire ar ģimenēm,
Alfa, Aivara un Ariadnes Sijāte - Keire ģimenes

Mūŗībā aizsaukta mūsu mīļā

**ILGA ĀAKSTE,
DZIM. KĀRKLIŅA**

Dzīmusi Ventspilī 1924. gada 7. decembrī,
mirusi Rīgā 2011. gada 15. maijā

Mīļotais cilvēks neaiziet,
tikai pārstāj līdzās būt.

Skumjās esam kopā ar Ilgas tuviniekiem.
Kaimiņi un draugi senioru rezidencē „Graudi”

Mūŗībā aizgājis vīrs, tēvs un brālis

VITOLDS A. ĒVELE

dzimis 1923. gada 22. augustā Rāmuļu pagastā, Latvijā
miris 2011. gada 7. maijā Edina, MN, Amerikā

Tu arvien būsi šai pusē,
Tai gaismā, ko atstāji mums,
Kaut arī sirds tava klusē,
Mums paliek šīs mantojums.

Viņu mīļā piemiņā paturēs
SIEVA VALENTĪNA, MEITA LINDA AR ĢIMENI,
BRĀĻI ELMĀRS AR MEITU SANDRU UN JĀNIS, ASTRĪDA
UN RADI AMERIKĀ UN LATVIJĀ

(Turpināts no 20. lpp.)

Ievērojuši kādu no mammas jaunākām kollegām, uzklupuši tai kā dzīvnieki un aizvilkuši viņu sev līdzī tālākām nakts dzīrēm. Daži vēl kādu laiku turpinājuši draudēt ar ieročiem, bet tad turpinājuši savu nakts izpriecu gājienu, kaut arī vācu artilērija jau bija saklausāma ļoti tuvu. Brutālitate izšķīra mammas tālāko ceļu. Pretēji pavēlei palikt uz vietas viņas ceļš veda uz manu bērnodārzu. Ja krievi vedīs prom viņas meitu, tad arī viņa būs tur klāt. Brīnumainā kārtā mammai tai naktī izdevās sasniegt bērnodārzu.

Otrā rītā artilērijas troksnis jau bija pavisam tuvu. Krievu sargs no bērnodārza bija pazudis, un tas skaidri norādīja, ka fronte pietuvojusies Pārdaugavai. Es atmodos sakarsusi un izslāpusi lūdzu padzerties. Pārzine pienāca pie mums ar mammu. Dzirdējām skaļu sprādzienu un pēkšņi no dzīsa lampa, kas bāli apgaismoja pagrabu. Pēc kāda laiciņa pārzine atgriezās ar svecīti un ūdens krūzīti. Kamēr dzēru, viņa mani nopietni apskatīja un pamāja mammai: "Liela problēma".

Izrādījās, ka biju saķērusi masalas vai masaliņas. Vienādi vai otrādi, bet nu es biju bistama desmitiem citu bērnu. Pēc apspriešanās pieaugušie nolēma mūs abas ar mammu sūtīt mājās, jo es nebiju vēl rik ļoti slima, turējos pati uz savām kājām.

Mūsu dzīvoklis nebija sevišķi tālu, un, ejot pa mazākām ieliņām, mums būtu iespējams izvairīties no krustugunīm. Neko darīt, vilku kājās kurpes un kāpām pa pagrabu trepēm uz augšu.

Paverot durvis, pavisam apžīlām. No pagrabu tumsas iznācām saulainā, siltā jūnija rītā. Patlaban viss bija klusu. Paskatījāmies ātri uz abām ielas pusēm, nevienu nemanījām un tā ātri devāmies uz māju pusi. Steidzāmies pa sānu ieliņām, gaŗām rīta rasā mirdzošiem dārziņiem, baltai koka sētai, aiz kuras vīdēja rožu krūmi, bet visur cieši aizvērtos māju logus sedza aizkari. Neredzējām nevienu cilvēka, ne kaķa, ne suņa. Pat putni bija apklusuši, it kā bailīgi

gaidot, kad atkal atsāksies visi skaļie kara trokšņi. Vienīgā dzīvā radība, ko torīt redzējām, bija raibs tauriņš, kas plivinājās pie viena krūma kaimiņos.

Beidzot sasniedzām mūsu dzīvokļu mājas priekšdārzu un tuvojamies dzeltenī apmetai divstāvu ēkai. Arī šeit visi logi ciet, aizkari aizvilkti. Vēl tikai daži soļi pa taciņu, tad pāris pakāpienu uz augšu, un mēs būsīm drošībā. Bet pēkšņi kaut kas nožvingst mums pāri galvām un iesitas sienā. Birst ģipša drumstalas.

Mēs abas pēkšņi guļam uz vēdera. Brīnums, jo nekad nebiju lodes skaņas dzirdējusi, bet zem apziņa laikam brīdināja. Esam laimīgas, ka esam neskartas, kaut arī guļam uz asā cementa celiņa. Atkal nožvingst vairākas reizes no citas puses, acīm redzot, esam krustugunis starp krieviem un vāciešiem. Uzmaniģi uz vēdera liekam līdz kāpnēm. Šaušana uz mirkli apstājas. Mamma rāpus atver durvis, un tad abas beidzot esam drošībā. Savādi, kamēr ārā šāva, domājām tikai, kā tikt iekšā, nebija pat laika bailēm. Taču pēc tam, kad bijām nonākušas drošībā aiz aizslēgtām āra durvīm, mums abām bira asaras.

Pēc nedēļas jau biju atveseļojusies. Laikam tās bija tikai masaliņas. Vācu okupētā Rīgā atkal varēja staigāt, un mēs bērni ar lielu interesi gājām apskatīt kādu izdegušu krievu tanku. Lielie puikas čukstēja, ka tur vēl guļot viens beigtāis. Paldies Dievam, tās bija tikai baumas. Tanks atradās netālas ielas krustojumā, ceļā par kuŗu mēs ar mammu slepus nācām no bērnodārza. Neatceros, ka šīs atmiņas toreiz mani daudz būu iespaidujušas. Bērna acīm skatoties, notikumi, arī kara laikā, šķiet daudz vienkāršāki.

Dieva mierā aizsaukta mūsu mīļā

DZIDRA EIMANE,
Dzimusi KUPLĒNA

dzimusi 1926. gada 24. novembrī Liepājā, Latvijā
mirusi 2011. gada 5. aprīlī Milwaukee, WI

*Tais tālajās pļavās,
Kur atmiņas zied,
Tur vienmēr
Jūs mani satiksiet*

Mīļā pieminā viņu paturēs
MĀSA RASMA PUTNIŅA
KRUSTMEITA RUTA KALNIŅA AR VIRU JĀNI
JURIS PUTNIŅŠ AR ĢIMENI
RADI UN DRAUGI ASV, LATVIJĀ, AUSTRĀLIJĀ UN BRĀZĪLIJĀ

Aizsaulē aizgājusi mūsu mīļā māmiņa

DZIDRA EIMANE,
Dzimusi KUPLĒNA

dzimusi 1926. gada 24. novembrī Liepājā, Latvijā
mirusi 2011. gada 5. aprīlī Milwaukee, WI

*Augšā, aiz zvaigznēm, tu gaisma reiz kļūsi,
Ko šeitān cerēji, sasniegts tur būs.*

Mīlestībā un dziļās skumjās
DĒLS ANDRIS AR SIEVU MĀRĪTE

Mana mīļā sieva, mūsu māte un vecāmāte

INĀRA ANDERSONS,
dzim. APENIS

dzimusi 1933. gada 4. maijā Allažos
mirusi 2011. gada 29. aprīlī Madway, MA

*Augšā, aiz zvaigznēm,
Tur tiksies reiz mīļi
Tie, kas šeit pasaulē
šķirušies būs.*

Mīlestībā viņu piemin
VĪRS GUNARS
DĒLS EDGARS UN ĢIMENE
MEITA ANDRA UN ĢIMENE
UN PIEDERĪGIE ASV, KANADĀ, AUSTRĀLIJĀ UN LATVIJĀ

Mūsu sirds draugs, flamenko virtuozs

Andrés el Letón
ANDRIS KĀRKLIŅŠ

miris 2011. gada 26. martā

Atmiņas šķirstot, sēro
VALDIS KUGA

*Aiz klusuma sliekšņa,
Mīlestība, cilvēks un mūžība
Iet roku rokā.*

(Zenta Liepa)

Izsakām visdziļāko līdzjutību
Mildredei Kalniņai-Torjusen
ar dzīvesbiedra IMANTA KALNIŅA
aiziešanu mūžībā

BOSTONAS LATVIEŠU EV. LUT. TRIMDAS DRAUDZE

SARĪKOJUMI DIEVKALPOJUMI

SARĪKOJUMI

DENVERA (CO)

• No 20. maija līdz 18. jūnijam David B. Smith Gallery (1543 A Wazee Street Denver CO 80202), tālr.: 303-893-4234 latviešu izcelsmes mākslinieka Krisa Lūisa (Kris Lewi) izstāde.

DETROITA (MI)

• 21. un 22. maijā Whispering Willows golfa laukumā Detroitas XXII atklātās latviešu golfa sacīkstes, kuŗās izcīnās Latvijas kausu, un XXII korporāciju golfa sacensības. 21. maijā plkst. 6.00 draudzes sabiedrisko notikumu ēkā saviesīgs vakars, dalības maksa viesiem \$35.00. Sikāku informāciju var iegūt, zvanot vai rakstot Tomam Brožem, tālr.: 419-882-1965, e-pasts: broze@buckeye-express.com DLGA mājaslapa: <http://www.LatvianGolf.org>

• 5. jūnijā plkst. 11.30 (pēc dievkalpojuma) Sv. Pāvila draudzes baznīcas dārzā (lietus laikā sabiedrisko notikumu ēkā) dāmu komitejas un Daugavas Vanagu apvienības rīkoti dārza svētki.

FILADELFIJA (PA)

• 7. jūnijā plkst. 11.00 Filadelfijas pensionāru kopas saiets Brīvo latvju biedrības telpās. Programmā valdes ziņojumi, nākotnes darbība un pārrunas par notikumiem, beigās dzimšanas atceres dienu svinēšana un kafijas galds. Viesi arvien laipni gaidīti.

GRANDRAPIDI (MI)

• 30. maijā pensionāru biedrības saiets; Indulis Mednis lasīs referātu par arhitektūru.

KALĀMAZŪ (MI)

• Katru otrdienu plkst. 10.00 vingrošanas nodarbības vada dr. E. Balka-Valtere.

KLĪVLANDE (OH)

• 22. maijā pēc dievkalpojuma vanadžu pavasara sarīkojums Apvienotās draudzes zālē. Dzejniece Baiba Bičole lasīs dzejoļus, Rita Laima Bērziņa stāstīs par bērnu grāmatu tulkošanu un ilustrēšanu. Būs azaidis un kafijas galds. Dalības maksa \$15 personai. Atlikums palīdzības darbam Latvijā.

• 28. un 29. maijā Klīvlandes latviešu atlētikas klubs (KLA) rīko ALAs 14. un 58. ASV latviešu meistarsacīkstes volejbolā, basketbolā un ASV un Kanadas vienības draudzības spēli ledus hokejā Ohio Nets Sports Complex, Parma, OH. 28. maijā draudzības vakars, 29. maijā apbalvošanas balle un vakariņas German Central (Deutsche Zentrale) telpās Parma, OH. Sikāku informāciju

iespējams uzzināt, rakstot Jānim Ģigam: gbgiga@verizon.net vai Aivaram Bāram: Aivars@njkursa.com, par hokeju, rakstot vai zvanot M. Lazdiņam, tālr.: 201-317-6448, e-pasts: mlazdins@hotmail.com Informācija: www.meistarsacikstes2011.org

• 1. jūnijā pensionāru sanākums.

• 12. jūnijā 1941. gada 14. jūnijā aizvesto piemiņas dievkalpojums.

• 18. jūnijā plkst. 5.00 Jāņu svinības Brecksvilles Metropark laukumā. Būs jāņusiers un miestniņš, citi atspirdzinājumi un groziņi jāņem līdzī pašiem. Dalības maksa pieaugušiem par vismaz piecu dolāru ziedojumu. Atlikums aprūpes darbam. Ielūdz Klīvlandes DV apvienība.

LOSANDŽELOSA (CA)

• 21. maijā plkst. 3.00 „San-

francisko teātra darbnīcas” izrāde – Leldes Stumbres luga „Plīvurītis ar punktiņiem”; pēc izrādes vakariņas.

• 22. maijā plkst. 12.30 izlaidums Losandželosas latviešu skolā.

• 11. jūnijā plkst. 7.00 vīru koŗa „Uzdiedāsim, brāļi!” koncerts latviešu namā.

• 12. jūnijā igauņu namā 1941. gada 14. jūnijā aizvesto piemiņas pēcpusdiena.

• 25. jūnijā Jāņu svinības pie Baltakmeņu ezera.

• Līdz 5. jūnijam mākslinieces Vijas Celmiņas izstāde Television and Disaster 1964-1966 Losandželosas aprīņa muzejā (5905 Wilshire Blvd., tālr.: 323-857-6000) Trešdienās izstāde slēgta. Mūzeja mājaslapa: www.lacma.org

(Turpināts 22. lpp.)

SARĪKOJUMI DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 21. lpp.)

Losandželosas latviešu nama adrese: 1955 Riverside Dr. Los Angeles CA 90039-3704; tālr.: 323-669-9027; DKL B informācijas tālrunis: 323-663-6267. DK LB Informācijas biļetens timeklī: www.biletens.com

ŅUJORKA (NY)

• 21. maijā no plkst. 12. līdz 4. lietoto mantu tirdziņš DV namā Bronksā. Lūgums ziedot traukus, māsaimniecības piederumus un aparātus, rotallietas un nogādāt DV namā dažas dienas pirms tirdziņa, lai tās varētu notīrīt un sakārtot. Izziņas pa tālr.: 908-277-1251.

• 29. maijā Ņujorkas latviešu koŗa koncerts kopā ar Ventspils koŗi Katskiļos. Ieeja \$25, bērniem brīva; pirms koncerta uzkodas. Informācija:

www.NYLatvianConcertChoir

PRIEDAINE (NJ)

• 4. jūnijā plkst. 10.00 Ņudžersijas latviešu skolas mācību gada beigū sarīkojums. Informācija par Ņudžersijas latviešu skolu: www.njskola.org Priedaines mājaslapa: www.priedaine.org

SANFRANCISKO (CA)

• 22. maijā draudzes namā (425 Hoffman Ave.) latviešu skolas izlaidums.

• Līdz 1. jūlijam Raimonda Staprāna personālizstāde „Glezna” *Hackett Mill* (201 Post Street, Suite 1000 San Francisco, CA, 94108) Sanfrancisko, tālr.: 415-362-3377; www.hackettmill.com Izstādes atklāšana un pieņemšana 8. aprīlī no plkst. 5.00 līdz 7.00.

SIETLA (WA)

• No 19. līdz 22. maijam latviešu namā lietoto mantu tirgus. (Ceturtdien un piektdien no plkst. 9.30 līdz 8.00, sestdien no plkst. 9.30 līdz 5.00, svētdien no plkst. 12.00 līdz 4.00)

• 28., 29. un 30. maijā talka Rietumkrasta latviešu izglītības centrā Šeltonā. Pietiekies, zvanot vai rakstot Valdim Riekstiņam, tālr.: 206-313-4874; e-pasts: valdisr@gmail.com

SV. PĒTERSBURGA (FL)

• 9. jūnijā plkst. 1.00 biedrības namā videoizrāde Jāņu ieskaņai – „Sanākam, sadziedam, sasa-

dancojam!” Būs kafija un cepumi. Ieejas ziedojums \$3.00.

• 16. jūnijā plkst. 2.00 biedrības literārā pulciņa sanāksme bibliotēkas telpās. Informāciju iespējams uzzināt, zvanot Mārai Ritumai, tālr. 727-797-193.

• 23. jūnijā plkst. 4.00 biedrības namā Jāņu ieligošana. Līdzī jāņem groziņi ar jāņusieru, alu, kā arī ligodzieismu krājums. Jāņabērnus sagaidīs un Jāņa tēvs un Jāņa māte, būs alus un jāņusiers. Varēs noskatīties videoierakstu, kas jādara Jāņu vakarā. Ieejas ziedojums par vismaz \$5.00.

VASINGTONA (DC)

• 21. maijā lietoto mantu tirdziņš. Mantas tirdziņam var ziedot no 8. maija, novietojot tās uz skatuves. Ziedoto mantu vērtību var atvilkt no nodokļu summās, par ko jāmaksā nodoklis. Anketas var dabūt, sazinoties ar draudzes priekšnieci Inari Apini, e-pasts: inarazaiga@yahoo.com

• 31. maijā plkst. 7.30 filmas „Pretrunīgā vēsture” izrāde draudzes nama mazajā zālē (400 Hurley Avenue Rockville, MD 20850). Pēc izrādes tikšanās un pārrunas ar filmas autoru Uldi Neiburgu un vēsturnieku Dr. Kārli Kangeri.

• 5. jūnijā draudzes 60 gadu jubileja un latviešu skolas mācību gada beigās.

• Līdz 5. jūnijam Vašingtonas latviešu draudze rīko mākslas darbu kluso izsoli. Darbus var apskatīt draudzes nama lielajā zālē. Sīkāku informāciju var iegūt, zvanot vai rakstot draudzes priekšnieci Inārai Apinei, tālr. 703-790-0833,

e-pasts: inarazaiga@yahoo.com Visi izsoles ienākumi – dāmu komitejas darbam.

DIEVKALPOJUMI

• **Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr.:** 22. maijā plkst. 11.00 dievk. 29. maijā dievk. nebūs. Māc. J. Mingina.

• **Bukskauntijas un apk. ev.**

lut. dr.: 22. maijā plkst. 14.00 **Kvēkertaunā** dievk., pēc dievk. kafija. 12. jūn. plkst. 1.00

Vasarsvētku un 1941. g. 14. jūnijā aizvesto piemiņas dievk. ar dievg.; pēc dievk. kafija. 19. jūn. plkst. 3.00 1941. g. 14. jūnijā aizvesto piemiņas dienas dievk. ar dievg. 26. jūn. plkst. 1.00 dievk.; pēc dievk. kafija. Māc. Dr. R. Ziedone un māc. Dr. A. Ziedonis.

• **Čikāgas latviešu katoļu kopa:** *Immaculate Conception* baznīcā (7711 W Talcot).

• **Detroitas Sv. Pāvila latv. ev. lut. dr.:** (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI) dievk.: 22. maijā, 29. maijā (ar dievg.), 5. jūn.; 12. jūn. Vasarsvētku dievk. ar dievg.; 19. jūn. Trīsvienības svētku un 1941. g. 14. jūnijā aizvesto piemiņas dievk.; 26. jūn. dievk. ar dievg. Dievk. sākas plkst. 10.00. Draudzes mācītājs diakons Fricis M. Sīpols, tālr.: 248-433-3435; māc. A. Greiema tāl.: 517-614-4853. Ērg.: Dr. S. Lizlova, L. Upite un A. Greiema.

• **Dienvīdfloridas latv. ev. lut. dr.:** *Shepard of the Coast Lutheran Church* (1909 E. Commercial Blvd, Ft. Lauderdale) Diakone A. Venta, tālr.: 954-427-3558.

• **Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa dr.:** (301 N. Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073, tālr.: 610-353-2227): 22. maijā iesvētību dievk. 29. maijā dievk. nebūs. 5. jūn. dievk. angļu val. ar dievg. Parastie dievk. sākas plkst. 11.00. Māc. I. Dzelzgalve. Informācija: www.latvianluth-churchphila.org

• **Grandrapīdu latv. ev. lut. dr.:** (1780 Knapp Street NE, Grand Rapids, MI 49505): 22. maijā plkst. 10.00 dievk. 12. jūn. Vasarsvētku dievk. un iesvētības. 19. jūn. Tautas sēru dienas dievk. sākas plkst. 10.00. Māc. I. Larsena, tālr.: 269-637-0460; kabbatas: 269-214-1010; e-pasts: revilze@gmail.com

• **Kalamazū latv. apv. ev. lut dr.:** 22. maijā plkst. 10.00 iesvētību dievk. ar dievg., pēc dievk. sadraudzības stunda. 29. maijā plkst. 10.00 dievk., pēc dievk. kafija. 17. jūl. plkst. 11.00

stunda Māc. B. Puiķe.

• **Klīvlāndes Apvienotā latv. ev. lut. dr.:** (1385 Andrews Ave. Lakewood, OH 44107) 22. un 29. maijā dievk. 5. jūn. iesvētību dievk., 12. jūn. Vasarsvētku dievk. ar dievg. Māc. Dr. S. Eglīte.

• **Losandželosas latv. ev. lut. dr.:** 22. maijā plkst. 11.00 dievk. 29. maijā plkst. 11.00 dievk. ar dievg.

• **Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trīsvienības dr.:** (1853 N. 75th Street, Milwaukee, WI 53213, tālr.: 414-258-8070): 22. maijā dievk. ar dievg. un iesvētības. 29. maijā dievk. 5. jūn. dievk., pēc dievk. pikniks. 7. jūn. plkst. 7.00 vakarā draudzes valdes sēde. 9. jūn. plkst. 10.00 Bībeles stunda. 12. jūn. Vasarsvētku dievk. ar dievg. Dievk. sākas plkst. 10.00. Māc. L. Zusēviča, tālr.: 414-421-3934 e-pasts: pastorlauma@gmail.com; draudzes priekšniece S. Kalve, tālr.: 414-536-0358. Informācija: www.milwaukeeedraudze.org

• **Minneapolis un St. Paulas latv. ev. lut. dr.:** (3152 17th Ave S, Minneapolis, MN 55407), tālr.: 612-722-4622: 22. un 29. maijā dievk. 5. jūn. Debesbraukšanas dienas dievk. ar dievg. Dievk. sākas plkst. 10.00. Bībeles stunda 2. jūn. plkst. 10.30. Māc. Maija Cepure-Zemmele, tālr.: 763-546-8178, e-pasts: majja.cz@gmail.com Informācija: www.mndraudze.org

• **Ņujorkas latv. ev. lut. dr.:** 22. maijā plkst. 10.00 dievk. **Jonkeru bazn.:** māc. J. Saivars; **Salas bazn.:** dievk. plkst. 10.30, māc. L. Salīnš, pēc dievk. Bībeles stunda. 29. maijā plkst. 12.00 kapusvētki Katskiļu Brāļu kapos.

• **Sandiego latv. ev. lut. dr.:** *Grace Lutheran Church* (3993 Park Boulevard, San Diego, CA 92116), prāv. D. Kaņeps; pēc dievk. kafijas galds. Izziņas: www.sandiegodraudze.com vai www.sandiegodraudze.us

• **Saginavas latv. ev. lut dr.:** (128 N. Elm Str.): 22. maijā plkst. 1.00 dievk.; pēc dievk. kafija. 12. jūn. plkst. 1.00 dievk.; pēc dievk. kafija. 17. jūl. plkst. 11.00

kapusvētki *Forest Lawn* kapsētā. Māc. R. Franklins.

• **Sanfrancisko latv. ev. lut. dr.:** (425 Hoffman Ave.): 22. maijā dievk. plkst. 11.00. Māc. Kārlis Žols, e-pasts: kazols@msn.com; informācija: www.lvnc.org

• **Sentluisas latv. ev. lut. dr.:** katra mēneša trešā svētdienā plkst. 2.00 dievk. *Christ Lutheran* bazn. (#1 Selma Avenue, Webster Groves, MO 63119), māc. A. Kalniņa. Pēc dievk. saiets ar groziņiem. Draudzes priekšnieces Irēnes Kalniņas tālr.: 314-457-1830, e-pasts: kalninsis@charter.net

• **Sietlas latv. ev. lut. dr.:** (11710 - 3rd Ave. N. E. Seattle, WA 98125): 22. maijā plkst. 10.30 dievk. 29. maijā plkst. 10.30 dievk., diak. Gija Galiņa. 5. jūn. plkst. 10.30 dievk. ar dievg. Māc. D. Cilne, tālr.: 206-674-9600; e-pasts: cilnis@earthlink.net Baznīcas mājaslapa: www.seattletatvianchurch.org

• **Sv. Pētersburgas latv. ev. lut. dr.:** dievk. notiek „Mūsu Pestītāja” (Our Savior) baznīcā (301 - 58th Str. S., St. Petersburg, FL 33707). 5. jūn. dievk. plkst. 2.00, piedalīsies I. Vilmanis. 12. jūn. plkst. 2.00 1941. g. 14. jūnijā aizvesto piemiņas dievk., piedalīsies Andris Ritums. Bībeles stunda: 22., 29. maijā, 19. jūn. plkst. 11.00 biedrības namā. Ziedojumus pieņem biedrīniece Rita Blumentāle, var sūtīt arī pa pastu: 1365 Snell Isle Blvd. NE, #7-D, St. Petersburg, FL 33704-2447. Pietiekumus altāra puķēm pieņem Zigrīda Dambe, tālr.: 727-527-5053.; Māc. A. Pelds, draudzes priekšniece A. Norberga.

• **Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr.:** (400 Hurley Avenue, Rockville MD 20850-312, tālr. bazn.: 301-251-4151): 21. maijā lietoto mantu tirdziņš. 22. maijā dievk. 29. maijā dievk. ar dievg. 5. jūn. Vašingtonas ev. lut. dr. un draudzes latviešu skolas 60 gadu jubilejas svinības – plkst. 11.00 dievk., pēc tā dārza svētki. Māc. A. Vārsberga Paža, tālr.: 301-293-2052; e-pasts: macavp@yahoo.com Informācija: <http://www.dcdraudze.org>

ŠĪ VASARA KATSKIĻOS

Esat mīļi gaidīti 17. - 19. jūnijā nogalē uz jaunās ēdamzāles- Zariņa zāles- iesvētīšanu

un sekojošo saviesīgo pēcpusdienu pie Melnā Lāča. Būs nodarbības bērniem, voleja turnīrs, sporta spēles.

Sestdienas vakarā: pirmā Dinejballe jaunajā ēdamzālē. Deju mūziku spēlēs “Lugers”.

Pieteikšanās pie Noras Aivaras:
aivars@verizon.net vai pa tel.: 201-337-3120

Sīkāka informācija par dienas kārtību, reģistrācijas maksu un naksmājām atrodama draudzes mājas lapā: www.nydraudze.org

Tradicionālie Jāņi “Priedainē”

Sestdien, 25 jūnijā, Jāņu bērņus sagaidīsim ar alu un sieru no plkst. 16.00

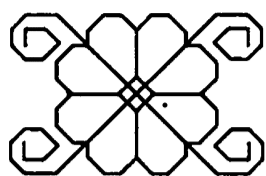
Programmā:

- ❖ Priedaines ansamblis „Līgo”
- ❖ Bērņu ansamblis „Brūklenīte”
- ❖ Tautas deju grupa „Jumis” u.c.
- ❖ Estrādes superzvaigzne no Latvijas, Žoržs Siksa un Anna Zaiceva (mecosoprāns) priecēs mūs ar savu koncertu
- ❖ Deju kapela „Pēdējais Vilciens” Ričarda Skultes vadībā
- ❖ Ugunskurs, līgošana – Jāņa Studenta akordeona pavadībā

- Ieeja: \$ 30.00
- Studentiem no 16-21 gadam \$ 15.00
- bērniem līdz 16 gadiem brīva

New Jersey Latvian Society
1017 State Route 33, Freehold, NJ 07728
Tuvākas uzzīņas pa telefonu 732-610-8227
www.priedaine.com

**ĪPAŠNIEKS PĀRDOD
LABIEKĀRTOTU 4 ISTABU DZĪVOKLI,**
95 m² pirmkārtā ēkā, Vecrīgā - ideālā
vietā. Ir slēdzams pagalmis,
vieta automobiļa novietošanai.
Dzīvoklim ir 2 ieejas,
var pārveidot par 2 dzīvokļiem.
Saticīgi kaimiņi – ārzemju latvieši.
LVL 150 000.
Alīna: +37129103135

**ETNOGRAFIŠKI
PAREIZAS**
latviešu
tautas tērpu
brunču drēbes
no vairākiem
novadiem
732-842-4867

**NAUDAS PĀRSŪTĪJUMI
UZ LATVIJU**

Likmes: līdz \$100 - \$20
no \$101 līdz \$500 - \$25
virs \$500 - \$25 plus 3% no sum-
mas virs \$500. Summas nododam
ASV dolāros. Piegāde Rīgā \$11,
ārpus Rīgas \$0.40/km, min. \$19.
Piegādājam summas līdz \$1000.

**Kārtojam nodokļu un citus
maksājumus Latvijā!**

Lūdzu nosūtiet vēstuli ar sūtītāja
un saņēmēja vārdu, adresi, tele-
fona numuru un norādījumu par
summu kopā ar čeku rakstītu uz:

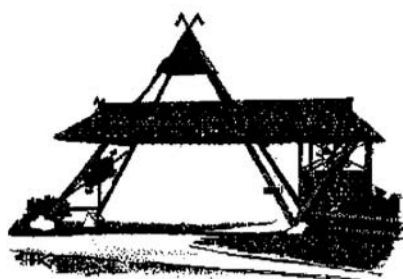
Baltic Financial Services
19 N. Mountain Ave.,
Montclair, NJ 07042-1810

Lūdzu zvanīt Kristīne
(973) 746-3075

**MEKLĒJU UN
VĒLOS PIRKT**
Margaritas Kovaļevskas
grāmatas:
18 (astonpadsmit) un
19 (deviņpadsmit)

E-pasts: SknochsJr@AOL.COM

ŠĪ VASARA KATSKIĻOS

“ĪKŠKĪŠU” periodi:

Latviešu valodas nedēļas:

A-nedēļa: no svētd., 3. jūlija līdz sestd., 9. jūlijam
Vada Māra Ast: maraast@hotmail.com

B-nedēļa: no svētd., 10. jūlija līdz sestd., 16. jūlijam
Vada Valda Grīnberga: VGrinbergs@edc.org

C-nedēļa: no svētd., 17. jūlija līdz sestd., 23. jūlijam
Vada Linda Zālīte: linda@zalite.org

D-nedēļa: no svētd., 24. jūlija līdz sestd., 30. jūlijam
Vada Inga Mieme-Garbarino: Inga.Garbarino@gmail.com

Valodas perioda nedēļa:

no svētd., 31. jūlija līdz sestd., 6. augustam
Vada: leva Alversone: i_alverson@yahoo.com

NOMETNES periodi:

I periods: no svētd., 3. jūlija līdz svētd. 17. jūlijam
Nometni vada: Anita Bataraga, 201-760-6417, abatarags@optonline.net

II periods: no svētd., 17. jūlija līdz sestd. 30. jūlijam
Nometni vada: leva Alversone, i_alverson@yahoo.com

Valodas periods: no svētd., 31. jūl. līdz sestd., 13. aug.
Nometni vada: Elissa Millers, 908-415-3670 valodasperiods@yahoo.com

“Senču nometne”: no svētd., 7. aug. līdz sestd., 13. augustam

Nometni vada: Ingrīda Mieme, tel: 518-962-4742,
senčunometne@gmail.com; Janīna Briģe: 518-589-9932

3 x 3 – no 14. augusta līdz 21. augustam
www.3x3katskilos.info

Meklējam VIRTUVES personālu 2. periodam
Sīkāka informācija un anketes atrodamas “nometnes” nodaļā:

www.nydraudze.org
pieteikšanās uz nometnēm sākas ar 15. martu

**SIA “JAUNLAUCIŅI”
VEIC MEŽA ĪPAŠUMU APSAIMNIEKOŠANU:**

1. BEZMAKSAS KONSULTĀCIJA MEŽA
APSAIMNIEKOŠANAS JAUTĀJUMOS;
2. MEŽA TAKSĀCIJAS (PROJEKTA) IZSTRĀDE;
3. MEŽA ĪPAŠUMA VĒRTĒŠANA;
4. MEŽA IZSTRĀDE UN PĀRDOŠANA;
5. JAUNAUDŽU KOPŠANA, ROBEŽU ATJAUNOŠANA;
6. EIROPAS LĪDZEKĻU PIESAISTE MEŽA ĪPAŠUMIEM.

ASV- Ivars A. Petrovskis
504 Grand Avenue N.E.
Grand Rapids, MI 49503
Tel: (616) 454-8012
Email: latcreun@tds.net

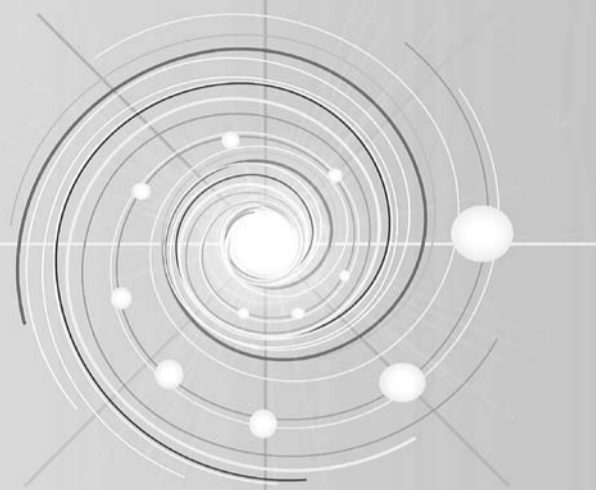
LV- Arnis Zvaigzne
Duntes 28-192,
Rīga LV 1005
Tel: (371) 29115477
Email: arniszv@gmail.com

ASV- Sigurds Strautmanis
9995W. NORTH AVE, 356
Wauwatosa, WI 53226
Tel: (414) 6070390

Apskatiet
Trimdadimdbooks.com
Interesantas, lietotas grāmatas latviešu valodā
Galvenokārt trimdā izdotas
Literatūra, vēsture, folklorā un vēl!

Ņujorkas latviešu korā PAVASARĀ KONCERTS

Svētdien, 2011. gada 29. maijā, 3:30
Ņujorkas draudzes nometnē – Katskiļu kalnos, Elka Park, NY

Ņujorkas latviešu koris, kamerkoris „Ventspils”, Montreālas koris „Atbals”,
citi dziedātāji, solisti, kamerorķestris un koklētāji
Viesdiriģents Ivars Cinkuss

*Programmā latviešu komponistu skaņdarbi par cilvēka
mūža un gadskārta ritumu*

Ieeja: \$25, Studentiem \$15, Bērniem bez maksas. Cenā ieskaitītas pirms
koncerta uzskodas. Vakariņas ar dejošanu un sadziedāšanos \$20
Iepriekšēja pieteikšanās 516-466-9453

Grafiskā dizainere Sintija Rakule

**Izdevīgi apdrošinājumi
un biedru benefiti
visiem vecumiem.**

AMERIKAS LATVIEŠU PALĪDZĪBAS FONDS

- » Medicare papildapdrošinājums (Medigap)
- » Apdrošinājums viesiem no ārzemēm
- » Starptautisko ceļojumu apdrošinājums
- » Papildus veselības apdrošinājums
- » Veselības apdrošinājums
- » Dzīvības apdrošinājums
- » Zāļu plāns (Rx)

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Pārsūtām mašīnas, pers. mantas, komerckravas
paciņas pa gaisu vai jūru uz un no Latvijas!

Lūdzu zvaniet: 201-760-6427 vai 973-744-6565 vai
arī apskatiet sūtījumu informāciju mūsu mājaslapā: www.lasl.com

T 215.635.4137 // F 215.635.1583
info@Lrfa.org // www.LRFA.org

SPORTS

ALAs 57. meistarsacīkstēs
uzvarēja Kalamazū LSK

(Turpināts no 17. lpp.)

Kaut arī ASV hokejisti zaudēja, arī viņiem bija ar ko lepoties. ASV vienībā ir daudz jaunu sportistu. Vienpadsmit no 15 dalībniekiem pirmo reizi piedalījās Dr. V. Nagobada kausa izcīņā. Jaunākajam spēlētājam, Nikam Grīnvaldim, bija tikai 13 gadu.

Pirmo reizi ASV vienībā spēlēja brāļi Henrijs un Edmunds Koksi (*Coxe*), katram izdevās iesist vārtos vismaz vienu ripu. Labi spēlēja arī Džeims Keitis (*Jamie Katis*) un Pēteris Keitis, tāpat vārtsargs Roberts Oborenko. Vienībā spēlēja arī Latvijas vēstnieks ASV Andrejs Pildegovičs.

Kanadas vienībā spēlēja: vārtsargs Egils Krūmiņš, vienības vadītājs Pēteris Brīviņš, Džeisons Ķimens, Viktors Korbs, Emma

Korba, Mārtiņš Mežulis, Marks Ozols, Edis Ozols un Richards Ozols.

ASV vienībā: vārtsargs Roberts Oborenko, Andrejs Pildegovičs, Pēteris Celms, Viljams Celtnieks, Henrijs Kokss jun., Edmunds Kokss, Džeims Keitis, Pēteris Keitis, Aleksandrs Grīnvalds, Nikolajs Grīnvalds, Kaspars Krauklis, Atis Paukšēns, Edgars Silovs, Ivars Vīgulis, Māris J. Lazdiņš (vienības vadītājs).

Sportistu apbalvošana notika *Grand Plaza* balles zālē. Sarīkojumā ieradās daudz sportistu un līdzjutēju. Mūziku atskaņoja *Bernie Bunger* orķestris, diskžokejs bija Aleks Vīsners. Izložē, ko rīkoja Reinis Sīpols, rēja laimēt „Nujorkas jenkija”

Otro vietu basketbolā ieguva Nujorkas „Rakte”. Pirmā rindā no kreisās: Adams Galupo, Ēriks Zmuidiņš, Krišjānis Mackus, Andris Trautmanis; otrā rindā: vienības vadītājs Toms Trautmanis, treneris Indulis Raņķis, Gunārs Balodis, Jānis Krūms, E. Alkulumbre, Andris Ābeltiņš, Miķelis Risbergs, Mārtiņš Trautmanis (Foto: Vija Grīnvalde)

Trešo vietu basketbolā ieguva Minesotas „Starts”. Priekšā no kreisās: Ēriks Duņēns, kapteinis Maikls Kauls, Gregs Domanski; otrā rindā: treneris Zigurds Kauls, Kriss Brauns, Pauls Ješinskis, Miķelis Ģiga, Kārlis Duņēns (Foto: Vija Grīnvalde)

ALAs 14. un 58. ASV latviešu meistarsacīkstēs volejbolā un basketbolā, kā arī ASV un Kanadas vienību draudzības spēle hokejā notiks 28. un 29. maijā Klīvlāndē *Ohio Nets Sports Complex, Parma, OH*, 28. maijā draudzības vakars; 29. maijā apbalvošanas balle un vakariņas *German Central (Deutsche Zentrale)* telpās Parma, OH Informācija: www.meistarsacikstes2011.org. Rīko Klīvlāndes latviešu atlētikas klubs (KLAČ)

Hokeja spēlētāji. Pirmā rindā no kreisās: Kanadas vienības vadītājs Pēteris Brīviņš, Marks Ozols, Edis Ozols, Kanadas vārtsargs Egils Krūmiņš, Nikolajs Grīnvalds, Aleks Grīnvalds, Atis Paukšēns, Kaspars Krauklis, Viktors Korbs, Andrejs Pildegovičs, Pēteris Keitis, ASV vārtsargs Roberts Oborenko; otrā rindā: Džeisons Ķimens, Richards Ozols, Tarkins Keits, Edgars Silovs, Ivars Vīgulis, Emma Korba, Pēteris Celms, Henrijs Kokss jun., Edmunds Kokss, Viljams Celtnieks, Mārtiņš Mežulis, ASV vienības vadītājs Māris Lazdiņš (Foto: Vija Grīnvalde)

Dereka Džetera (*Jeter*) kreklu ar viņa parakstu, ko ziedoja „Raktes” spēlētājs Jānis Krūms, Pēteris Skrodeļa ziedoto dāvanu karti NBA veikalā, biļetes uz *Red Bulls* futbola spēli (ziedoja Aivars Bārs, volejbumbu, uz kuņas bija iepriekšējā gadā *Volleyball Hall of Fame* ierakstīto spēlētāju paraksti, tostarp Latvijas volejbolista Ivana Bugajenkova (ziedoja Ainis Nollendorfs) un vēl citas Ilzes Bāras un Reiņa Sīpola ziedotās mantas.

Pēc spēlēm, atstājot viesnīcu, kāds jauns Toronto sportists sacīkstes un to norisi raksturoja vienā vārdā: „Awesome!”

Finālspeļu galvenie rīkotāji bija Aivars Bārs un Jānis Ģiga. Viņi pateicas ziedotājiem, īpaši Nujorkas DV apvienībai, kas ziedoja \$1000, Nudžersijas DV apvienībai, Intai Samai, Varrenam Keisejam (*Warren Casey*) un Andrai Racibarskai. Īpašu atzinību pelnījuši finālspeļu darbinieki: Māra Bāra, Maira Kaniņa, Daina Lazdiņa, Linda Rence un Ainis Nollendorfs, kā

arī palīgi Ikars Lāns, Jānis Nīgals, Vija Grīnvalde, Aija un Jānis Ērgļi.

Basketbolā balvas piešķir: LKA balvu labākajam basketbolistam finālspeļēs Rūdim Dančim (Kalamazū LSK); Imanta Štāla piemiņas balvu par izcilu darbību basketbola laukumā un ārpus sporta laukuma Markum Žuševicam (Kalamazū LSK); Mārtiņa Stulpiņas piemiņas vairoga balvu ieguva sportiskākā basketbola vienība – Minesotas „Starts”.

Sieviešu volejbolā: Minesotas „Starts” ceļojošo balvu labākai volejbolistei finālspeļēs Larisai Grīnvaldei (Kalamazū LSK); Irēnes Norgello ceļojošo balvu labākai finālspeļu gremdētājai Katrīnai Racibarskai (Čikāgas DV); ALAs balvu par izcilu darbošanos uz volejbola laukuma un ārpus tā Kristīnei Duņēnai (Minesotas „Starts”).

Vīriešu volejbolā: Valža Treimaņa balvu labākajam volejbolistam finālspeļēs Dainim Matisonam (Kalamazū LSK); Ulža Holandera piemiņas balva

izcilākajam gremdētājam finālspeļēs Markum Žuševicam (Kalamazū LSK); Daugavas Vanagu balvu par izcilu darbošanos volejbola laukumā un ārpus tā Aleksim Dankeram (Losandželosas „Rīga”).

Hokejā: ALAs Sporta nozares balvu saņēma labākais hokejists finālspeļēs Viktors Korbs (Kanada).

Var jautāt, kā atšķiras mūsu finālspeļu amatieru un profesionālo sportistu, piemēram Pasaules kausa izcīņas futbolā sacensības?

Mēs nedodam kukuļus, lai iegūtu tiesības rīkot finālspeļu sacensības, neizdodam miljoniem dolaru, lai sludinātu, ka Nujorka ir ideāla vieta finālspeļu rīkošanai. Mēs arī nesaņemam kukuļus no firmām, kuņas atbalstītu, lai tiktu reklamētas to preces. Varam teikt, ka mūsu mērķis ir spēles beigt ar iespējami mazāku iztrūkumu. 2010. gada iztrūkumu, apmēram \$3500, bija jāsedz pašiem rīkotājiem.

JČ un MJL

Balvu ieguvēji. No kreisās: Rūdis Dančis (Kalamazū LSK) – LKA balva labākajam basketbolistam finālspeļēs; Katrīna Racibarska (Čikāgas DV) – Dr. Irēnes Norgello ceļojošā balva labākai finālspeļu gremdētājai; Aleksis Dankers (Losandželosas „Rīga”) – DV balva par izcilu darbošanos volejbola laukumā un ārpus tā; Larisa Grīnvalde (Kalamazū LSK) – Minesotas „Starts” ceļojošā balva labākai volejbolistei finālspeļēs; Markuss Žuševičs (Kalamazū LSK) – Ulža Holandera piemiņas balva izcilākajam gremdētājam finālspeļēs un Imanta Štāla piemiņas balva par izcilu darbošanos uz basketbola laukuma un ārpus tā; Dainis Matisons (Kalamazū LSK) – Valža Treimaņa balva labākajam volejbolistam finālspeļēs; Kristīne Duņēna (Minesotas „Starts”) – ALAs balva par izcilu darbošanos volejbola laukumā un ārpus tā. Nav Viktora Korba (Kanada) – ALAs Sporta nozares balva labākajam hokejistam finālspeļēs (Foto: Vija Grīnvalde)